

L'ús social dels barris metropolitans

Informe sobre la vida pública al barri de Can Sellarès

Àrea Metropolitana de Barcelona
Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona
Barcelona Regional

Maig de 2020

L'ús social dels barris metropolitans.

Informe sobre la vida pública al barri de Can Sellarès.

Equip de recerca:

IERMB: Marta Murrià, Carlos González, Cristina Sobrino

BR: Ioanna Spanou, Miquel Pybus, Erick Valdez, Núria Piè, Margherita Neri, Belén Parejo, Gemma Conde, Javier Villena, Maria Foselli.

Equip de suport tècnic:

Elisabet Queralt, Núria Ruiz, Francesc Coll

Coordinació:

Alba Paternain i Guillem Espriu

<i>Introducció</i>	4
<i>Fonts d'informació i aspectes metodològics</i>	5
<i>Encaix territorial del barri i interpretació dels seus límits i entorns</i>	6
Situació demogràfica	8
<i>Marc general de referència</i>	11
Marc històric	11
Planejament urbanístic vigent	12
Grau d'execució del planejament	14
<i>Estat actual del barri</i>	15
Usos principals actuals del teixit	15
Estat dels edificis, percepció de mixticitat d'usos i activitat comercial	18
<i>Connectivitat</i>	20
Jerarquia viària	20
Xarxa de transport públic	21
Xarxa ciclable i espai del vianant	22
<i>Qualitat ambiental de l'espai públic</i>	23
Qualitat acústica	24
Qualitat lumínica	25
<i>L'entorn pels vianants i elements de suport a la utilització dels espais urbans</i>	27
La convivència amb els vehicles	27
Barreres arquitectòniques i estat dels paviments i de les voreres	29
Elements de suport i la utilització dels espais	30
Neteja i manteniment dels espais urbans	31
Senyals problemàtiques socials	31
<i>Usos dels espais</i>	31
Freqüentació	32
Usos estàtics i dinàmics	33
Horaris	35
Freqüentació dels espais del barri segons gènere i edat de població	38
<i>El barri per a la pràctica quotidiana: pràctiques, discursos i característiques dels espais</i>	42
El barri per a desplaçar i per a passejar	42
Els espais per passejar de Can Sellarès en l'experiència de les persones residents	45
El barri per a l'estada i per a la relació	47
Els espais per relacionar-se Can Sellarès en l'experiència de les persones residents	50
El barri com espai de joc	52
El barri per fer esport	55
<i>Elements de balanç i diagnosi</i>	57
# L'Avinguda Doctor Fleming	58
# L'esport al barri	59
# Carrers per vianants i espais entre edificis	59
<i>Annex de mapes</i>	60

Introducció

El barri exerceix un paper rellevant en les accions i en l'imaginari de les persones, doncs gran part de les activitats quotidianes es desenvolupen en l'entorn residencial. Els seus carrers, places i, en definitiva, els espais comuns, constitueixen la base material de la vida urbana on les relacions socials són possibles. Així doncs, un dels reptes que han d'afrontar les polítiques metropolitanes és la implementació d'actuacions dirigides a incrementar la intensitat i el valor d'ús dels espais quotidians, el seu potencial relacional i la seva adequació per a respondre les necessitats i preferències dels diferents segments de població. El disseny de programes i intervencions en aquest sentit necessita d'eines de coneixement sobre les relacions i la convivència des d'una òptica de la vida quotidiana: de com les pràctiques socials i les relacions es plasmen en contextos particulars.

Per a donar resposta a aquestes necessitats d'informació des de l'AMB, l'IERMB i BR, s'ha iniciat una línia de treball que té per finalitat conèixer quins són els principals espais d'ús i de relació als barris metropolitans, les seves característiques físiques, les pràctiques que s'hi duen a terme i el perfil de les persones que els utilitzen, tot plegat amb l'objectiu d'identificar possibilitats de millora que puguin contribuir a ampliar el potencial d'ús dels espais metropolitans per a la seva població. Es tracta, sens dubte, d'un objectiu ampli, pel que es preveu que el desenvolupament de la línia d'anàlisi sigui gradual, a mesura que els instruments tècnics i metodològics de coneixement es vagin aplicant gradualment a diferents tipologies territorials, barris i espais de l'àrea metropolitana. Durant l'any 2019 s'han estudiat, a banda de Can Sellarès de Viladecans, els barris de Sant Cosme del Prat de Llobregat, el Pomar de Badalona i també la ciutat de Badia del Vallès i es preveu que al llarg del 2020 s'analitzin tres barris més.

Els estudis sobre l'ús social elaborats en els diferents barris aportaran indicadors i informacions d'utilitat per a l'elaboració d'una guia sobre la vida pública als barris metropolitans on es proposaran indicadors d'avaluació i recomanacions d'actuació d'una doble perspectiva: urbanística i social. Aquesta guia té l'objectiu de servir com una eina que permeti examinar la capacitat dels espais urbans per generar pràctiques socials quotidianes efectives i aportar informació sobre intervencions il·lustratives mitjançant diverses estratègies d'intervenció institucionals i comunitàries que podrien resultar beneficioses per a la promoció de la vida pública als barris.

Quant a aquest informe, el treball s'estructura en vuit apartats. El primer ofereix una aproximació a l'encaix territorial de Can Sellarès a partir de la descripció dels seus límits i la relació amb els seus entorns i l'apartat clou amb una revisió de l'evolució demogràfica del barri.

Un cop ubicat el barri, el segon apartat ofereix un marc general de referència temporal. Partint d'una breu història, s'avança fins el moment actual per examinar quin és el planejament urbanístic vigent i el seu grau d'execució, anticipant el futur a través de la revisió dels projectes pendents.

El tercer apartat suposa un canvi d'escala. Proposa una descripció sobre quin és l'estat del barri en l'actualitat, examinant quins són els usos principals del sòl i dels edificis, amb un especial èmfasi en les activitats en planta baixa i comercials. El següent punt aborda la connectivitat del barri, tant pel que fa al seu viari, com al transport públic i les formes de mobilitat més sostenibles, examinant l'extensió de la xarxa ciclable i els itineraris a peu.

El cinquè i el sisè punt tracten aspectes relatius a la qualitat. En primer lloc, qualitat ambiental en relació a les contaminacions acústiques i lumíniques. En segon lloc, qualitat urbana, en relació al seu estat, manteniment i dificultats.

El setè i el vuitè apartats ressegueixen les pràctiques quotidianes d'ús del barri, en relació a la seva freqüentació, horari i també s'aporta informació sobre les persones que l'utilitzen, tot examinant les seves experiències i opinions.

L'estudi clou amb un apartat d'avaluació i propostes de línies d'intervenció.

Fonts d'informació i aspectes metodològics

Els objectes que es tracten en aquest treball són amplis, pel que el seu estudi i abordatge requereix de la utilització de diferents fonts d'informació. Breument:

- Sistemes d'informació cartogràfica i urbanística,
- Observació social sistemàtica d'entorns físics i usos socials.
- Entrevistes estructurades a la població.

Quant a l'observació social sistemàtica, es tracta d'una tècnica que permet recollir de forma estructurada, sistematitzada i quantificable característiques contextuais dels barris a petita escala, relacionades tant amb la qualitat de l'entorn físic com amb l'ús dels espais. Aquesta observació es va dur a terme entre els dies 16 i 18 de juliol de 2019. Les observacions es van dur a terme a peu per part de dos tècnics que prèviament van fer una formació.

Sobre les entrevistes estructurades, el seu objectiu ha estat el d'identificar aquells espais del barri que, segons la població del barri, són els millors i pitjors per a dur a terme quatre tipus d'activitats (jugar, fer esport, passejar i relacionar-se), i descriure les seves característiques. Per aconseguir pluralitat en les respostes, les persones entrevistades s'han seleccionat amb ajuda de les tècniques de Can Sellarès per garantir la suficient diversitat en termes de sexe i d'edat. En total s'han realitzat 29 entrevistes durant els mesos de juny i juliol de 2019, que pertanyen al Taller de Costura de la Gent Gran, Associació de veïns/es de Can Palmer, l'Ateneu de les Arts i persones que a través dels educadors i mediadors de carrers han volgut participar i presenta la següent distribució:

	Dona	Home	Total
10 a 16 anys	0	0	0
16 a 29 anys	0	7	7
30 a 44 anys	1	4	5
45 a 64 anys	2	11	13
65 a 74 anys	0	2	2
75 i més anys	1	1	2
Total	4	25	29

Caracterització de les persones entrevistades a Can Sellarès. Font: IERMB

Agraïments

Aquest treball no hagués estat possible sense la col·laboració de la Sonia Castelló (tècnica de la oficina del districte III i del Pla de Barris de Viladecans), així com a les persones que integren i que donen suport a les diferents entitats i associacions del barri com na Gràcia Sancho del Taller de Costura de la Gent Gran, als mediadors Enric, Cristina i Loles, als educadors Tània García i a en Jose Antonio de la Associació de veïns/es de Can Palmer i a en Sergio Ramos de l'Ateneu de les Arts.

Encaix territorial del barri i interpretació dels seus límits i entorns

Descripció dels límits i entorns

L'àmbit està situat a l'extrem oest del nucli urbà del Viladecans, al límit amb el municipi de Gavà. Els límits de l'àmbit es defineixen per l'avinguda de la Riera de Sant Llorenç a l'oest; per l'avinguda Doctor Fleming a l'est, per l'avinguda Mil·lenari al nord i per l'avinguda de la Generalitat al sud. El barri es divideix per l'avinguda de Gavà, que el divideix en dues parts. La configuració de les avingudes es descriu en continuació:

L'avinguda de la Riera de Sant Llorenç és un dels eixos més estructurants de Gavà, ja que al llarg del seu traçat es troben alguns dels equipaments més importants del municipi (escoles, CAP, Jutjats). Pel que fa al municipi de Viladecans i a l'àmbit de Can Sellarès, al llarg de l'avinguda s'ubiquen els equipaments del Dipòsit Municipal de vehicles, l'Escola Enxaneta i la Mancomunitat de Can Sellarès, un recinte tancat amb equipaments esportius, zona verda, i la masia homònima, testimoni del passat rural del territori i inclosa en l'inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. El caràcter opac dels límits d'aquests equipaments a Can Sellarès, obstrueix la permeabilitat i la continuïtat transversal amb el teixit del nucli de Gavà.

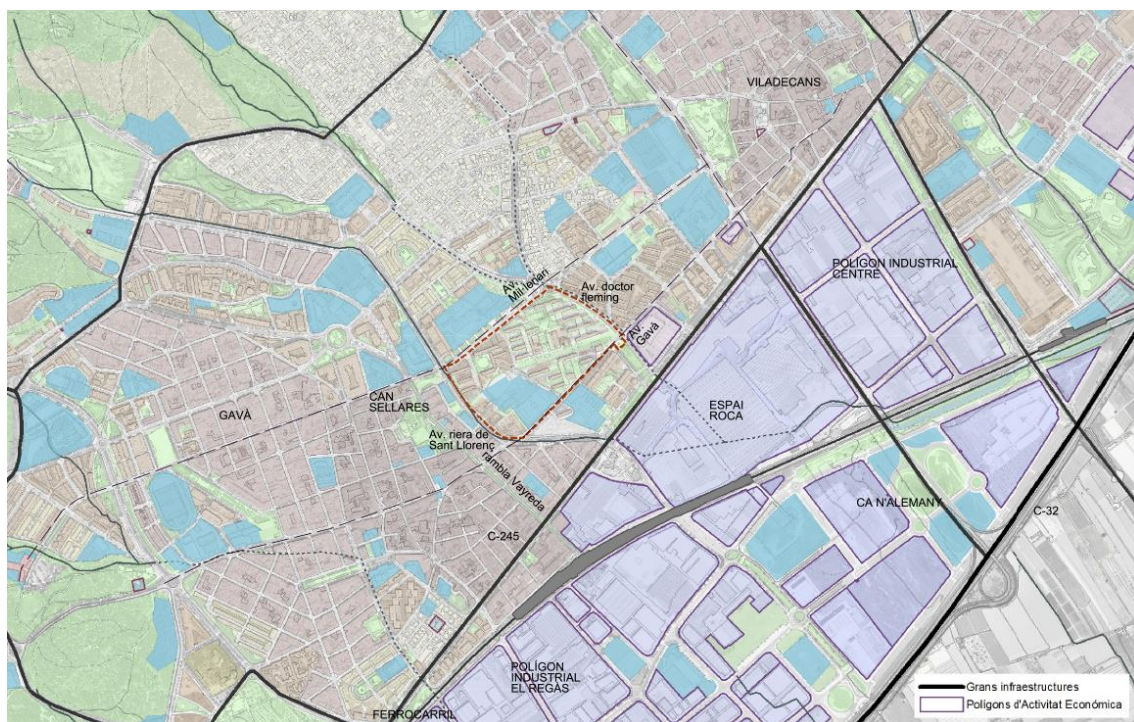
L'avinguda Fleming, és el límit entre Can Sellarès i el barri de Poblat Roca. L'avinguda es caracteritza per unes façanes poc definides, ja que l'edificació no està alineada al vial. La presència de sòcols comercials entre els blocs residencials de Can Sellarès afavoreixen l'activitat a l'espai obert limítrof amb l'avinguda. Alhora però la presència d'aquests baixos comercials comprometen la continuïtat entre l'espai obert interior i l'exterior de l'àmbit.

En direcció est-oest, l'avinguda de Mil·lenari, l'avinguda de la Generalitat i l'avinguda de Gavà, són eixos de connexió entre Gavà i Viladecans. Al seu pas pel barri de Can Sellarès:

L'avinguda de Mil·lenari constitueix el límit amb el barri de Can Palmer amb una amplada molt gran (40 m aprox.) i generoses voreres. Hi trobem l'escola de Can Palmer, el centre de Can Palmer, ubicat a la masia homònima, i el Parc de Can Palmer. La gran amplada de l'avinguda, les seves façanes poc definides, configurades per la tanca opaca de l'escola de Can Palmer, i per els blocs de Can Sellarès no alineats a l'avinguda, la manca d'una planta baixa comercial i el desnivell entre la vorera i la planta baixa dels edificis de Can Sellarès, no afavoreixen la definició d'un carrer urbà dens i actiu.

L'avinguda de Gavà té unes problemàtiques bastant semblants a l'avinguda del Mil·lenari. Tanmateix, en el cas de l'avinguda de Gavà s'hi afegeix la presència de "façanes" opaques d'equipaments als dos costats del seu recorregut. (El recinte de la masia de Can Sellarès per una banda, el dipòsit municipal de vehicles i l'escola Enxaneta per l'altra).

L'avinguda de la Generalitat, una carretera de connexió històrica entre els municipis del baix delta del Llobregat, separa els nuclis urbans de la franja dels teixits industrials. La seva configuració prioritza clarament la mobilitat rodada i l'aparcament de vehicles privats. A la façana sud de l'avinguda, els polígons industrials (el polígon industrial Roca, i de El Regàs i Ca n'Alemany) enforaixen l'efecte barrera de l'avinguda, i també comprometen, conjuntament amb la autopista C-32, la relació entre el teixit residencial i el Parc Agrari del Llobregat.



Discontinuitats territorials: Grans infraestructures, Àrees pendents de desenvolupament i Polígons d'Activitat Econòmica.

Font: BR a partir del geoportal de planejament de l'AMB

La combinació entre el caràcter de les avingudes, les façanes cegues dels equipaments i dels polígons industrials que rodegen el teixit residencial del barri, no afavoreix la seva connectivitat amb l'entorn. La configuració de l'interior de l'àmbit tampoc afavoreix la seva permeabilitat: la configuració de la xarxa d'espais públics interior, la seva poca permeabilitat amb els espais de l'exterior, la presència de salts topogràfics de cota, fan que aquest àmbit es configuri com una peça enclosa en si mateixa.

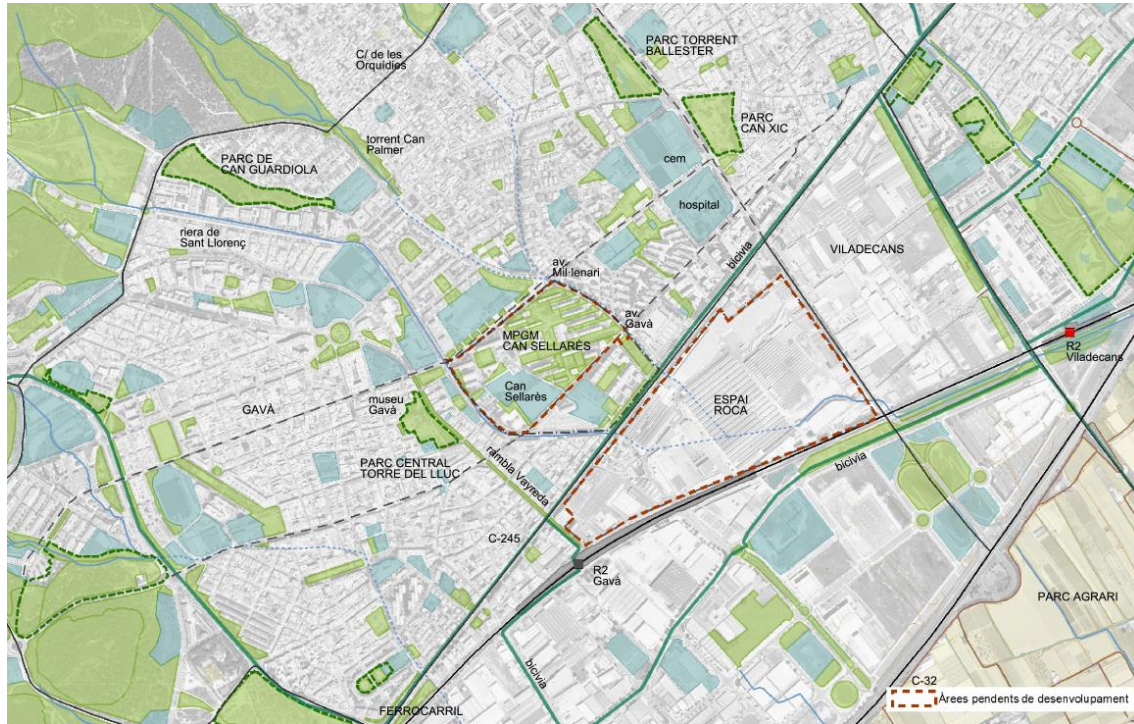
Reptes per la integració a l'entorn

Augmentar la permeabilitat de l'àmbit seria un dels reptes principals per la seva integració amb l'entorn.

En aquest sentit, és important apostar per un caràcter urbà i cívic de les avingudes que actualment asseguren la connectivitat entre teixits que delimiten l'àmbit de Can Sellarès. Respecte a l'avinguda de la Generalitat, ja s'ha començat la reconversió com passeig urbà amb la convocatòria d'un concurs d'idees, promogut per l'AMB a principis d'enguany, vinculat al PDU i anomenat "El futur de les Infraestructures viàries. Nusos i Cruïlles". Dins dels objectius hi ha la conversió d'aquesta carretera de connexió entre els municipis de Sant Boi del Llobregat, Viladecans, Gavà i Castelldefels en una avinguda metropolitana que doni prioritat al transport públic i a la mobilitat sostenible en detriment dels cotxes.

També és important assegurar l'accessibilitat interna del barri i la seva integració amb l'entorn més proper. En aquest sentit, caldria millorar la connectivitat del barri sobretot en sentit est-oest, mitigant l'efecte barrera dels sòcols comercials, dels salts topogràfics i de l'efecte barrera del recinte de la mancomunitat de Can Sellarès. Respecte aquest repte és important tenir en compte els efectes que tindran les transformacions previstes en l'àmbit i als seus entorns. Més concretament, la Modificació puntual del Pla General Metropolità del 2015 de Can Sellarès preveu la re-estructuració dels espais lliures i dels eixos interiors amb l'objectiu de millorar l'accessibilitat i la permeabilitat del teixit internament i en relació amb el seu entorn.

Per altra banda, cal tenir en compte la transformació urbana prevista a l'Espai Roca, al sud-est de l'àmbit a l'altra banda de l'avinguda de la Generalitat, que afecta terrenys del municipi de Viladecans i Gavà. Actualment en tramitació d'avanç de planejament, preveu la transformació urbana de part important dels usos industrials cap a una ordenació amb usos mixtes, residencials i terciaris, que permetran millorar l'efecte barrera actual del sector industrial i la connectivitat entre teixits i amb el parc agrari.



Equipaments i zones verdes de l'entorn de Can Sellarès i projectes de regeneració urbana previstos.

Font: BR a partir del geoportal de planejament de l'AMB

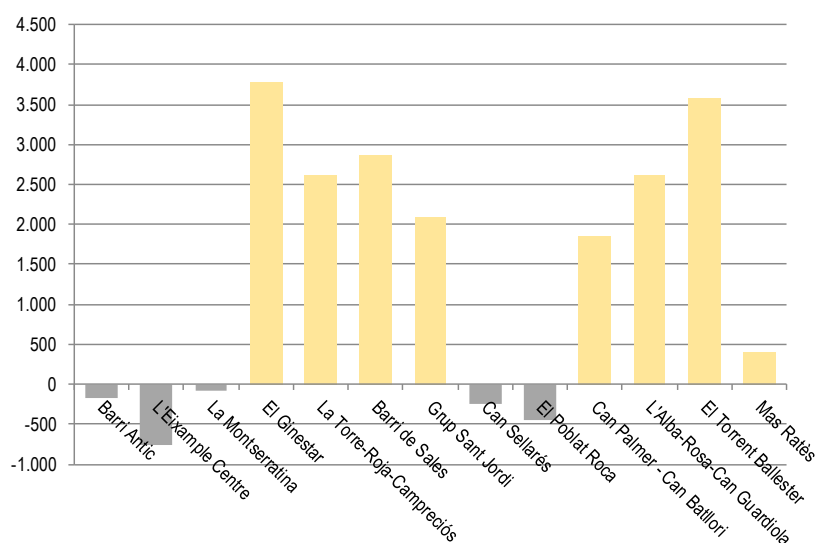
Situació demogràfica

En termes de població, l'any 1940 Viladecans comptava amb una total de 3.803 habitants. L'any 2019 la xifra de residents era de 66.371 persones, el que suposa un creixement absolut de 62.568 habitants. Respecte a la seva evolució, en el període comprés entre els anys 1940 i 1964, la seva població va anar augmentant modestament, ara bé, és a partir de l'any 1965 que la població comença a incrementar-se arribant al 1970 a 24.565 habitants com a conseqüència dels moviments migratoris provinents sobretot del sud peninsular i, en menor mesura, de l'Aragó i el País Valencià. Aquest gran creixement poblacional arriba al seu màxim el 1981, quan Viladecans arribarà als 43.358 habitants.

	Habitants	Creixement absolut	Taxa de creixement anual (r)
1940	3803		
1950	4214	411	10,3
1960	7508	3294	56,2
1970	24565	17057	106,4
1980	43358	18793	55,3
1990	48018	4660	10,2
2000	56112	8094	15,5
2010	64077	7965	13,3
2019	66611	2534	4,3

Evolució de la població del Viladecans, 1940-2019. Font: IERMB a partir de Dades estadístiques de la població en data 1 de gener de 2019, Idescat.

La pàgina web de l'Ajuntament de Viladecans disposa de l'evolució de la població desagregada per barri amb data 1 de gener de 2018. Tal i com mostren les dades el barri de Can Sellarés, juntament amb el Poblat Roca, L'Eixample Centre, el Barri Antic i la Montserratina són els barris que han tingut, en termes demogràfics, una evolució poblacional negativa. En altres paraules, que amb els pas dels anys són barris que han perdut població.



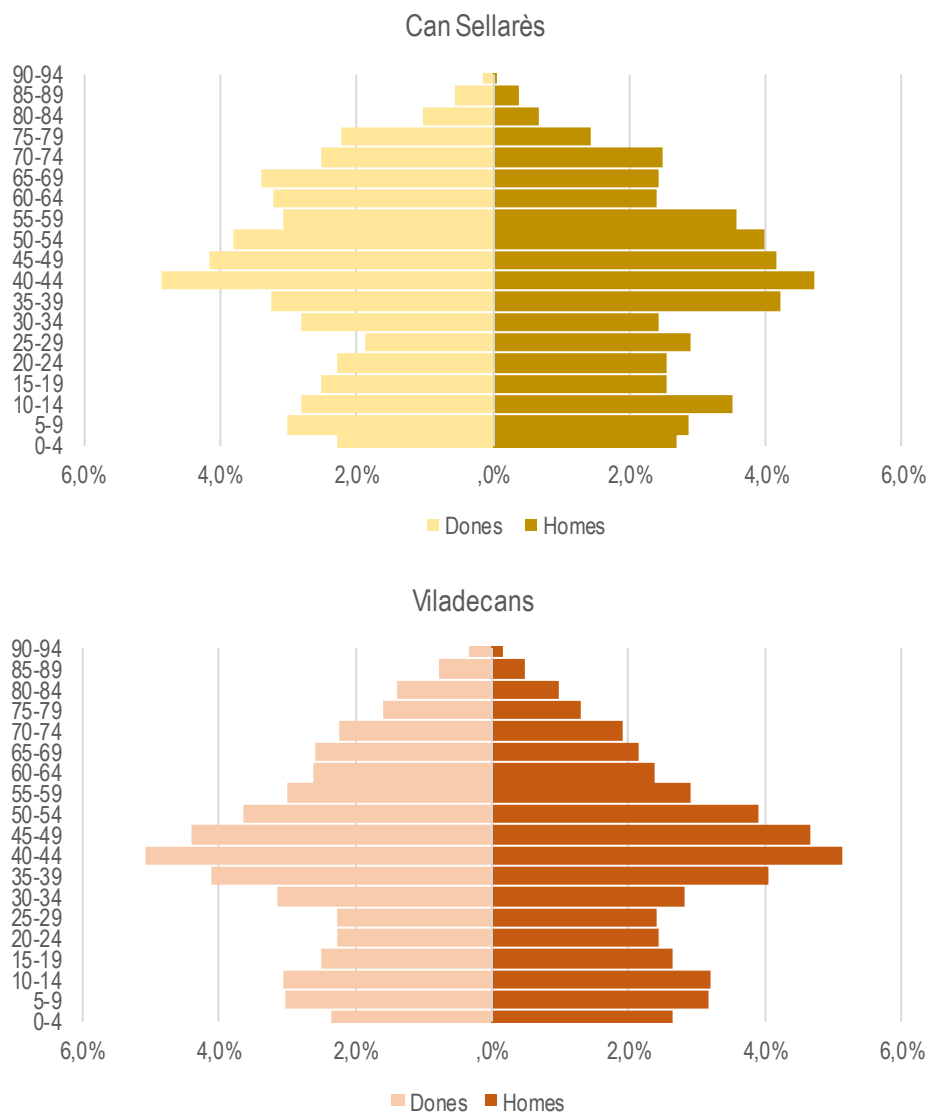
Evolució de la població per barris de Viladecans, variació 1991-2018. Font: IERMB a partir de Dades estadístiques de la població en data 1 de gener de 2018. Ajuntament Viladecans.

Si ens fixem en la piràmide pel que fa a l'estructura d'edats el barri de Can Sellarés es caracteritza a *grosso modo* per tenir una població adulta, ja que el 50% de la de la població té edats compreses entre els 30 i els 64 anys (gairebé dos punts per sota del conjunt de Viladecans pels mateixos segments d'edat). Pel que fa a la resta dels grups d'edat, els més joves amb edats entre els 0 i els 14 anys representen el 17,2% de residents al barri, mentre que aquells que tenen entre 15 i 29 anys suposen un 14,7% dels residents (valors semblants si ho comparem amb la població total de Viladecans). A l'altre extrem de la piràmide, les persones

més grans de 64 anys suposen el 17,5% de la població del barri, un punt percentual més del que representa el mateix grup d'edat per Viladecans.

Si considerem la composició per sexe de la població tant a nivell de barri, Can Sellarès, com a nivell de ciutat, Viladecans, s'observa:

- Un major pes de la infància i l'adolescència en l'estructura demogràfica del barri.
- La major proporció de població adulta en edat activa a Can Sellarès en relació al conjunt de la ciutat, i molt especialment dels adults més grans.
- Les dades apunten per tant a una estructura poblacional més envellida a Viladecans que no pas al barri. Tanmateix la vellesa a Can Sellarès està molt més feminitzada.



Piràmides de població. Font: IERMB a partir de Dades estadístiques de la població en data 1 de gener de 2018. Ajuntament del Viladecans.

Marc general de referència

Marc històric

Can Sellarès és -juntament amb les zones de l'Hospital-Poblat Roca, Hispanitat i Can Batllori- una àrea residencial que pertany al barri de Ponent situat a l'oest del Viladecans. El seu origen com a barri és dels anys seixanta i va néixer com a resposta urgent a la necessitat d'habitatge sorgida en aquell moment. Fins aleshores Viladecans era un territori essencialment agrícola fins a la seva industrialització al segle XX, en es va transformar radicalment el paisatge i també la seva població.

Al llarg de la seva evolució com a barri, el seu territori ha estat sotmès a un degoteig de plans d'ordenació urbanística de manera continuada amb la idea, en primer lloc, d'urbanitzar-ne els terrenys i en segon lloc, millorar-ne els processos d'urbanització incompleta que s'han anat produint en la superposició de les diferents remodelacions urbanístiques. En aquest apartat no revisarem exhaustivament tots aquests plans, però sí de manera instrumental en farem referència. Paral·lelament, a principis del segle XX es va produir un fort creixement demogràfic, degut als moviments migratoris, en concret de persones novvingudes de Castelló, de la Franja de Ponent o d'Almeria. A mitjans dels anys cinquanta i seixanta va arribar una altra allau migratòria provinent d'Andalusia i Extremadura per l'impuls industrial que el territori va emprendre. Amb les fàbriques de Cal Barretet, de Cal Gorgas i la Companyia Roca el municipi de Viladecans va modificar la seva estructura tradicional i van sorgir nous barris i construccions als voltants d'aquestes fàbriques per donar cabuda als treballadors.

L'origen dels barris de Ponent prové del desenvolupament del *Plan Parcial Sector Oeste* a l'empara de les determinacions del *Plan Comarcal del Àrea de Barcelona de l'any 1953*. Va ser un tipus d'àrea urbana promoguda per la Companyia Roca Radiadors per tal d'ubicar els habitatges per als treballadors, en compliment de la normativa dels anys 50 i 60 del segle passat. El Pla parcial sector Oest es va anar desenvolupant per fases, amb diferents formes de creixement, donant lloc a una àrea urbana caracteritzada per la diversitat tipològica, bàsicament en creixements tipus polígon i ciutat jardí. Aquest Pla Parcial del Sector Oeste contemplava la construcció de blocs de habitatges plurifamiliars en forma de L o de U, fet que va provocar que part dels carrers acabessin en "culs de sac" i on hi havia una total indefinició de les zones que quedaven entre els blocs.

En aquell període s'activa la lluita veïnal degut a la manca d'habitatges, a l'augment de la immigració concentrada en barris marginals i a la progressiva industrialització. Alhora es un període marcat per les vagues i per les parades per part dels treballadors, on aquests reclamaven millores salarials. Aquesta situació es va allargar pràcticament fins als anys 80, moment en què algunes de les companyies, com per exemple Roca, van expandir el seu negoci més enllà de Viladecans provocant que cada vegada, la vinculació d'aquestes companyies amb el territori perdessin pes, i per tant, que any rere any hi haguessin menys treballadors del municipi. De fet, en concret, els terrenys de la zona d'equipaments de Can Sellarès eren propietat de la Companyia Roca i la família els va vendre als ajuntament de Viladecans i de Gavà l'any 1987. Des de llavors, qualsevol qüestió que es dugui a terme al barri ha de ser consensuada i aprovada pels dos ajuntaments.

Superposat a la lluita veïnal, en virtut del Pla General Metropolità d'Ordenació Urbana (1976), es redacta i s'aprova el Pla Especial d'Ordenació (1982), on es revisa la feina desenvolupada anteriorment i, on bàsicament, s'estableix, la volumetria dels blocs de pisos, millorar-ne les zones intermitges entre els blocs, millorar la xarxa viària i ampliant avingudes com ara la del Dr. Fleming o la de Gavà, però tot i així, la urbanització del barri va ser incompleta, doncs es van deixar algunes zones pendents d'urbanitzar.



El barri de Can Sellarès. Comparació d'ortofotos, de l'any 1949 i de l'any 2018. Font: IERMB, a partir del comparador històric del territori de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya.

L'any 1989 es desenvolupa un altre Pla Especial d'Ordenació que afecta al barri, donada la precària situació en qüestions relacionades amb la mobilitat així com en relació als equipaments i la seva dotació de serveis. La idea final d'aquest pla era que la mateixa urbanització permetria cedir parts del sòl a equipaments públics per millorar-ne les dèficits.

Amb la Llei 2/2004, de 4 de juny, de millora de barris, àrees urbanes i viles que requereixen una atenció especial, desenvolupada pel Decret 369/2004, de 7 de setembre, les administracions catalanes d'instruments per tal d'intervenir en les millores dels barris, àrees urbanes i viles que, per les seves condicions, requereixen d'atenció especial per part dels poders públics.

L'any 2007, els barris del Sector de Ponent de Viladecans (Can Sellarès, Poblat Roca, Hispanitat i Comerç) es beneficia d'aquesta política de regeneració urbana, on els diversos barris que el componen es caracteritzen per una baixa qualitat urbanística, polígons d'habitatges de promoció social amb edificacions en mal estat i una alta concentració de perfils de població en risc d'exclusió social. No obstant això, també es poden diferenciar pel tipus d'edificació i les característiques de la promoció, el nombre de plantes i habitatges. En aquest sentit, el sector de Ponent es caracteritzava encara per unes edificacions amb un estat de conservació deficient, una regressió demogràfica important, una important incidència de la població gran, una desestructuració de l'activitat comercial, problemes d'inserció laboral i una manca d'equipaments específics per al barri. Així, en el projecte d'intervenció integral va tenir com a eixos principals incrementar la cohesió urbanística i social, i generar una àrea de centralitat urbana en el sector de Ponent. Així mateix, es va proposar dotar l'àrea amb nous serveis, equipaments i espais públics, millorar els eixos viaris i rehabilitar els edificis.

Ara bé, malgrat les millores dels projectes de remodelació del barri i de la seva millora, recentment, l'any 2019 amb l'inici de la tramitació urbanística del Pla de Millora Urbana de Can Sellarès (en aprovació inicial), part del veïnat està en desacord amb algunes de les intervencions que s'hi duren a terme, doncs aquest pla de millora urbana, modifica un indret emblemàtic com és Can Sellarès, on les seves instal·lacions es veuran afectades perquè parts del sòl d'aquest equipament es destinaran a zones residencials i no solucionant altres qüestions que el veïnat considera més importants, com ara invertir en àmbits socials del barri, adaptar el recurs per potenciar la xarxa comunitària i posar fi a les situacions que generen conflicte al barri. Val a dir a més, que aquests canvis s'han d'entendre també en relació al desenvolupament de les noves àrees que Gavà, donat que aquest municipi, té el potencial de creixement residencial més elevat del conjunt de l'àrea metropolitana (per ampliar informació veure els informes del OHB, 2018 i el desenvolupament del Pla de Ponent de l'Ajuntament de Gavà).

Planejament urbanístic vigent

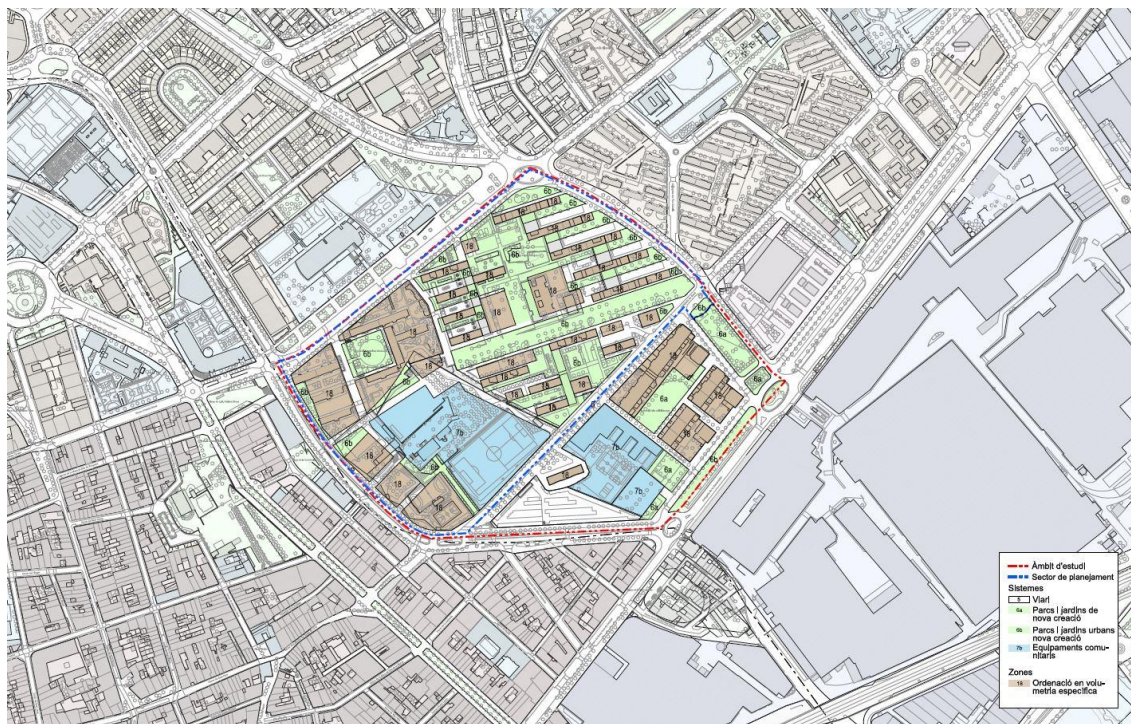
El Pla parcial del sector oest de Viladecans és de 1958 (origen del barri veí Poblat Roca) i la seva modificació de 1960, que ordena 70 hectàrees del municipi, malgrat que els primers habitatges de Can Sellarès daten de 1974, i responen a l'ordenació de volums definida en la modificació de l'esmentat Pla

parcial feta el 1967. Aquesta, partint de les normes del pla original, va servir per reajustar les superfícies i volums edificables amb l'objectiu principal d'obtenir un repartiment just entre els beneficiaris de la propietat indivisa que era objecte de partició.

Per altra banda, el Pla General Metropolità de 1976 va qualificar els terrenys de l'altra banda de l'avinguda de Gavà, d'equipaments (clau 7b), i sòl urbanitzable programat, zona de desenvolupament urbà intensitat 1 (clau 19), que no desenvolupa el planejament urbanístic en un pla parcial fins el 1998 (amb text refós de les seves normes urbanístiques de 2005), anomenat Sector Roca vi-158.

Després de 40 anys, el 2015 es va aprovar una modificació del Pla General Metropolità (MPGM a l'illa delimitada per les avingudes de Gavà, riera de Sant Llorenç, Mil·lenari (abans Lluís Moré) i doctor Fleming, sector Ponent) que no ha estat desenvolupada, i que inclou en el seu àmbit la part corresponent a la zona d'equipaments de Can Sellarès i el primer polígon d'habitatges. L'objecte principal d'aquesta modificació és introduir els canvis necessaris per tal de millorar el sistema d'espais lliures, l'estructura interna de l'àmbit i enfortir els seus fronts urbans. A continuació se sintetitzen els seus objectius específics:

- Obrir un gran passeig central que estructuri el barri i el nou sistema d'espais lliures, el nou passeig de Ponent; i reconversió de la plaça dels Països Catalans en un parc connector en sentit nord-sud, el parc nou de Ponent.
- Reordenar l'espai entre blocs dels edificis existents, a fi i efecte de garantir una permeabilitat en el sentit longitudinal del barri.
- Relocalitzar els comerços i activitats en planta baixa que actualment impossibiliten les connexions est-oest, en els baixos dels edificis existents, que actualment són zona de pas lliure.
- Dotar d'un major pes d'activitat al nou passeig central del barri, localitzant-hi nous edificis que siguin motor tractor i regenerador del barri.
- Reestructurar la peça de l'equipament esportiu, renovant les instal·lacions actuals i incorporant al complex nous usos esportius i d'equipament social i cultural.
- Construir un nou front edificat sobre l'avinguda de la Riera de Sant Llorenç, que constitueixi la nova façana en el límit entre els municipis de Viladecans i Gavà, també amb la finalitat d'aconseguir la necessària diversificació social en el barri.
- Reordenació de la xarxa viària, la mobilitat interior i l'aparcament.



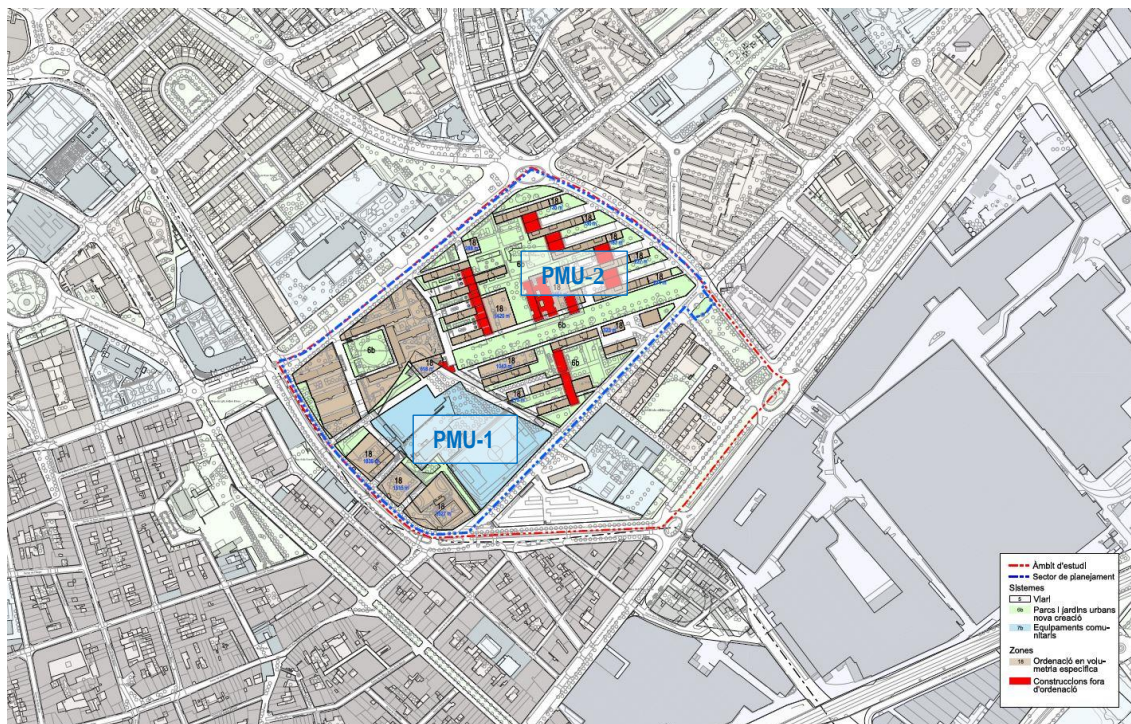
Planejament urbanístic vigent. Font: BR a partir del geoportal de planejament de l'AMB

Grau d'execució del planejament

El planejament vigent a l'àmbit planteja una nova estructura de l'àmbit que, tot respectant els edificis d'habitatges existents, implica força canvis en la configuració dels espais de la vida quotidiana del barri. Tal com ja s'ha comentat a l'apartat anterior, aquests canvis previstos afecten la major part de l'àmbit, i no han completat el seu desenvolupament a dia d'avui pel que serà un factor important a tenir en compte a l'hora d'elaborar propostes d'intervenció en l'espai públic.

El desenvolupament del planejament derivat de l'esmentada Modificació de PGM de 2015 es preveu amb la delimitació de dos sectors subjectes a la formulació d'un pla de millora urbana: PMU-1 Can Sellarès (com s'ha esmentat prèviament, actualment s'ha iniciat la seva tramitació, amb aprovació inicial de 2019), i el PMU-2 sector Central. Ambdós sectors tenen previst, com a sistema d'actuació, la reparcel·lació en la modalitat de cooperació.

Pel que fa a la reordenació de les plantes baixes comercials que permetran alliberar sòl ocupat actualment, es preveu la delimitació de 9 polígons d'actuació urbanística (PAU), i tots ells s'executaran pel sistema de reparcel·lació en la modalitat de cooperació.



Grau d'execució del planejament. Font: BR a partir del geoportal de planejament de l'AMB

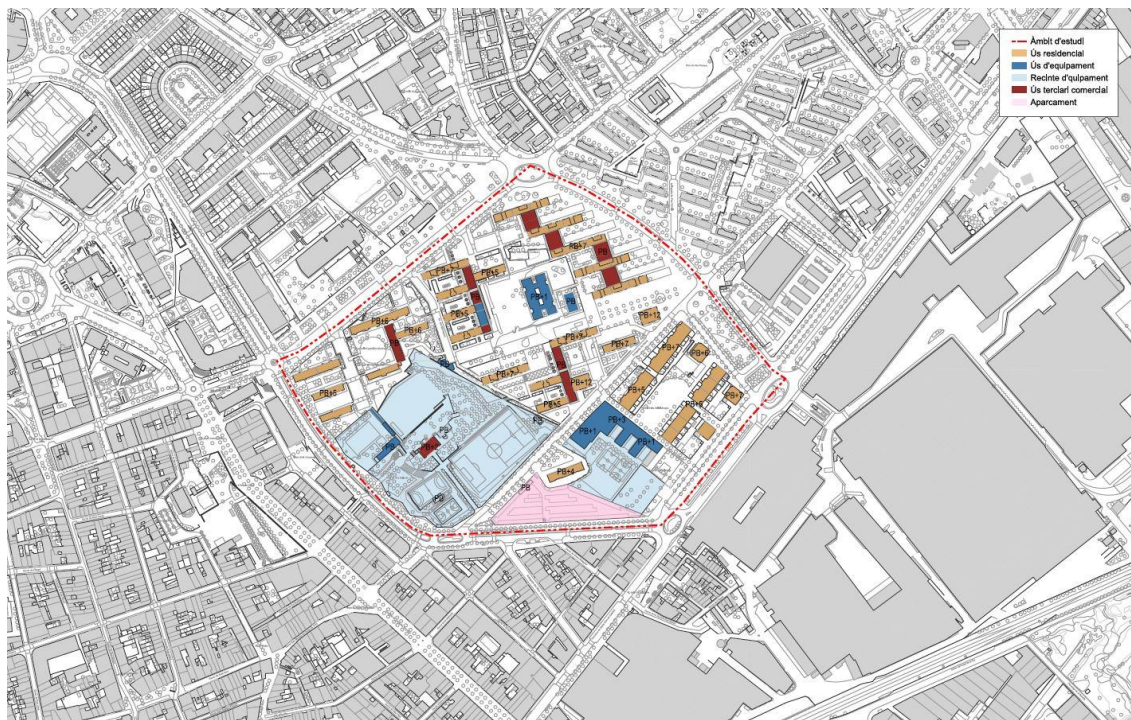
Estat actual del barri

Usos principals actuals del teixit

Els orígens de la construcció urbana de l'àmbit d'estudi tenen lloc en tres moments diferents, tot i que les tipologies edificatòries dels seus habitatges responen a models força similars: blocs plurifamiliars en ordenació aïllada, amb alçades que van des de planta baixa i cinc fins a set plantes, a excepció d'un bloc de planta baixa i dotze.

Per altra banda, la urbanització i construcció dels entorns de la masia de Can Sellarès té els orígens als anys 60 del segle XX, situada a l'extrem sud-oest de l'àmbit d'estudi, on s'hi va situar la zona esportiva i cultural de Can Sellarès, que avui en dia es gestiona de forma mancomunada entre els municipis de Viladecans i Gavà.

D'aquesta manera, a nivell de desenvolupament dels usos del territori es poden distingir tres moments diferenciats: un primer desenvolupament d'equipaments entorn a la masia de Can Sellarès creat en el seu moment com a àmbit d'esbarjo dels treballadors de l'empresa Roca, un segon que respon al polígon d'habitatges dels anys 70 i, finalment, una transformació de finals del segle XX.



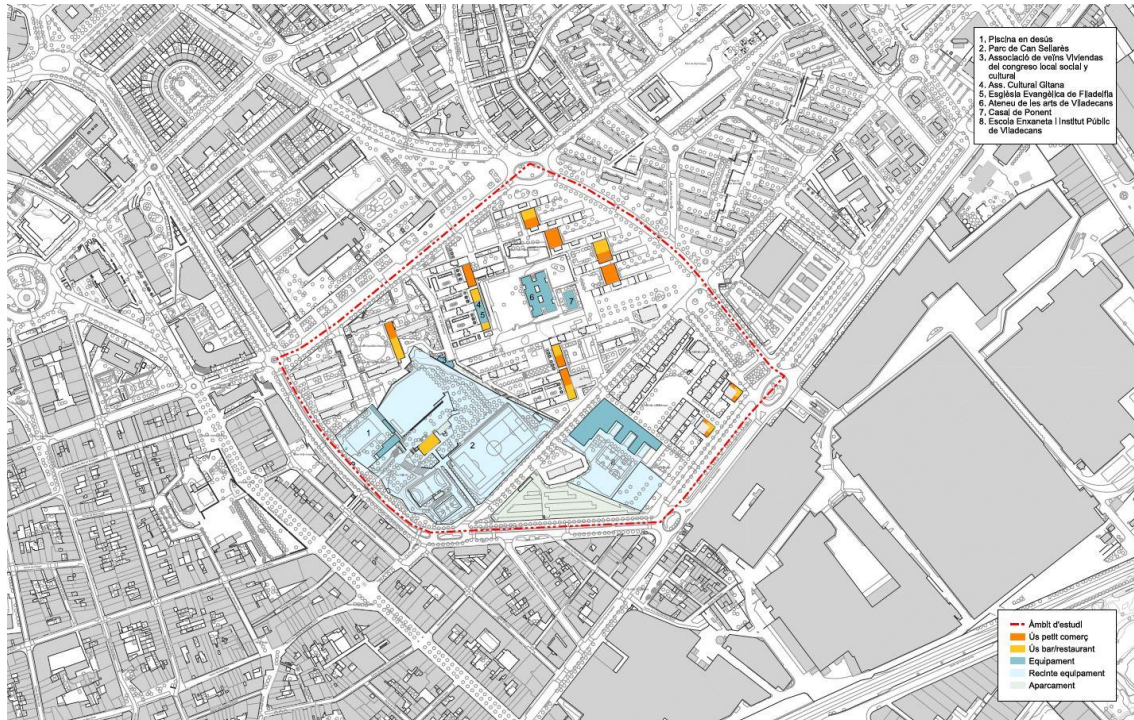
Usos principals. Font: BR a partir de la cartografia escala 1:1.000 de l'AMB

Activitats en planta baixa

Els usos en planta baixa d'aquest barri tenen la particularitat que, mentre els nuclis i vestíbuls dels nuclis d'escala són presents en cota de carrer deixant la resta pel pas lliure per als vianants, els usos comercials i de serveis es disposen en edificis transversals d'una sola planta unint els edificis de bloc plurifamiliars.

En canvi, a l'anomenat sector Roca, l'ús residencial és el predominant en planta baixa i només puntualment trobem usos comercials sota els blocs que fan façana a l'avinguda de la Generalitat.

Pel que fa als equipaments, se situen principalment en edificacions aïllades a la zona sud de l'àmbit i a la zona central dels blocs de Can Sellarès que, per la seva disposició i tractament dels seus límits, dificulten la relació urbana amb el municipi veí de Gavà. Els equipaments de tipus educatiu són l'Escola Enxaneta i Institut públic de Viladecans, de tipus esportiu hi ha la zona esportiva de Can Sellarès, de tipus religiós l'Església Evangèlica de Filadèlfia, i de tipus social i cultural, l'associació de veïns Viviendas del Congreso, associació Cultural Gitana, el casal de Ponent i l'ateneu de les Arts de Viladecans.



Activitats en planta baixa (serveis i equipaments). Font: BR a partir de la cartografia escala 1:1.000 de l'AMB

L'activitat comercial al barri és baixa, degut, sobretot, a la tipologia dels edificis, que no disposen de locals. Font: IERMB.



Estat dels edificis, percepció de mixticitat d'usos i activitat comercial

En el marc del present estudi s'ha realitzat un procés d'observació sistemàtica del barri per tal de recollir i registrar informació a peu de carrer sobre el barri i la utilització quotidiana dels seus edificis. D'acord amb aquestes dades, la persona que camini pels carrers del barri apreciarà que en general les façanes del 78,8% dels immobles del barri presenten un bon estat de conservació.

Es notará també que la barreja d'usos del barri és en general baixa, sent que la major part de la superfície del barri l'ocupen habitatges. Mentre que en la part central del barri s'agrupen els usos mixtos entre els que destaquen en aquesta part central la combinació d'edificis destinats a l'habitatge amb les edificis d'usos institucionals com ara són els Casal de les entitats (on s'hi agrupen totes les entitats i activitats cíviques del barri) i l'Ateneu de les Arts, però també, per la combinació de bars i terrasses amb l'entorn residencial. Alhora a la banda sud del barri també hi ha usos mixtos, en aquest cas però, la combinació és sobretot de caire industrial i o d'emmagatzematge i residencial.



Grau de mixticitat observada als carrers de Can Sellarès. Font: IERMB, a partir d'Observació Social Sistemàtica

La concentració i la disposició d'establiments de concurrència pública i dels locals comercials poden influenciar les dinàmiques que es poden generar en l'espai. En efecte, l'activitat comercial és un element clau que propicia la vida al carrer, a través dels vianants que fan encàrrecs, que miren aparadors, que s'aturen a parlar amb els veïns, etc.

Com s'ha vist, al barri de Can Sellarès l'activitat comercial és baixa i es concentra en uns pocs trams de carrer com són l'avinguda Dr. Fleming, l'Avinguda Gavà. A més, l'observació ha permès constatar que la varietat de botigues i de comerços al barri és baixa. Aquesta se sosté majoritàriament en els establiments comercials tradicionals, en el 100% dels casos amb poca freqüentació.

	Proporció
Tipus de comerç	
Comerç tradicional (venda assistida)	85,7%
Lliure servei (almenys 70% autoservei)	14,3%
Venda mixta	0,0%
Total	100,0%
Varietat comercial	
Gens	57,1%
Poca	42,9%
Bastant	0,0%
Molta	0,0%
Total	100,0%
Volum de persones a les botigues	
Gens	71,4%
Poca	28,6%
Bastant	0,0%
Molta	0,0%
Total	100,0%

Característiques dels locals comercials a Can Sellarès. *Font: IERMB, a partir d'Observació Social Sistemàtica*

A l'escassa activitat comercial, cal afegir la presència de locals tancats i en desús. *Font: IERMB.*



A l'anterior cal afegir altres dificultats que es palesen també en la presència de locals tancats al barri, la distribució dels quals s'ajusta i ressegueix als edificis que disposen de baixos.



Localització de locals comercials tancats a Can Sellarès. Font: IERMB, a partir d'Observació Social Sistemàtica

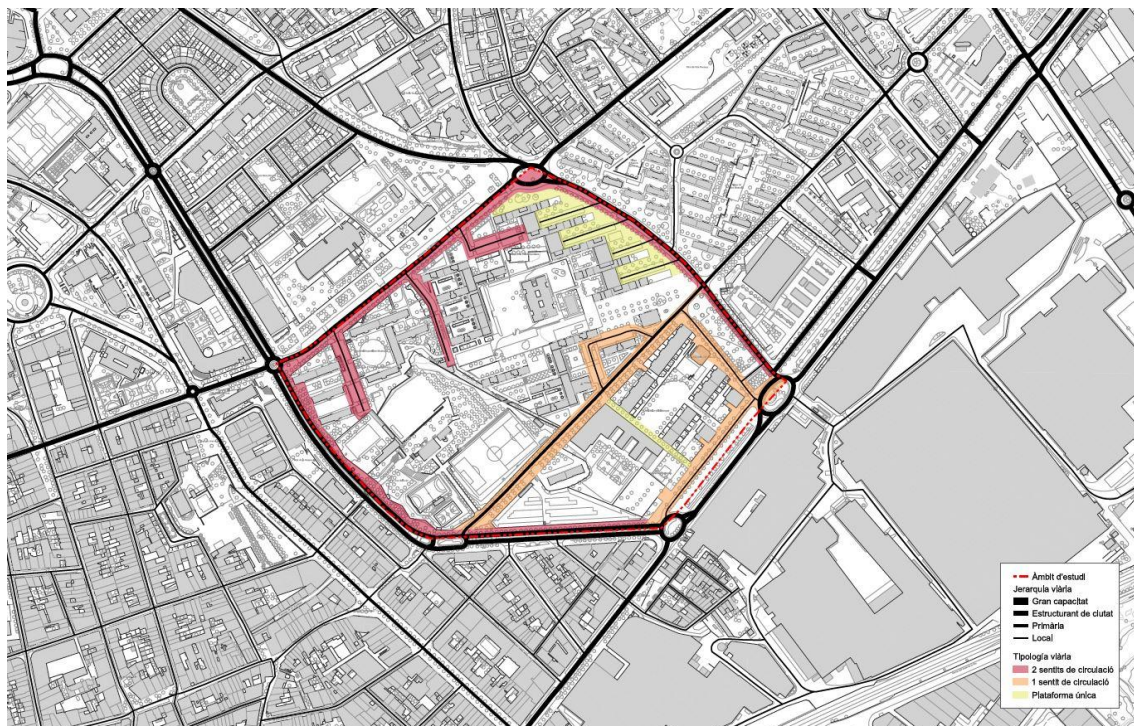
Connectivitat

Jerarquia viària

La xarxa viària en aquest àmbit respon al model viari del continu urbà de Gavà-Viladecans, amb uns eixos plana-muntanya com a distribuïdors principals, que segueixen els recorreguts naturals de les rieres, i uns eixos transversals que relliguen el continu urbà d'aquests municipis. En aquest cas, els verticals corresponen a l'avinguda de la Riera de Sant Llorenç i l'avinguda del Dr. Fleming; mentre que el transversals, principalment a l'avinguda de la Generalitat (antiga carretera de la Santa Creu de Calafell –C-245), i després a l'avinguda del Mil·lenari.

L'estructura viària queda completada per la xarxa primària, l'avinguda de Gavà, que travessa l'àmbit d'estudi, uneix els nuclis històrics de Gavà i Viladecans. La resta respon a la xarxa viària de caràcter local d'accés a les illes d'edificis d'habitatge, tot i que és poc clara per la presència de força culs-de-sac.

Pel que fa a l'aparcament en l'àmbit, cal dir que cap dels edificis que conformen el barri disposa d'aparcament soterrat, o altre possibilitat d'aparcament privat. Aquest fet provoca que l'estacionament de vehicles es produeixi en la vialitat interna i bosses d'aparcament destinades per a aquesta funció, en detriment de la qualitat urbana d'aquests vials.



Jerarquia viària. Font: BR a partir de la cartografia escala 1:1.000 de l'AMB

Xarxa de transport públic

Malgrat Can Sellarès és a Viladecans, es troba més a prop i cobert per l'estació de Rodalies de Gavà (línies R2, R2 Sud, R13 i R14). L'estació se situa a 5-10 minuts a peu de l'àmbit. Des de l'estació de Gavà, es pot arribar a Barcelona en 20 minuts, així com en temps competitius a altres ciutats veïnes (Castelldefels o el Prat). En hora punta hi passa un tren cada 5 minuts, ampliant-se fins a 10 minuts durant tot el dia.

El barri compta amb una elevada oferta de línies d'autobús, ja que es troba tocant a l'eix de transport públic de la carretera C-245, per on hi passen nombroses línies que donen servei a Castelldefels, Gavà, Viladecans o Sant Boi d'entre altres.

La zona es troba servida per 13 línies de bus interurbà, 3 línies urbanes i 2 nocturnes metropolitanes.

De les 13 línies de bus interurbà, 3 són línies exprés de l'AMB (E81, E86 i E98), que connecten Gavà i Viladecans amb Barcelona (Pl. Espanya i Maria Cristina), funcionant en les hores punta i dies feiners.

Les línies L80-L81 Gavà-Barcelona (Pl. Espanya), L82-L85 Gavà-Ciutat de la Justícia connecten Gavà, passant per Viladecans i en alguns casos per Sant Boi, Cornellà i l'Hospitalet o pel Parc Agrari. Circulen per la C-245, agafant la C-32 i C-31 per a arribar a Barcelona. Les línies compten amb intervals de pas de 20 minuts en dies feiners, i donen servei tots els dies de la setmana.

Les línies L86-L87 Viladecans-Barcelona connecten la part alta de Viladecans amb la plaça d'Espanya de Barcelona. La L86 ho fa via Viladecans i Sant Boi, per la C-31 i fins la Gran Via, amb temps de pas de 30 minuts tots els dies de la setmana. En canvi, la L87 circula pel Parc Agrari, i ho fa cada 45 minuts en feiners, i cada hora en dissabtes i festius.

La línia L96 connecta l'estació d'FGC de Sant Boi amb Castelldefels, tots resseguint l'eix de la C-245. Esdevé una bona connexió entre els municipis per on passa la carretera, ja que passa cada 12 minuts en dies feiners i 20 la resta de dies.

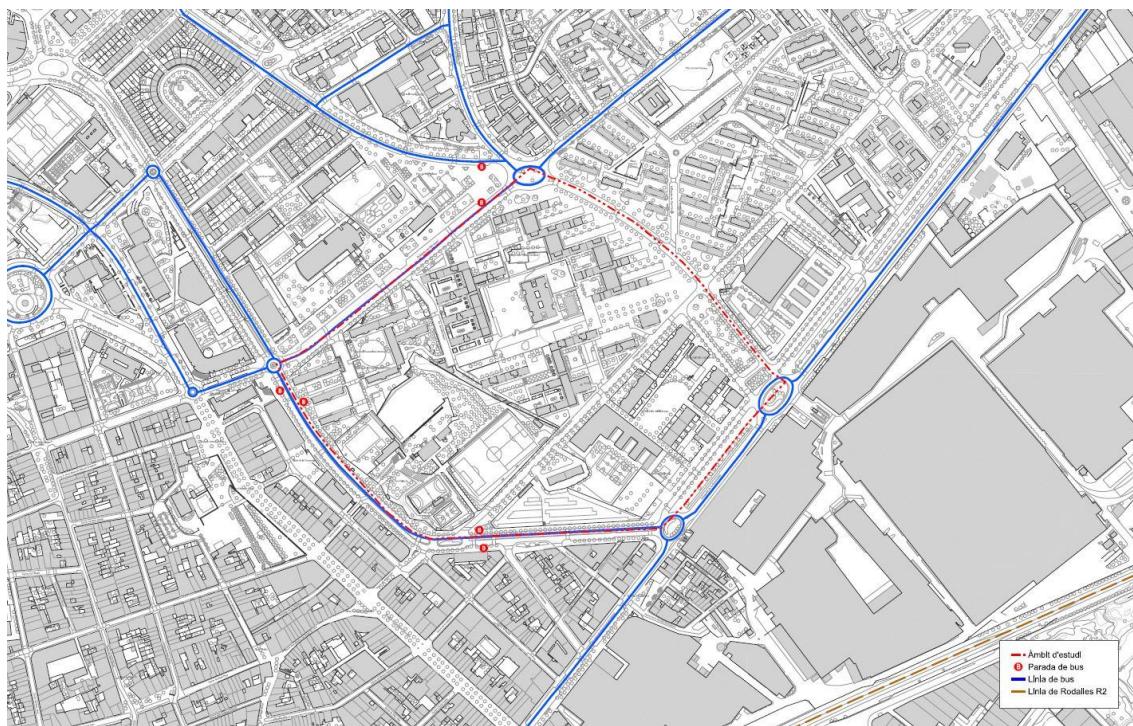
La línia L97 funciona com una llançadora entre Castelldefels i la part alta de Barcelona, passant per Gavà i Viladecans i circulant per la C-32 i la Ronda de Dalt. Esdevé doncs una connexió entre l'àmbit i la Zona Universitària de Barcelona. Passa cada 15 minuts en feiners i 20-30 la resta de dies.

La línia L99 connecta Castelldefels, Gavà i Viladecans amb la Terminal 1 de l'Aeroport, circulant cada 15 minuts tots els dies de la setmana.

La línia 902 connecta Gavà amb Begues cada 30 minuts en feiners. En festius algunes expedicions arriben fins a Barcelona.

L'àmbit es troba cobert també per les línies Ga1 (bus urbà de Gavà) i VB1 i VB2 (bus urbà de Viladecans). Permet connectar la zona amb els nuclis urbans de Gavà i Viladecans, amb intervals de pas de 20-30 minuts en dies feiners.

Finalment, també compta amb el servei de dues línies nocturnes (N14 i N16) que connecten els diversos municipis del Delta amb Barcelona cada 20 minuts en horaris nocturns.



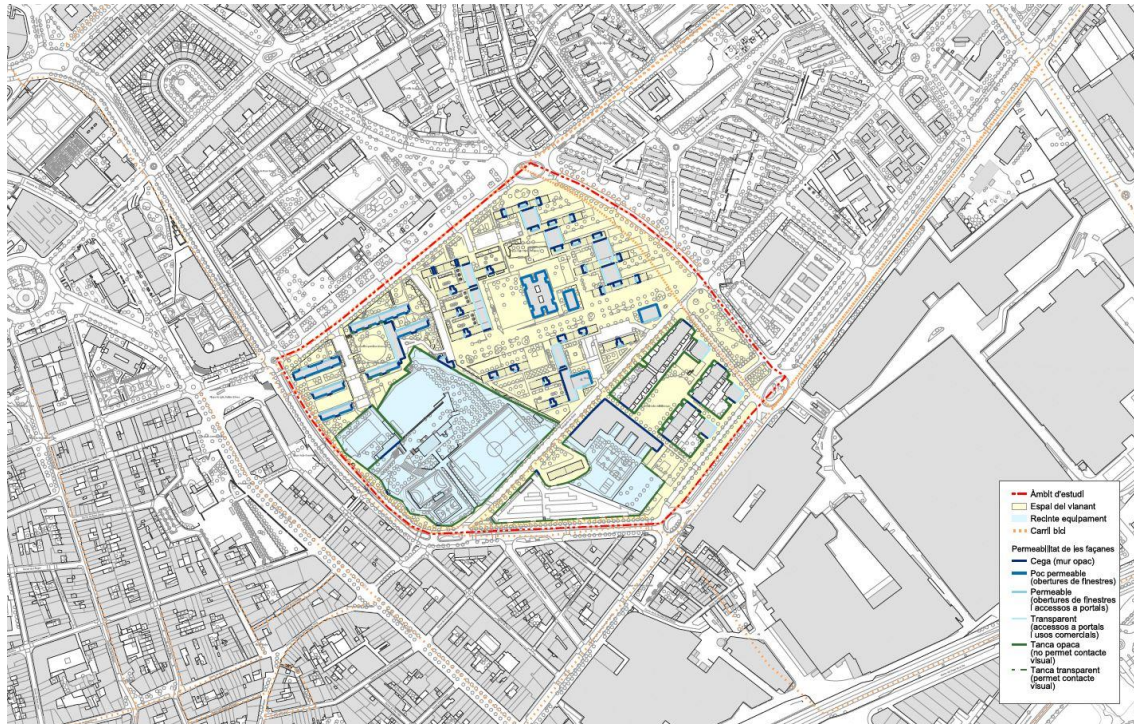
Xarxa de transport públic. Font: BR a partir de la cartografia escala 1:1.000 de l'AMB

Xarxa ciclable i espai del vianant

L'àmbit es troba rodejat per carrils bici que el connecten amb les xarxes pedalables de Gavà i Viladecans. Compten amb carril bici les avingudes del Dr. Fleming i de la Riera de Sant Llorenç, així com el carrer interior de l'avinguda de Gavà. L'avinguda del Mil·lenari no compta amb carril bici específic, però està pacificada i esdevé un eix que travessa tot el nucli urbà de Viladecans, tot connectant l'àmbit amb la xarxa pedalable del municipi.

En l'actualitat la carretera C-245 no compta amb carril bici, però està previst un nou carril, subjecte a la reordenació global de la carretera al seu pas pels nuclis urbans de Castelldefels, Gavà, Viladecans i Sant Boi.

Pel que fa l'espai del vianant i l'accessibilitat de l'espai públic, les avingudes que delimiten el barri es caracteritzen per tenir unes voreres molt amples, pràcticament sense pendents. Entre l'entorn i l'interior de l'àmbit existeix un desnivell més notable al llarg de l'avinguda del Mediterrani, tractat mitjançant rampes i escales. A l'interior de l'àmbit, i malgrat la presència de vehicles aparcats a la via pública, l'espai del vianant és molt ampli. No obstant això, la presència de l'equipament de la Mancomunitat de Can Sellarès i el desnivell entre l'equipament i l'àmbit residencial, dificulta la continuïtat dels itineraris de vianants i la permeabilitat de l'àmbit.



Xarxa ciclable i espai del vianant. Font: BR a partir de la cartografia escala 1:1.000 de l'AMB

Qualitat ambiental de l'espai públic

Alguns dels factors que determinen la qualitat i l'ús de l'espai públic estan relacionats amb la qualitat ambiental del seu entorn. En el cas de Can Sellarès, el seu entorn està molt condicionat pel model de xarxa viària característica d'aquest barri. La concentració del trànsit als vials de major secció situats a la perifèria del barri (com la Riera de Sant Llorenç, l'avinguda del Mil·lenari, l'avinguda del Doctor Fleming i l'avinguda de la Generalitat) i el viable que travessa el barri (l'avinguda de Gavà o la C-245), han permès minimitzar notablement les externalitats ambientals de la mobilitat a les parts més centrals del barri. Això ha fet que en general la seva qualitat acústica sigui força bona.

Un altre factor que determina la qualitat ambiental a Can Sellarès és la qualitat lumínica, que de forma indirecta determina el confort dels usuaris i la sensació de seguretat dels espais públics.

A continuació es detallen les característiques acústiques i lumíniques a Can Sellarès, que s'han considerat els principals factors que determinen la qualitat ambiental d'aquest àmbit.

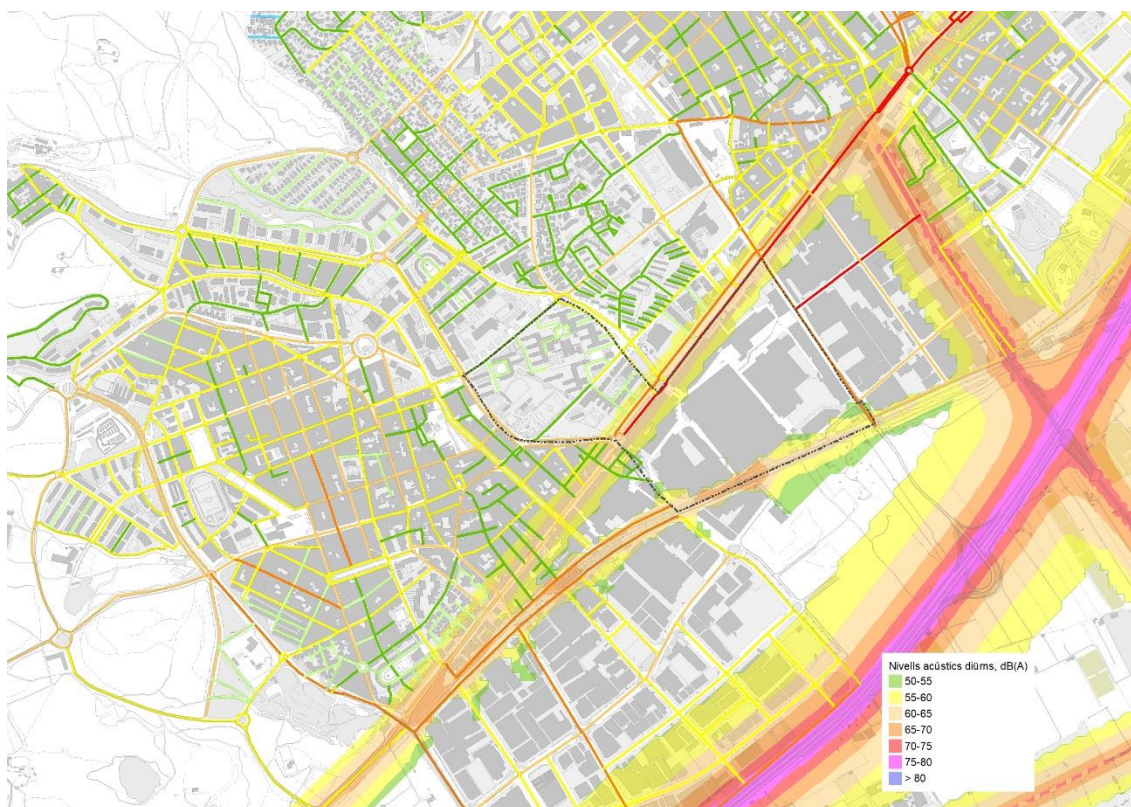
Qualitat acústica

Si s'analitza la qualitat acústica d'aquest entorn amb una visió metropolitana, s'ha de destacar que el continuo urbà de l'aglomeració de Viladecans, Gavà i Sant Boi de Llobregat és el continuo urbà amb uns nivells de soroll més baixos. Només el 16 % de la població d'aquests tres municipis està exposada a nivells superiors als 55 dB(A) durant el període de nit, davant el 61% del continuo urbà format per Barcelona i Sant Adrià del Besòs, o el 37% del continuo format pels municipis del marge esquerre del riu Llobregat (Hospitalet, Cornellà, Esplugues, Sant Feliu, Sant Joan i Sant Just). La causa principal que a Viladecans, Gavà i Sant Boi els nivells de soroll siguin majoritàriament més baixos, és pel predomini de blocs i eixamples barrejats amb cases unifamiliars, que fa que el seus teixits siguin menys densos que els altres continus urbans metropolitans, amb menys intensitat de mobilitat interna, i per tant amb un impacte acústic menor.

Si miren en detall la informació acústica disponible del barri de Can Sellarès, hem de recórrer al mapa estratègic de soroll, que ens mostra la qualitat acústica en els diferents períodes del dia: diürn, vespertí i nocturn. En un treball relacionat amb la qualitat i l'ús de l'espai públic el període més adequat d'analitzar és el període diürn (7h a les 21 h), ja que és la franja horària on l'espai públic és més utilitzat.

El mapa estratègic de soroll mostra els nivells que incideixen a la façana dels edificis, ja que el seu objectiu és determinar l'exposició al soroll de la població. Aquest mapa ens mostra que el nivell predominant al barri de Can Sellarès a les façanes dels edificis és entre els 45-50 dB(A) durant el dia, que es podria considerar una qualitat molt bona. A les zones limítrofes, on estan els vials que concentren la major part del trànsit de la zona, els nivells són superiors, entre els 55-65 dB(A) i en alguns trams puntuals fins als 70 dB(A). Malgrat aquests nivells de soroll són una mica més elevats, es pot considerar que estan dins els nivells adequats en un entorn urbà. Per tant, es pot concloure que la qualitat acústica global del barri és entre bona i molt bona.

A la següent imatge es mostra el mapa estratègic de soroll de Viladecans i Gavà, conjuntament amb les isòfones dels mapes estratègics de soroll de les grans infraestructures, on hi surten la C-245, la línia de tren i la C-32.

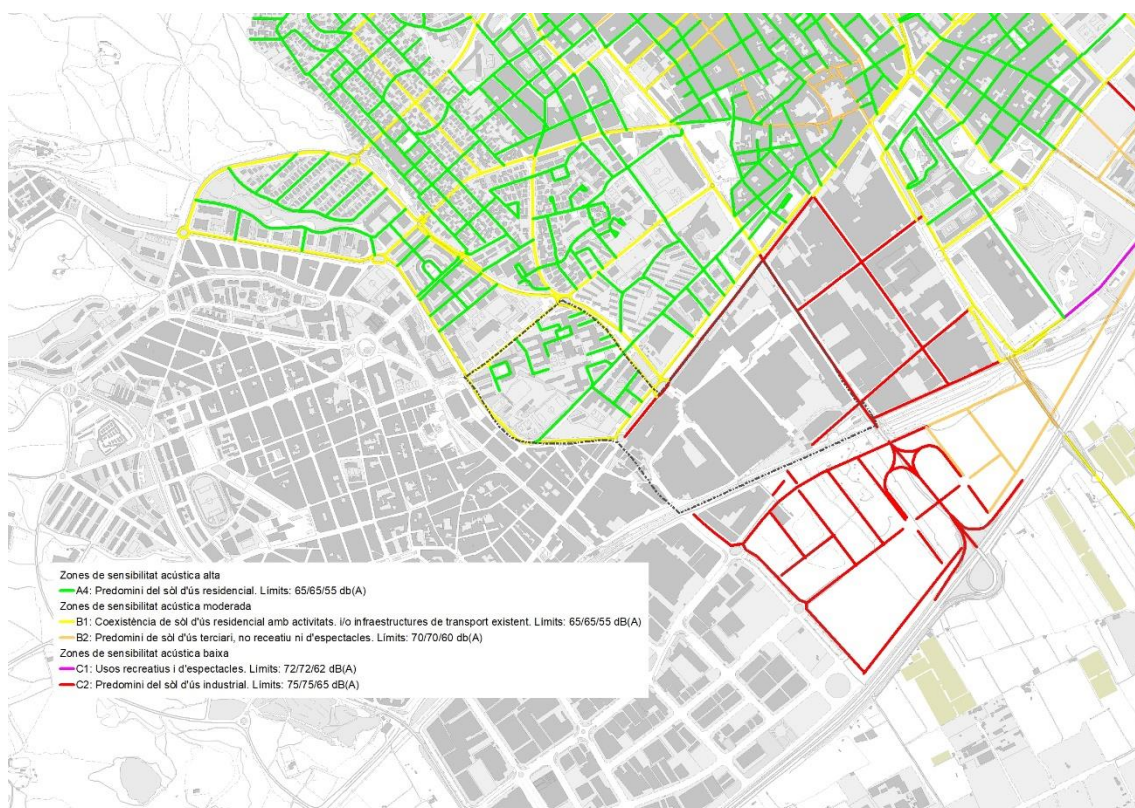


Qualitat acústica diurna. Font: Barcelona Regional i Mapes Estratègics de Soroll de les grans Infraestructures (Ministerio de Fomento i Generalitat de Catalunya) i de les aglomeracions urbanes (Generalitat de Catalunya)

Per últim, una altra informació acústica rellevant és el Mapa de Capacitat, que és el que determina el límit d'immissió acústica en funció del seu ús. L'actual mapa de capacitat de Viladecans va ser aprovat l'any 2009 per l'Ajuntament i va establir 5 grans categories, encara que en el nostre àmbit i en les seves proximitats, només hi ha 3 categories:

- Predomini del sòl d'ús residencial (categoria A4). Es correspon a la categoria majoritària de Can Sellarès, amb uns límits de 65 dB(A) en el període de dia i vespre i de 55 dB(A) en el període de nit.
- Coexistència de sòl d'ús residencial amb activitats i/o infraestructures de transport existent (categoria B1). També té uns límits de 65 dB(A) en el període de dia i vespre i de 55 dB(A) en el període de nit, però la diferència amb la categoria A4 és que els límits parcials de soroll de les grans infraestructures són lleugerament superior.
- Predomini del sòl d'ús industrial (categoria C2). Es correspon a la zona industrial situada per sota de la C-245, i té uns límits de 75 dB(A) en el període de dia i vespre i de 65 dB(A) en el període de nit.

Comparant els nivells de soroll existents amb els límits establerts pel mapa de capacitat es pot dir que tot l'àmbit de Can Sellarès compleix amb els límits establerts, amb alguna petita superació en algun tram de la C-215, però molt poc rellevant.



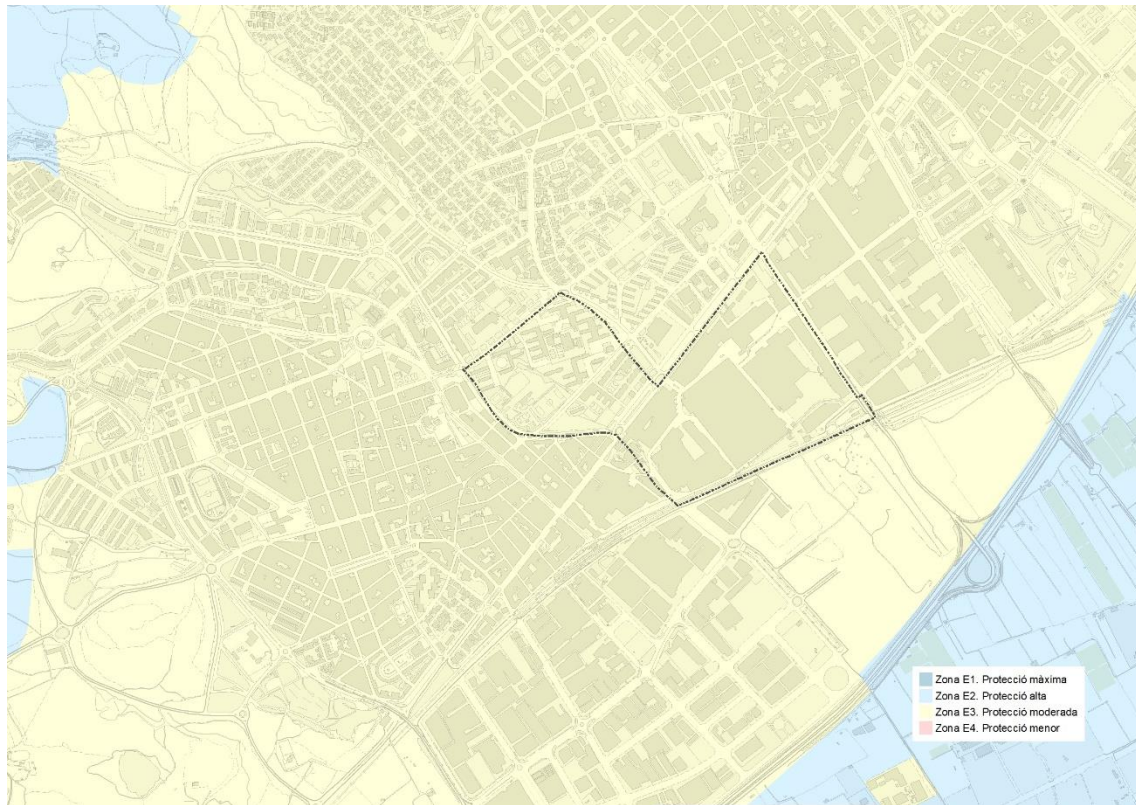
Mapa de capacitat acústica. Font: Ajuntament de Viladecans, 2009

Qualitat lumínica

La contaminació lumínica es produeix quan hi ha emissió de llum artificial a l'atmosfera de forma excessiva, amb els corresponents efectes negatius tant a nivell socioeconòmic com ambiental. És un fenomen associat

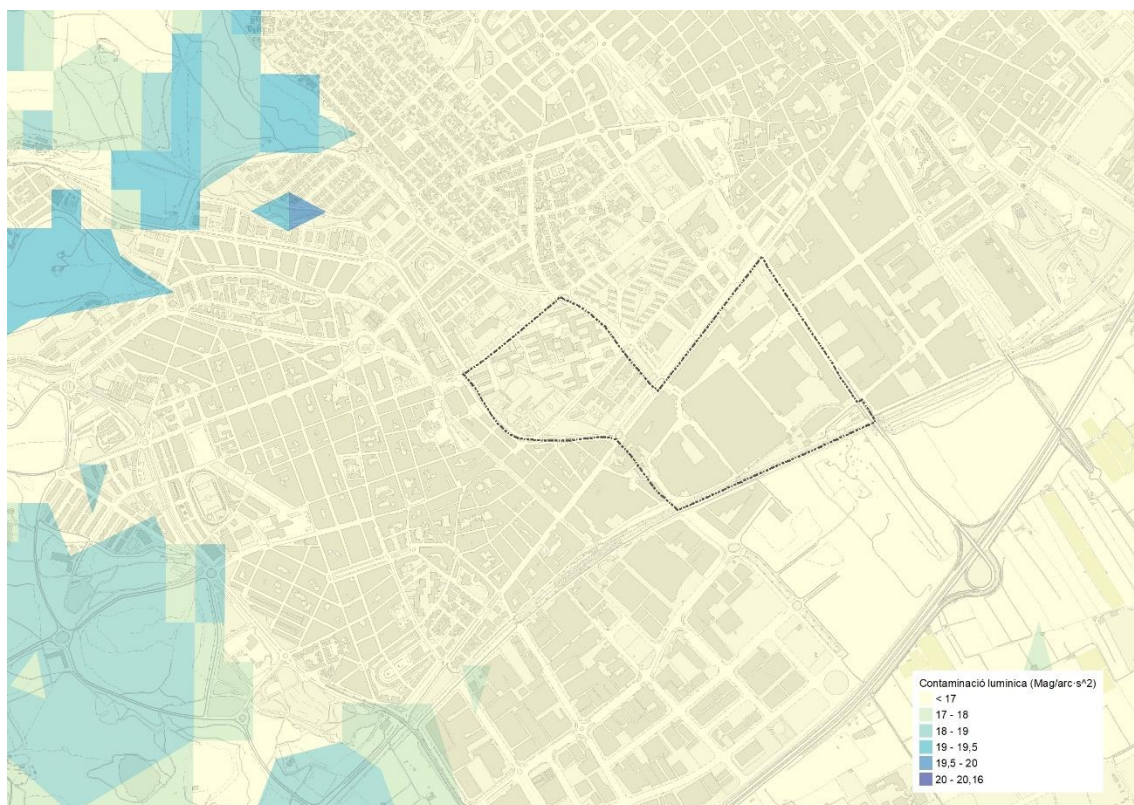
a les zones habitades i és causat per la manca d'adequació de la il·luminació a la finalitat per la qual s'ha instal·lat.

Segons la normativa de contaminació lumínica, el barri de Can Sellarès se situa a la zona E3, de protecció moderada (de les 4 categories existents), que inclou aquelles zones de sòl urbà i urbanitzable no inclòs en les zones de més protecció. A les zones limítrofes de Can Sellarès la protecció lumínica és la mateixa, el que denota l'alt grau d'antropització de l'entorn.



Mapa de prevenció de la contaminació lumínica. Font: Generalitat de Catalunya, Departament de Territori i Sostenibilitat (2016)

Per altra banda, el mapa de qualitat del cel nocturn recull les diferents mesures de brillantor de fons del cel. La totalitat de l'àmbit de Can Sellarès està per sota els $< 17 \text{ mag.arcsec } 2$, el que ens indica que té una qualitat molt deficient, ja que s'observen menys de 50 estrelles durant una nit sense núvols. El seu entorn també té la mateixa qualitat molt deficient, ja que es tracta d'un entorn molt antropitzat i amb una elevada presència de teixit industrial. Per tant, el tema de qualitat lumínica en aquest àmbit és un tema a tractar i a millorar notablement.



Qualitat del cel nocturn. Font: Mapa de qualitat del cel nocturn, Generalitat de Catalunya, Departament de Medi ambient i Sostenibilitat

L'entorn pels vianants i elements de suport a la utilització dels espais urbans

Entre els objectius generals orientats a promoure un entorn per a la vida social, hi ha els de crear un ambient confortable i segur per a les persones que l'utilitzen, de manera que aquests el puguin utilitzar amb autonomia. El procés d'observació dels espais del barri ha permès dur a terme una avaluació sobre la presència d'alguns condicionaments generals que poden ser desfavorables a aquesta finalitat. Concretament s'ha recopilat informació que ateny a: la convivència amb els vehicles i el trànsit; la presència de barreres arquitectòniques que puguin limitar la mobilitat; la presència d'elements urbans que com la il·luminació, el verd urbà, les fonts o els lavabos puguin fomentar l'estada; l'estat de la neteja i el manteniment dels espais urbans; la presència de problemàtiques socials i la seguretat en les relacions interpersonals.

La convivència amb els vehicles

En els projectes de reconstrucció del barri semblaria que es va excloure la trama viària, és a dir, el trànsit de vehicles de les àrees residencials, tot reservant espais a l'exterior de les zones residencials per al seu estacionament.

La circulació de vehicles a Can Sellarès ha quedat exclosa d'alguns carrers que han resultat per a l'ús exclusiu dels vianants, així com dels espais entre edificis. També es pot apreciar que mentre a les avingudes perimetrals del barri els vehicles circulen en les dues direccions, a l'interior del barri, hi ha un predomini en que les vies estan tancades al trànsit. Amb tot, la major part del trànsit rodat transcorre per les avingudes, sent que la circulació de vehicles a l'interior del barri es pot considerar la major part del temps molt baixa.

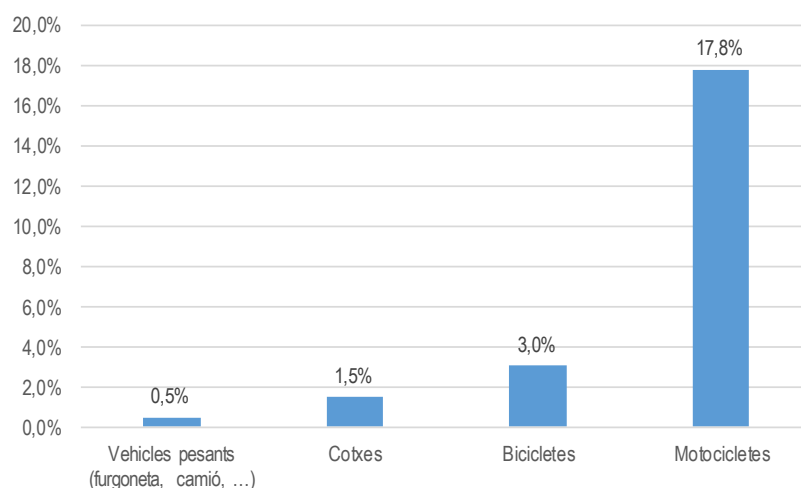
Conseqüència de l'anterior és que el soroll que genera el trànsit és més elevat a les avingudes perimetrals que a l'interior del barri, tal i com es reflecteix també en els mapes estratègics del soroll mostrats

anteriorment. Així, de manera general, la intensitat del trànsit independentment de quin sigui l'entorn dels usos per aquest barri és baix o molt baix.

	Residencial	Comercial	Institucional	Mixt	No hi ha edificis	Can Sellarès
Intensitat del trànsit de vehicles						
Molt baixa	70,0%	16,7%	66,7%	82,1%	66,7%	70,2%
Baixa	6,7%		4,2%	2,6%		5,1%
Mitjana	5,0%	16,7%	4,2%	2,6%	11,1%	5,1%
Alta	5,8%	33,3%	20,8%	7,7%	22,2%	9,6%
Molt alta	12,5%	33,3%	4,2%	5,1%		10,1%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Soroll generat pels vehicles						
Molt baix	54,2%		41,7%	66,7%	66,7%	54,0%
Baix	23,3%	33,3%	33,3%	10,3%	11,1%	21,7%
Mitjà	3,3%			5,1%		3,0%
Alt	9,2%	33,3%	20,8%	15,4%	22,2%	13,1%
Molt alt	10,0%	33,3%	4,2%	2,6%		8,1%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Estacionament de vehicles						
No hi ha vehicles estacionats	50,0%		62,5%	69,2%	66,7%	54,5%
Hi ha vehicles estacionats	50,0%	100,0%	37,5%	30,8%	33,3%	45,5%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Vehicles mal estacionats						
No hi ha vehicles mal estacionats	75,8%	83,3%	91,7%	74,4%	100,0%	78,8%
Hi ha vehicles mal estacionats	24,2%	16,7%	8,3%	25,6%		21,2%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Circulació i estacionament de vehicles a Can Sellarès. Font: IERMB, a partir d'Observació Social Sistemàtica

Quant a l'estacionament, aquest està majoritàriament habilitat a banda i banda de les avingudes i dels carrers per on està permesa la circulació de vehicles. Amb tot l'observació ha permès constatar que hi ha vehicles mal estacionats sobretot quan els usos són mixtos i en els usos residencials del barri.



Vehicles estacionats dificultant els pas als vianants. Font: IERMB, a partir d'Observació Social Sistemàtica



Fotos superiors: vehicles estacionats fora de les àrees residencials del barri. Foto inferior: motocicleta mal estacionada a la part del darrera de l'Ateneu de les Arts. Font: IERMB.



Barreres arquitectòniques i estat dels paviments i de les voreres

L'orografia del barri, pla i sense pendents, fa que a Can Sellarès no es presentin elements rellevants que suposin un obstacle a la mobilitat, com ara escales o rampes als carrers, més enllà de les que se situen per accedir als blocs de pisos a l'Avinguda del Mil·lenari.

Entorn proper de l'Avinguda del Mil·lenari on es troben escales sense baranes i algunes d'elles sense rampes. Font: IERMB.



Ara bé, tal i com ja s'ha assenyalat, Can Sellarès apareix com un indret, on l'accessibilitat des del punt de vista arquitectònic i urbanístic no es conforma com un continu en l'espai de cara als vianants, sinó que degut a com es configura el recinte, presenta tancaments en el seus accessos.

Perímetre i tancaments dels accessos de Can Sellarès. Font: IERMB



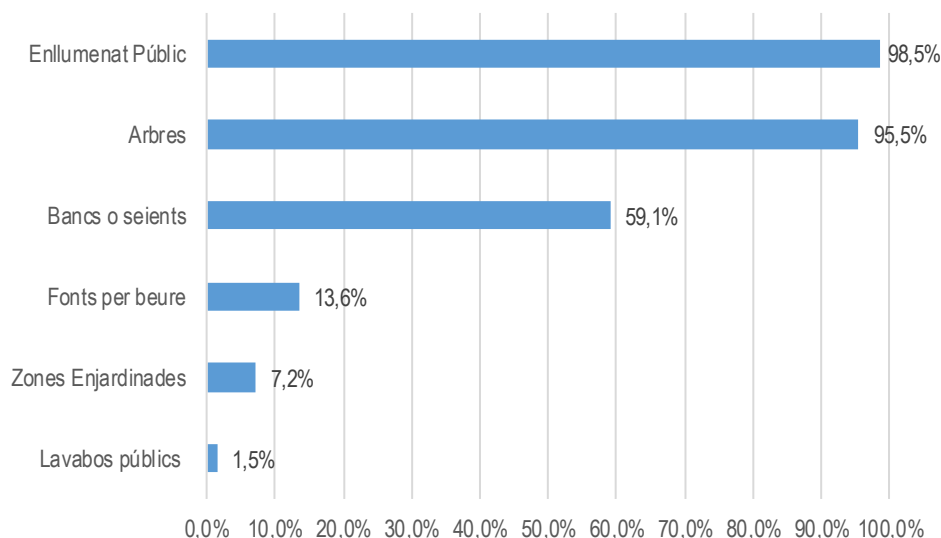
Pel que fa a l'estat dels paviments i de les voreres s'ha observat que aquest està en general en bones condicions.

Elements de suport i la utilització dels espais

La disposició del mobiliari urbà no només caracteritza els espais urbans sinó que ofereix l'oportunitat de dotar-los de socialització, doncs amb la seva major o menor presència poden generar més o menys usos dels espais públics, i per tant contribueixen a la seva qualitat. Per exemple, disposar d'enllumenat és clau doncs la visibilitat és indispensable en qualsevol de les activitats que s'hi desenvolupin en hores nocturnes. Amb l'arbrat i les zones enjardinades succeeix el mateix, doncs, la disposició d'elements verds proveeixen a l'espai públic de components de protecció per exemple, quan arriba l'estiu, quan pugen les temperatures. Els bancs o els seients alineats a la vorera ofereixen l'oportunitat d'estades de certa durada, si es pot seure, es poden donar lloc a diferents activitats.

La pròpia estructura dels espais entre edificis i dels carrers en moltes ocasions són un llast a l'hora de dotar el barri d'aquests elements, tanmateix les intervencions en aquest sentit són evidents. Així, malgrat el barri va néixer amb una sèrie de mancances, a hores d'ara tots els carrers de Can Sellarès disposen d'enllumenat (98,5%). Tanmateix s'observa com gairebé totes aquestes vies disposen d'arbrat (95,5%), però en canvi hi ha menys zones enjardinades (7.2%). També són clars els esforços per dotar els carrers

del barri de llocs per seure: el 59% dels espais observats en disposen. La quantitat de fonts per beure és en canvi menor (només el 13,6% dels espais en disposen) i en l'observació s'ha constatat la poca presència de lavabos públics (1,5%) .



Presència d'elements de suport a la utilització de l'espai urbà. Font: IERMB, a partir d'Observació Social Sistemàtica.

Neteja i manteniment dels espais urbans

D'acord amb les dades de l'observació, respecte a l'estat de la neteja i del manteniment dels espais de Can Sellarès, es jutja en general bo o molt bo. En el temps que ha durat l'observació, tampoc s'han trobat signes evidents destrosses intencionades que afectessin els elements comuns i tampoc que s'ha constatat la presència de vehicles abandonats.

Senyals problemàtiques socials

En el temps que va durar l'observació sí que es van apreciar restes de consum de drogues, doncs es van veure xeringues o altres elements relacionats amb el consum de drogues (99,5%) i en menor mesura es van trobar les restes de begudes alcohòliques. Ara bé, no s'han vist persones amb signes visibles d'intoxicació etílica, ni tampoc a persones que recol·lectaven elements de les escombraries.

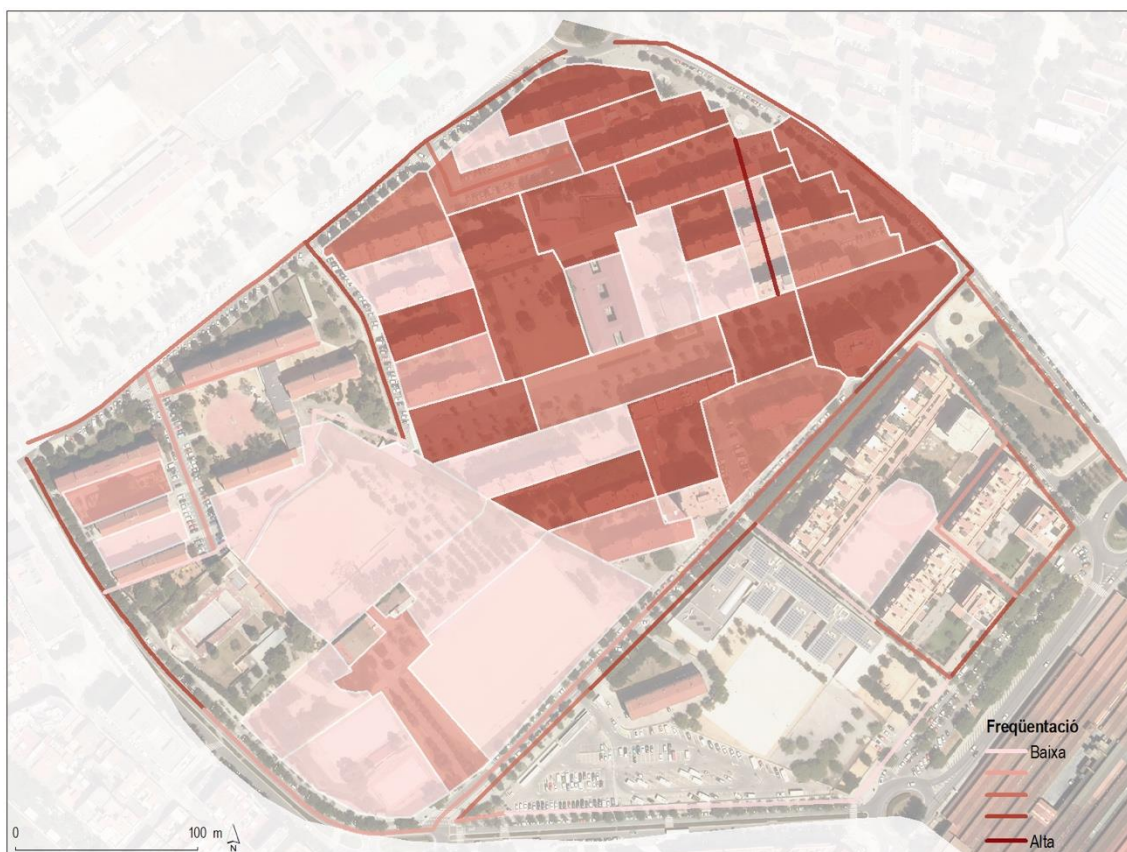
Usos dels espais

A mitjans del mes de juliol de 2019 es va efectuar una observació sistemàtica del barri de Can Sellarès, amb l'objectiu de copsar l'ús que se'n fa dels seus espais en el transcurs d'un dia feiner. En aquells dies es van observar tots els espais oberts del barri en tres moments diferents del dia (matí, migdia i tarda). Tenint en compte que ja era estiu, no hi ha dubte que el clima també és un factor important que pot condicionar la decisió de les persones de sortir i passar temps al carrer. Al llarg d'aquella setmana el temps fou assolellat i amb temperatura habitual pròpia d'un mes de juliol.

Freqüentació

La freqüentació mesura el nombre total de persones que es van veure fent ús dels espais del barri. En el cas de Can Sellarès aquesta xifra s'elevà a un total de 499 persones, una quantitat petita si es té en compte que el barri compta amb una població aproximada d'uns 3.200 habitants.

Tanmateix els espais del barri no s'utilitzen amb la mateixa intensitat. Examinant la freqüentació global a partir d'una classificació en cinc categories, es pot comprovar que pràcticament tots els carrers i espais del barri són utilitzats, ara bé, hi ha trams i zones del barri que presenten una major afluència que d'altres.



Freqüentació al barri de Can Sellarès. Font: IERMB, a partir d'Observació Social Sistemàtica.

L'avinguda del Doctor Fleming, l'avinguda del Mil·lenari i l'avinguda Gavà són les vies de major freqüentació del barri. Es tracta de tres avingudes perimetrals les quals abrigallen la totalitat del barri, però, donada la pròpia estructura del barri, presenten les seves particularitats. Més concretament:

- L'avinguda del Doctor Fleming s'han arribat a comptabilitzar fins a un total de 92 persones, s'han situat entre les zones perimetrals de l'avinguda, però també donat la particularitat de la disposició d'aquesta, en els trams que s'endinsen cap a les àrees dels habitatges, on també es pot apreciar una freqüentació alta.
- A molta distància, l'avinguda de Gavà és el segon indret on s'ha vist a més persones. Així, el total de freqüentació d'aquesta avinguda arribava a les 43 persones en els dies d'observació. De la mateixa manera que en l'avinguda del Mil·lenari la presència de persones no és homogènia al llarg de tota l'avinguda si no que hi ha algunes àrees que han suposat un major recompte de persones, en concret la zona més propera a l'avinguda Fleming i una part del tram central propera a l'Escola Enxaneta i a un aparcament.

- L'avinguda del Mil·lenari és diferent, doncs la seva màxima freqüentació es concentra als voltants del Centre Can Palmer, doncs al seu voltant hi ha una sèrie de serveis com ara l'escola i el Centre Can Palmer, fet que fa que en aquest tram s'hagin comptabilitzat fins a 41 persones que feien ús d'aquest carrer, tanmateix és interessant observar que aquesta freqüentació no és homogènia, sinó que disminueix en la part més oriental i menys diversa de la via, un cop passada l'avinguda de la Riera Sant Llorenç.

Encara que amb un menor grau de freqüentació, cal destacar dues altres àrees de vitalitat del barri com són l'avinguda de la Generalitat de Catalunya i el Parc de Can Sellarès.

Molts dels espais lliures del barri resulten de l'agrupació residencial i de la decisió d'excloure el trànsit de vehicles de l'interior d'aquestes illes. Per tant, Can Sellarès disposa de molt espai lliure per a les persones i, malgrat tot, tal i com es pot observar en el mapa de freqüentació.

Usos estàtics i dinàmics

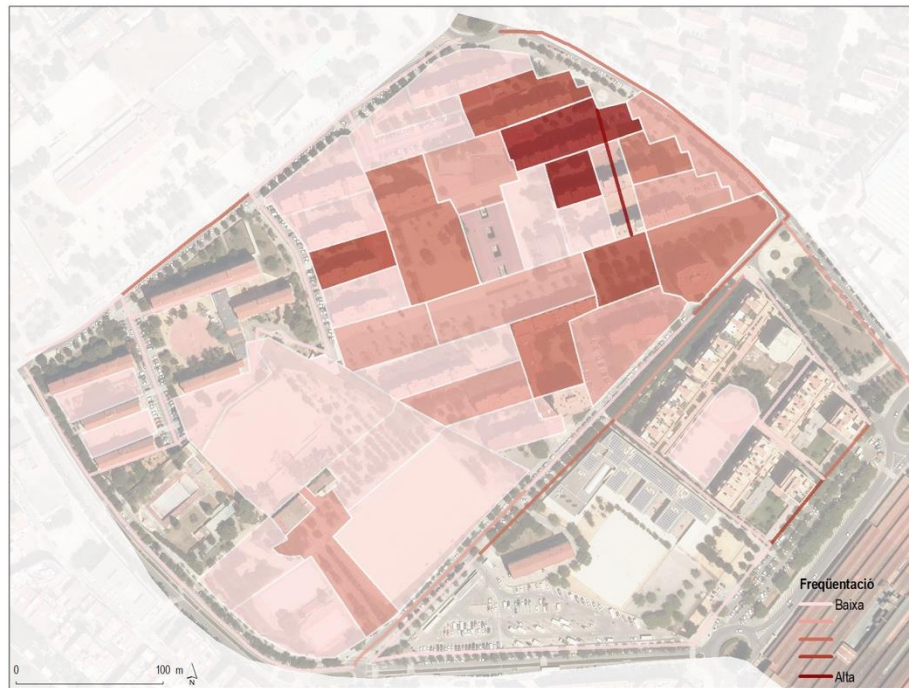
Els espais del barri són per definició compartibles entre/per persones diverses que els utilitzen de maneres molt variades i diferents. No obstant això, aquests espais són limitats i la seva pròpia configuració física pot arribar a dificultar-ne l'ús compartit o generar espais que resultin poc atractius per a l'estada. Així, la classificació dels usos en estàtics i dinàmics permet conèixer com es configuren els espais del barri en base al tarannà de les persones que els utilitzen.

En considerar el barri en el seu conjunt, el que s'aprecia a Can Sellarès és que els usos estàtics són més freqüents que els dinàmics. En efecte, en el període d'observació el 54,7% de les persones estaven dempeus quietes o assegudes i només el 45,3% estaven en moviment.

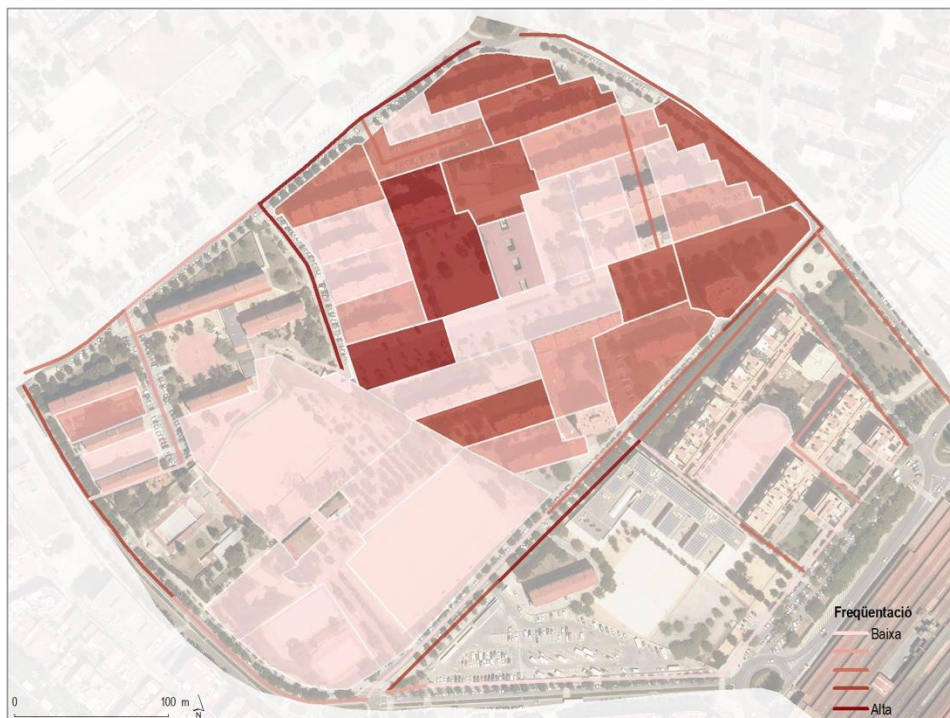
Quan es comparen aquestes dues maneres de practicar els espais no són incompatibles i de fet en moltes ocasions coexisteixen. Així, la majoria de persones que s'han vist a Can Sellarès utilitzaven els carrers per desplaçar-se (43,75%) i una mica més d'una a una tercera part estaven aturades, descansant o socialitzant. Tanmateix aquesta superposició d'usos no es produeix a tot els carrers del barri. Concretament:

- L'elevada freqüentació que s'observa de l'avinguda Doctor Fleming resulta principalment d'un ús estàtic d'aquest espai, tota vegada que l'ús dinàmic d'aquest espai ha estat menor. Aquesta dada revela el caràcter de la configuració física de l'espai, doncs semblaria que més enllà del trànsit del vehicles, la disposició de bancs, arbrat i ombres creen un ambient per poder seure i descansar, així com la disposició de bars i terrasses en els trams d'aquest carrer que s'endinsen en les àrees d'habitatges.
- A diferència del que succeeix a l'avinguda Doctor Fleming, tant l'avinguda del Mil·lenari com a l'avinguda de Gavà, probablement, degut a la seu caràcter perimetral i de connexió els seus usos són diferents. En ambdues vies hi ha un predomini dels usos dinàmics versus als estàtics. Així, en l'Avinguda del Mil·lenari el 90% dels usos han estat dinàmics i en l'avinguda Gavà al voltant del 84% també ho han estat. Ara bé, aquesta darrera via, després de l'avinguda del Doctor Fleming presenta un 16% de usos estàtics. De fet, aquesta última informació concorda amb la pròpia configuració física de l'avinguda on també hi ha arbrat i mobiliari per seure, fet que promou les activitats menys dinàmiques.

Usos estàtics



Usos Dinàmics



Usos dinàmics i estàtics al barri de Can Sellarès. *Font: IERMB, a partir d'Observació Social Sistemàtica*

Una particularitat de Can Sellarès és que la coexistència i la necessitat de compatibilitzar els usos estàtics i dinàmics és major als carrers que no pas als llocs destinats per l'estada. En efecte, durant el període de l'observació ens fixem que el 50,7% dels usos dels carrers és estàtic. Tanmateix, el 79,6% de les persones que s'estaven a un parc o una plaça en feien un ús estàtic d'aquests emplaçaments i el 20,4% les utilitzaven d'una manera molt més dinàmica: bé com a zona de pas, o com un espai per córrer, jugar o fer esport. Així, la freqüentació a les places del Carrer del Remolar i de Can Sellarès responen a un tarannà d'ús més aviat estàtic.

Finalment, convé fer notar que els carrers entre edificis són poc freqüentats i generalment s'utilitzen per als desplaçaments. Així doncs, malgrat s'han previst espais per a l'estada en general no s'aprofiten. No existeix una graduació suficient de la privacitat i aquests carrers esdevenen únicament espai d'accés als habitatges.

	Carrers	Llocs d'estada	Total
Dinàmics	49,3%	20,4%	45,3%
Estàtics	50,7%	79,6%	54,7%
Total	100,0%	100,0%	100,0%

Usos dinàmics i estàtics dels carrers i dels llocs d'estada Can Sellarès *Font: IERMB, a partir d'Observació Social Sistemàtica*

Horaris

Els espais del barri es van omplir i buidant de persones al llarg del dia, en funció de quins siguin els ritmes i els horaris de les activitats quotidianes de la població. A Can Sellarès es pot apreciar que la presència de persones als carrers i a les places tendia a augmentar progressivament al llarg del dia, sent la tarda el moment de màxima freqüentació (38,1%).

Aquesta és la pauta general que s'observa als carrers del barri, i ateny tant als usos dinàmics com als estàtics. En canvi la tendència als llocs d'estada és una mica diferent:

- Els parcs i les places de Can Sellarès assoleixen un punt àlgid de freqüentació durant el migdia (57,1%). L'afluència de persones és menor durant la franja del matí (38,8%) i durant la tarda (4,1%).
- Convé fer notar que les persones que tendeixen a fer un ús estàtic de les places i dels parcs del barri s'hi estan durant el migdia i el matí. La seva presència és menor durant la tarda, doncs és aleshores quan s'hi arriben les persones que fan un ús més dinàmic d'aquests espais.

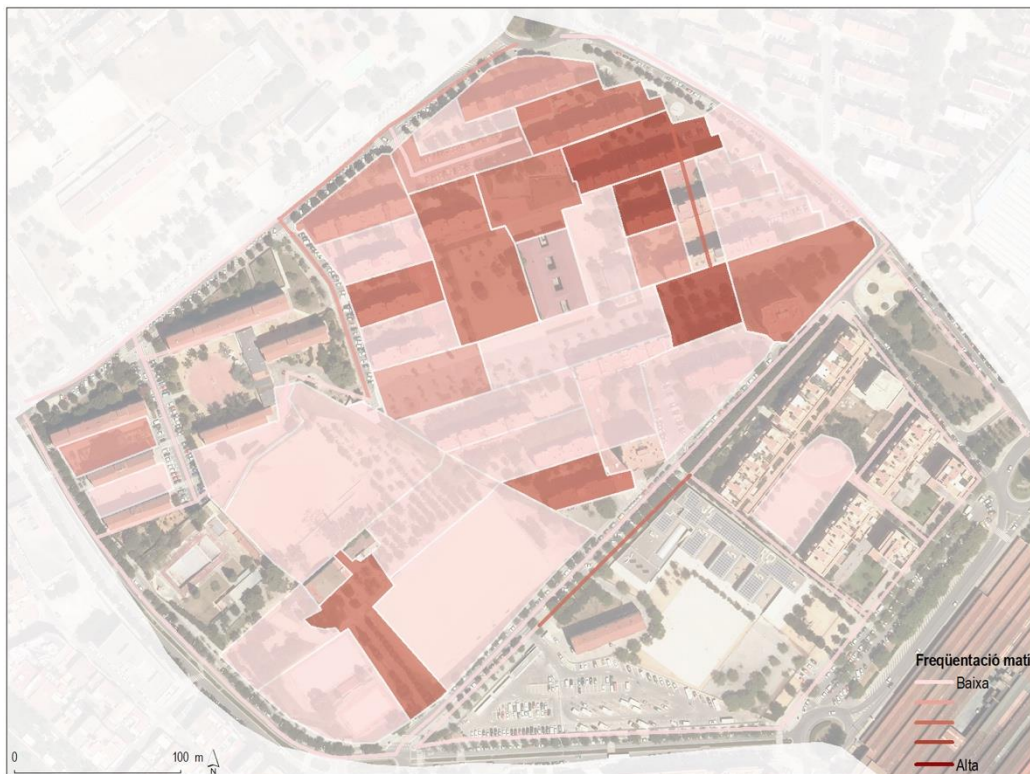
	Matí (de 9 a 12h.)	Migdia (de 12 a 16h.)	Tarda (de 16 a 20h.)	Total
Carrers	27,4%	30,5%	42,1%	100,0%
Ús dinàmic	34,4%	31,1%	34,4%	100,0%
Ús estàtic	20,6%	29,8%	49,5%	100,0%
Llocs d'estada	38,8%	57,1%	4,1%	100,0%
Ús dinàmic	70,0%	30,0%	0,0%	100,0%
Ús estàtic	30,8%	64,1%	5,1%	100,0%
Total	29,1%	32,9%	38,1%	100,0%

Freqüentació segons horari, tipus d'espai i ús *Font: IERMB, a partir d'Observació Social Sistemàtica*

Quan es considera la freqüentació dels espais del barri distribuïda per a cada franja horària es pot apreciar que l'afluència de persones presenta discontinuïtats de concentració horària al llarg del dia a la majoria de carrers i places, però en el cas del barri de Can Sellarès es concentra en determinats carrers. Així:

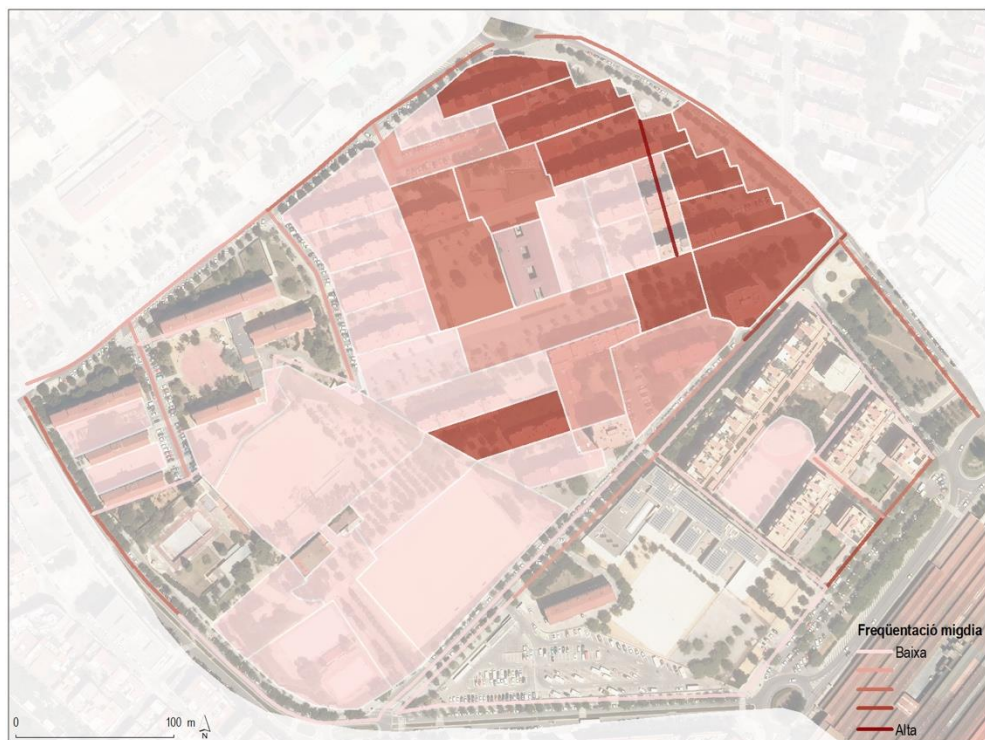
- L'avinguda del Mil·lenari, l'avinguda del Dr. Fleming i l'avinguda Gavà i el Parc de Can Sellarès són els indrets on s'acumula una major freqüentació durant el matí.
- Al migdia, l'avinguda del Dr. Fleming i l'avinguda del Mil·lenari continuen sent els carrers més freqüentats. S'hi afegeix en aquest tram horari força freqüentació de persones a l'avinguda de la Generalitat de Catalunya, donat que hi ha espais associats per l'estada. També es produeix un augment de la freqüentació en aquesta franja horària a Can Sellarès.
- A la tarda l'avinguda Fleming i l'avinguda Gavà són els espais més freqüentats, tota vegada considerant també els trams d'aquests carrers que s'endinsen cap a les àrees dels habitatges i de la part restringida al trànsit.

Matí (de 9 a 12h.)

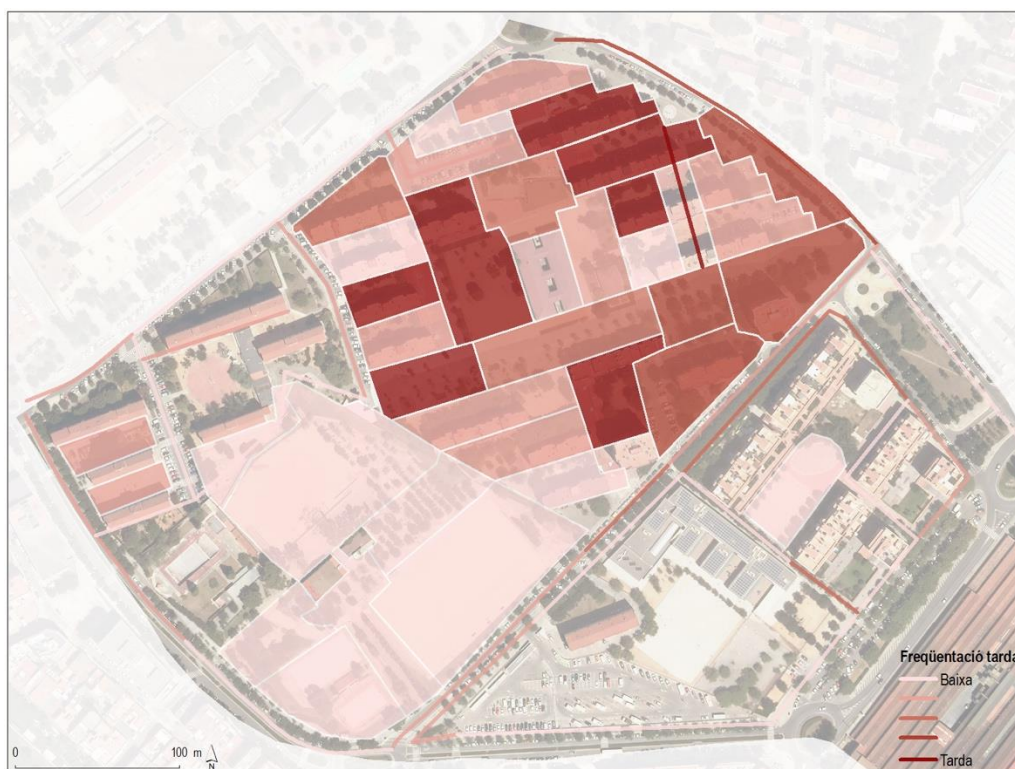


Distribució de la freqüentació segons horari. Font: IERMB, a partir d'Observació Social Sistemàtica.

Migdia (de 12 a 16h.)



Tarda (de 16 a 20h.)



Distribució de la freqüentació segons horari. Font: IERMB, a partir d'Observació Social Sistemàtica.

Freqüentació dels espais del barri segons gènere i edat de població

L'Observació Social Sistemàtica no només serveix per comptabilitzar el nombre de persones que s'han vist fent ús dels espais del barri, sinó que també permet mantenir un registre d'aquelles característiques sociodemogràfiques que poden ser observades de forma directa: el sexe i el grup d'edat. Aquesta és una qüestió rellevant perquè l'ús social dels espais pot variar en virtut d'aquests atributs, sobretot en funció de quina sigui la distribució de les ocupacions i de les activitats quotidianes que s'assignen a aquests diferents grups de població. D'altra banda, la desigual presència d'aquests grups al barri pot ser un indicador que informi de possibles processos d'exclusió o d'altres dificultats per accedir als espais.

Si tenim en compte els índexs de diversitat emprats, tenint en compte l'edat i el gènere de les persones observades, exposen que aquest barri es caracteritza per tenir poca diversitat respecte al gènere, i en canvi una diversitat moderada respecte als grups d'edat.

El gènere

En la descripció del marc demogràfic s'exposava que la proporció de dones i d'homes residents al barri tendia a la paritat quan es considerava la població en el seu conjunt. Tanmateix això s'esdevenia així pel major pes que adquiria la població masculina entre els segments de població adulta, el qual compensava la feminització que es produïa en la cúspide de la piràmide. La pràctica quotidiana del barri no reflecteix aquesta igualtat, sinó una major presència d'homes als carrers i a les places del barri que no pas de les dones.

Des d'una perspectiva de gènere, una dada rellevant resulta d'observar que els homes estan presents als carrers del barri durant tot el dia, i comparativament la seva presència durant el matí és més nombrosa que no pas la de les dones. La proporció de masculinitat (homes/dones) en aquest moment del dia és de l'1,25 a favor dels homes.

A mesura que avança la jornada la presència de dones incrementa al migdia, i en arribar la tarda s'assoleix altra vegada una major presència d'homes (la ràtio sexe és de l'1,65). Avancem-ho, més endavant es veurà que aquesta no és la pauta horària que s'associa a la gent gran (majoritàriament dones), el que fa pensar que aquestes persones que utilitzen el carrer durant la tarda són sobretot dones joves o adultes.

	Dones	Homes	Total	Prop. Masc.
Matí (de 9 a 12h.)	44,4%	55,6%	100,0%	1,25
Migdia (de 12 a 16h.)	47,4%	52,6%	100,0%	1,11
Tarda (de 16 a 20h.)	37,7%	62,3%	100,0%	1,65
Total	42,7%	57,3%	100,0%	1,34

Freqüentació segons horari i gènere Font: IERMB, a partir d'Observació Social Sistemàtica

Aquestes diferències que s'observen a Can Sellarès en quant al gènere, tenen a veure sobretot amb els usos estàtics, especialment quan aquesta pràctica es produeix al carrer. En altres paraules, hi ha més homes que passen més temps als carrers i a les places del barri en usos estàtics que no pas dones.

	Dones	Homes	Total	Prop. Masc.
Carrers	42,5%	57,5%	100,0%	1,35
Ús dinàmic	46,6%	53,4%	100,0%	1,14
Ús estàtic	38,8%	61,2%	100,0%	1,58
Llocs d'estada	37,2%	62,8%	100,0%	1,69
Ús dinàmic	66,7%	33,3%	100,0%	0,50
Ús estàtic	29,4%	70,6%	100,0%	2,40
Total	42,7%	57,3%	100,0%	1,34

Freqüentació segons gènere, tipus d'espai i ús Font: IERMB, a partir d'Observació Social Sistemàtica

Fins aquí s'ha vist la desigual presència dels homes i de les dones a les places i als carrers del barri. Per tal de conèixer si aquestes diferències s'expressen territorialment en un ús segregat de l'espai s'ha elaborat una mapa, els resultats del qual permeten comprovar que, si bé existeixen petites diferències puntuals de freqüentació, no s'aprecia en canvi cap àrea de concentració que permeti afirmar la utilització exclusiva d'un grup de població sobre un altre. La majoria d'espais del barri són a més eminentment heterogenis, és a dir, compartits per persones de diferent sexe, malgrat que hi hagi més homes que dones. Ara bé, sí que és cert que hi ha dos trams, just davant d'on acaba l'avinguda del Mil·lenari i un tram de l'avinguda Gavà on hi ha un clar predomini dels homes.



Freqüentació del barri segons gènere Font: IERMB, a partir d'Observació Social Sistemàtica

L'edat

Pel que fa a l'edat, els resultats reflecteixen en gran mesura la relació que els diferents grups demogràfics mantenen amb l'ocupació. En el cas particular de Can Sellarès, resulta d'especial interès l'ús que fan del temps i de l'espai les persones de més edat, amb unes pautes que són diferencials respecte la resta de segments de població. En efecte, majoritàriament jubilades, aquestes persones utilitzen el barri sobretot durant les hores del matí (68,6%). La seva presència als carrers disminueix progressivament a mesura que avança el dia, i s'han vist moltes menys persones d'aquestes edats en arribar la tarda (el 3,9% del total). També és diferent la seva manera d'utilitzar els espais, amb una major tendència als usos dinàmics que estàtics.

Les pautes horàries d'utilització dels espais que s'observen entre la gent gran són contràries a les que s'han observat entre la resta de grups d'edat, ja que aquests últims incrementen la seva presència al barri a mesura que avança el dia. Aquesta és la situació que s'observa entre la infància i la joventut del barri, doncs majoritàriament estan en la seva etapa formativa i és a la tarda que poden utilitzar el barri. Un altre aspecte a destacar és que, malgrat estan presents als carrers de Can Sellarès els infants són els que utilitzen més els llocs d'estada: mentre que els joves fan servir més els carrers de manera dinàmica.

La intensitat d'ús del barri per part de la població adulta es distribueix de manera homogènia al llarg del dia, si bé la tendència també és a una major presència a la tarda. En el cas de les persones adultes, tal com passa amb la gent gran, concreten aquesta presència sobretot als carrers més que no pas a les places, tanmateix el seu tarannà és més dinàmic que no pas estàtic.

	Nens	Joves	Adults	Gent gran	Total
Matí (de 9 a 12h.)	19,7%	7,0%	28,0%	68,6%	29,1%
Migdia (de 12 a 16h.)	25,4%	42,1%	33,9%	27,5%	32,9%
Tarda (de 16 a 20h.)	54,9%	40,9%	38,2%	3,9%	38,1%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Freqüentació segons horari i gran grup d'edat Font: IERMB, a partir d'Observació Social Sistemàtica

	Nens	Joves	Adults	Gent gran	Total
Carrers	75,8%	96,5%	91,6%	89,6%	89,9%
Ús dinàmic	37,1%	64,9%	40,1%	52,1%	44,0%
Ús estàtic	38,7%	31,6%	51,5%	37,5%	45,9%
Llocs d'estada	24,2%	3,5%	8,4%	10,4%	10,1%
Ús dinàmic	0,0%	0,0%	2,0%	6,3%	1,9%
Ús estàtic	24,2%	3,5%	6,4%	4,2%	8,2%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Freqüentació segons gran grup d'edat, tipus d'espai i ús Font: IERMB, a partir d'Observació Social Sistemàtica



Infància

Adolescència



Població adulta



Gent Gran



El barri per a la pràctica quotidiana: pràctiques, discursos i característiques dels espais

A l'apartat anterior s'ha exposat la freqüentació global dels carrers i dels espais oberts a Can Sellarès mostrant que són força utilitzats, si bé la intensitat i la forma de practicar-los varia entre els diferents perfils demogràfics, cadascun dels quals manté uns ritmes horaris i unes pautes d'ús distintes (més o menys dinàmiques).

De fet, Can Sellarès destaca per tres aspectes: en primer lloc, perquè els usos que fan les persones al barri són més estàtics que dinàmics; en segon lloc, gairebé el 80% de les persones observades anaven acompanyades, i en tercer lloc, perquè en el període observat, es va constatar una major presència dels homes als carrers i places que no pas de les dones, encara que els usos dels mateixos no són segregats.

En aquest apartat es fa un pas més, avançant en la concreció de les pautes de freqüentació del barri en funció de quatre activitats o pràctiques quotidianes: caminar, relacionar-se, jugar i fer esport. L'esdevenir diari fa territori, i aquesta producció social resulta de la interacció entre: l'espai construït (les coses materials que projectem, construïm i doten d'especificitat el territori), l'espai practicat (el producte del fer social en la nostra vida diària) i també l'espai experimentat (el conjunt d'emocions i de preferències a partir de les quals definim el nostre entorn i decidim com practicar-lo).

L'estudi de les pràctiques quotidianes a Can Sellarès s'ha de conformar a aquesta perspectiva i integrar aquests tres nivells d'anàlisi. Aquest tractament requereix de diferents fonts d'informació. Concretament s'utilitzaran: les fonts cartogràfiques i geogràfiques disponibles; els resultats de l'Observació Social Sistemàtica que es va realitzar al barri per inventariar elements de l'entorn físic i les pràctiques d'ús al barri de Can Sellarès; els resultats de les 29 entrevistes estructurades que es van realitzar per identificar i copsar l'opinió de la població resident sobre el seu barri.

Cadascuna de les quatre pràctiques proposades s'examinaran de forma desagregada, començant pels usos del barri relacionats amb la mobilitat (caminar i passejar), examinant després les pràctiques relacionals, per cloure amb el joc i la pràctica esportiva.

El barri per a desplaçar i per a passejar

Una de les funcions primàries dels espais urbans és facilitar la comunicació i la mobilitat. De fet, gairebé el 43% de les persones de les quals se n'ha registrat l'activitat estaven caminant en el moment de l'observació. Però si els carrers del barri conformen i s'integren en les principals infraestructures de la mobilitat a peu, els camins o els recorreguts que les persones trien per a desplaçar-se sovint indiquen que la fluïdesa i la rapidesa de pas no són els únics factors implicats en aquests desplaçaments. En efecte, és caminant que les persones entren en contacte amb el seu entorn físic; que tenen l'oportunitat de trobar-se i d'interactuar amb veïns i coneguts, pel que a les vies més transitades no és infreqüent topar-se amb persones que de sobte s'aturen enmig del trànsit per parlar. Fins i tot en ocasions el fet de deambular pel barri tot passejant pot ser un fi en ell mateix.

Caminar és per tant una pràctica que s'identifica amb les mobilitats obligades, i és també una activitat humana i recreativa amb efectes saludables sobre el benestar personal i la salut de la població. En aquest apartat s'examinaran aquestes dues vessants de les mobilitats a peu. A partir dels resultats de l'Observació Social Sistemàtica es traçarà el mapa dels espais més utilitzats per caminar a Can Sellarès, identificant per on transcorren els principals recorreguts i les seves relacions amb la xarxa de carrers i de transports. Un cop analitzades aquestes qüestions s'abordarà l'ús que es fa del barri per al passeig, tot examinant quins espais identifica la població i considera que són els millors i els pitjors espais del barri per passejar, tot explorant els motius i les principals característiques d'aquests espais.

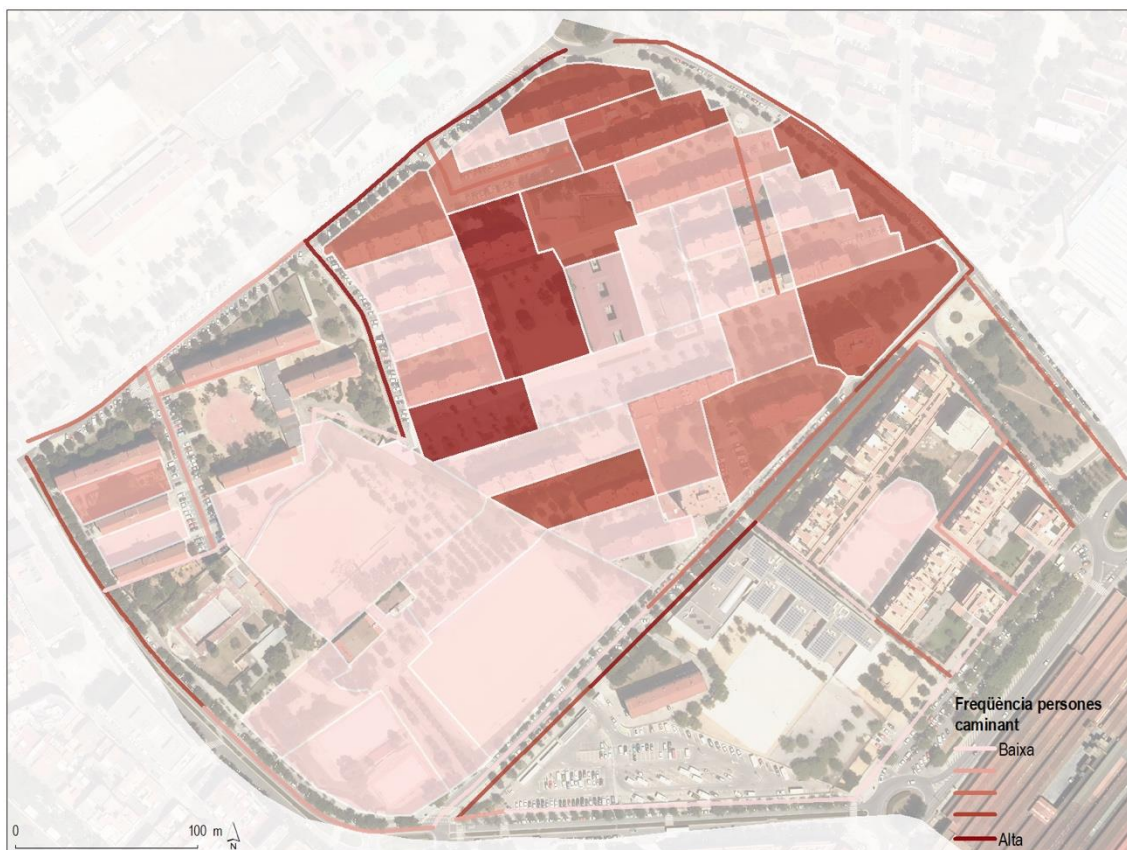
La mobilitat dels vianants

El recompte de persones que s'han vist caminant permet identificar quins són els espais del barri per on transita majoritàriament la població del barri Can Sellarès. Aquesta informació permet apreciar com s'articulen els principals recorreguts de la població i les connexions que s'estableixen amb les xarxes de mobilitat més àmplies, que fins i tot es poden estendre més enllà del barri. Així:

- L'avinguda del Mil·lenari en el tram que va des de la conjunció amb l'avinguda Dr. Fleming fins al carrer perpendicular que s'endinsa cap al barri i acaba en el cul de sac és la via per on transita un major nombre de vianants. L'anàlisi de la freqüentació i dels usos dinàmics de l'espai ja permetien entreveure la importància d'aquest tram de carrer. Com ja hem dit anteriorment, aquesta avinguda és perimetral i forma part de les vies de gran capacitat que delimita el perímetre del barri.
- Zona del darrera de l'Ateneu de les Arts juntament amb la zona del davant del tram que s'endinsa en el barri de l'Avinguda del Mil·lenari semblaria que també són dues àrees que estructuren les mobilitats dels vianants al barri.
- Avinguda de Gavà, en concret el tram que ressegueix l'escola Enxaneta, segurament per la seva proximitat a l'escola i també per la seva capacitat d'encabir fluxos de persones provinents d'altres carrers i zones.
- Al mapa també es poden apreciar l'alta mobilitat que presenten alguns dels polígons que pertanyen als carrers que s'endinsen a les zones dels habitatges, sobretot aquells que estan en les zones més perifèriques del nucli residencial del barri.

Fins ara hem vist, com els recorreguts per on transiten la majoria de persones solen formar part de xarxes de mobilitat més àmplies i de connexió amb els serveis públics, en ocasions aquests trajectes no s'efectuen pels carrers o grans avingudes sinó a través d'altres espais oberts que poden oferir una drecera.

Finalment, destacar la baixa utilització del Parc de Can Sellarès per anar a caminar així com alguns trams que formen part de la zona sud del barri i que estan tocar amb els usos més industrials i/o d'emmagatzematge.



Distribució de persones caminant per Can Sellarès Font: IERMB, a partir d'Observació Social Sistemàtica.

El barri per passejar

L'observació sistemàtica no permet discernir si les persones que caminen ho fan motivades per una activitat obligatòria (anar a la feina, a estudiar, a comprar, al metge,...) o si aquests desplaçaments responen a altres motivacions personals. És doncs a través d'altres tècniques, com entrevistes personals i en grup, que es poden concretar quins són els espais del barri que s'utilitzen habitualment per passejar, quins es procura no utilitzar (o s'usen a desgrat) i quines són les característiques que es consideren més significatives d'aquests espais.

Abans d'avançar en la identificació d'aquests espais i en la manera com es caracteritzen, cal considerar alguns aspectes en relació a la manera com les persones expressen i comuniquen el seu barri en el context d'una entrevista estructurada. A diferència d'altres tècniques d'anàlisi, les qualitatives permeten aproximar-se a la imatge que les persones s'han conformat del lloc on viuen, el que inclou la interpretació i l'organització de les seves sensacions pràctiques. Tanmateix, no tothom està igualment motivat o disposat a compartir i expressar aquests continguts, sobretot si són negatius.

De les 29 persones amb qui s'ha parlat a Can Sellarès es constata que el 43% pensa que el barri és un bon lloc per passejar, en canvi, un 30% opina que el millor lloc per passejar s'ubica fora del barri. Destaca que gairebé el 27% de les persones ha decidit no citar cap com a bons espais per passejar. Aquesta informació és versemblant i es complementa en que un 30% de les persones entrevistades cita un lloc concret al barri com a pitjor lloc per passejar.

Si tenim en compte la territorialització, ja que fins el 43% de les persones entrevistades han considerat que el millor lloc del barri per passejar era un espai fàcilment accessible, en concret l'espai més citat és Can

Sellarès i l'avinguda de Dr. Fleming. Altres espais citats però en menor mesura és l'avinguda Gavà i les voreres vermelles davant dels pisos Mil·lenari.

A partir d'aquestes consideracions, plantejem una sèrie d'interrogants que vehicularan l'anàlisi. En primer lloc, quins s'identifiquen com els millors espais del barri per passejar i quins els pitjors. En segon lloc, quins atributs o característiques es destaquen d'aquests espais. En tercer lloc, que n'opina la població del seu encaix en el barri.

Els espais per passejar de Can Sellarès en l'experiència de les persones residents

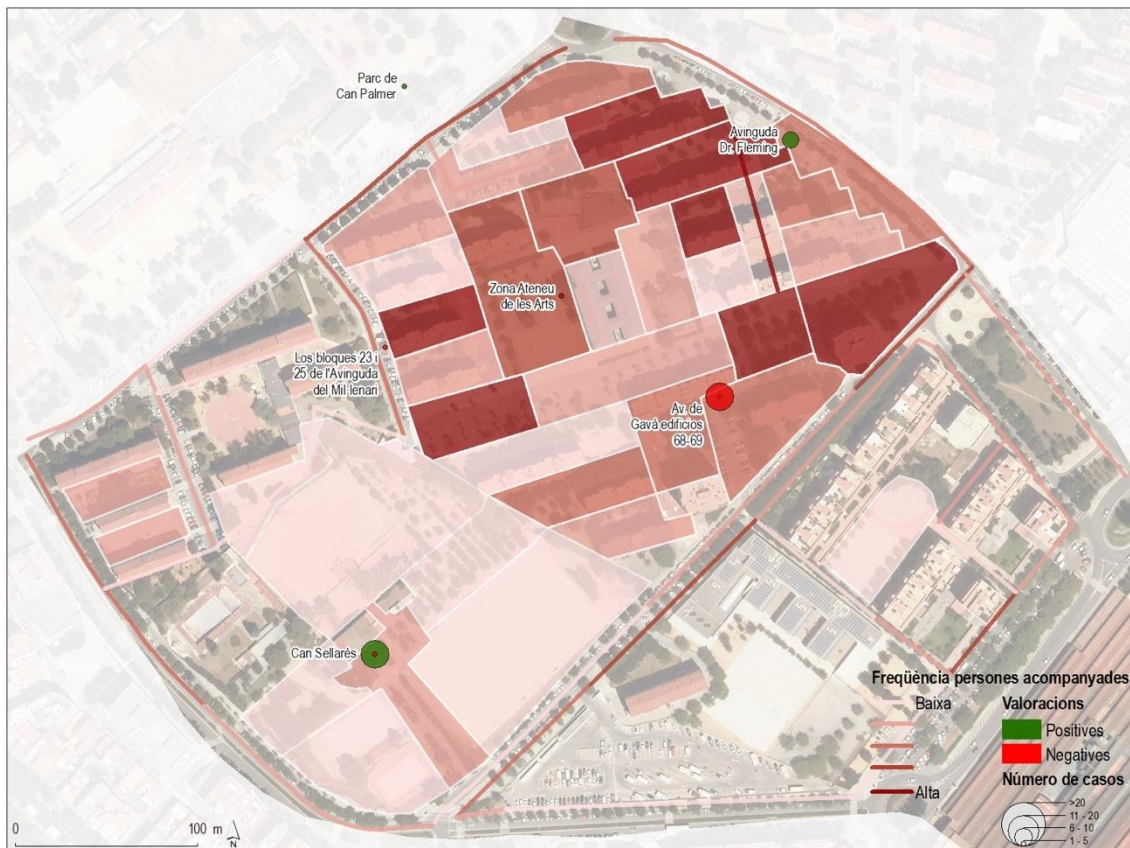
Quan s'ha demanat a la població que identifiqui espais per passejar a Can Sellarès, el que s'ha pogut observar és que només el 24% de les persones entrevistades han concretat algun espai del barri que considerin apte o prou adequat per a aquesta pràctica.

Concretament, només nou persones han fet referència a llocs concrets del barri com a llocs adequats per passejar: 4 persones han fet referència a Can Sellarès i 3 han citat l'avinguda Dr. Fleming, les persones restants han assenyalat l'avinguda Gavà i les voreres vermelles davant dels pisos de l'avinguda Mil·lenari. I tan sols el 13% de persones citen espais genèrics como ara el barri i els parcs com bons espais pel passeig.

En general el barri en que es viu i que s'experimenta cada dia semblaria no es percep com adequat pel passeig s'evidencia sobretot en parlar del pitjor espai per a aquesta pràctica. Sota aquest supòsit, només el 10% de les persones entrevistades han optat per referir algun lloc de fora del barri. La majoria sí que han al·ludit directament al barri i als seus carrers com mals llocs per a passejar, arribant al 56,7% les persones que n'han referit algun espai de Can Sellarès, de les quals el 30% han citat un lloc concret.

Pel que fa als que s'han considerat els millors espais de Can Sellarès per passejar, els dos llocs més citats no estan ubicats a les parts centrals del barri: Can Sellarès (4 referències) i l'Avinguda Fleming (3 referències). En relació a Can Sellarès destaquen com a elements positius les dimensions i la grandària i que té elements naturals com arbres, plantes i verd urbà.

En relació als espais que s'ha considerat com a pitjors llocs per passejar, disset persones entrevistades han considerat que tot el barri o un espai determinat ho eren. Així, dels espais concrets, s'ha fet referència sobretot als blocs 68-69 de l'Avinguda Gavà, els blocs 23 i 25 de l'Avinguda del Mil·lenari, la Plaça dels Països Catalans i la Zona de l'Ateneu de les Arts i a la part alta del Parc de Can Sellarès. Entre els motius destaquen, en el cas de l'Avinguda Gavà per les dimensions i grandària de les voreres (2 referències) i relacionats amb el valor seguretat (2 referències); els blocs 23 i 25 de l'Avinguda del Mil·lenari per la venda/consum de drogues (1 referència); d'acord amb la Plaça dels Països Catalans la connotació negativa prové per la presència de persones incíviques (1 referència), la Zona de l'Ateneu de les Arts i la part alta del Parc de Can Sellarès es categoritzen com els pitjors espais per aspectes relacionats amb el valor seguretat (1 referència respectivament).



Distribució de persones caminant per Can Sellarès i identificació dels que es consideren els millors i els pitjors espais. Font: IERMB, a partir d'Observació Social Sistemàtica

Un cop que s'han identificat i que s'han descrit els que en la seva experiència són els millors i els pitjors espais del barri per passejar, se'ls ha fet una bateria de preguntes orientades a conèixer com perceben l'encaix d'aquests espais en el marc de la vida diària al barri.

- Pel que fa als que s'han citat com els millors llocs del barri per passejar, la majoria de persones entrevistades consideren que són espais prou coneguts per tothom del barri, que estan ben comunicats (81,8%) i en general són confortables (88,9%). Amb tot, malgrat són espais freqüentats i animats (77,8%), no sempre se'ls considera segurs (50,0%).
- Els pitjors espais també són coneguts per tothom (64,3%), són accessibles (el 83,3% els considera ben comunicats). Són poques les persones que hagin citat un espai que han significat com el pitjor per passejar i que el considerin confortable (16,7%) o segur (23,1%). Tot i així, i probablement perquè no es disposa de més indrets al barri, l'animació és moderada (41,7%).
- La cartografia dels millors i dels pitjors espais per passejar no resulta només de relacions merament urbanístiques sinó també socials, en relació a la gent que els usa. Les persones consideren que els millors espais per passejar són aquells que utilitzen (o que poden ser utilitzats) per persones de totes les edats (92,3%), arribades des del propi barri com des de fora (61,6%). En el cas de Can Sellarès, en canvi, els pitjors espais per passejar no només són els més perifèrics sinó on semblaria que hi viu "l'altre problematitzat": és a dir, persones que hi viuen allà o a prop d'allà (40%), sobretot els segments de la població jove (73,3%).

	Millor	Pitjor
Conegut	90,0%	64,3%
Ben comunicat	81,8%	83,3%
Animat	77,8%	41,7%
Confortable	88,9%	16,7%
Segur	50,0%	23,1%
Gent de totes les edats	92,3%	73,3%
Sobretot nens i nenes	7,7%	13,3%
Sobretot la gent jove	0,0%	13,3%
Sobretot la gent gran	0,0%	0,0%
Gent que viu allà o a prop d'allà	38,5%	40,0%
Gent de tot el barri	38,5%	33,3%
Tant gent del barri com de fora	23,1%	20,0%
Gent de fora del barri	0,0%	6,7%

Opinió sobre l'encaix dels millors i dels pitjors espais per passejar a Can Sellarès Font: IERMB, a partir d'entrevistes a la població resident

El barri per a l'estada i per a la relació

Una de les qüestions rellevants per a la investigació sobre la vida urbana és si les ciutats i els barris es configuren com espais adequats com per a que la població pugui satisfer les seves necessitats de sociabilitat. Així, si bé els ritmes de la vida quotidiana sovint fan que una part de la població estableixi els vincles socials més profunds en entorns privats o institucionalitzats (la feina, l'institut o l'escola,...), això no pot fer oblidar que la pròpia vida urbana és compacta i densa, generant que les persones hagin d'interaccionar necessàriament entre elles, ja sigui als portals dels edificis, als carrers o a les botigues i els equipaments més propers del lloc on viuen.

Així doncs, amb independència de quina sigui la profunditat del vincle que resulta d'aquesta vida mòbil i interactiva, l'espai urbà és sempre un lloc de trobada i de contacte social. Aquestes interaccions en públic són una experiència social significativa a través de les quals es pot arribar a desenvolupar un sentit de familiaritat amb el territori i pal·liatiu de les situacions d'aïllament i de solitud.

Des d'una perspectiva relacional els carrers, les places, els parcs, les botigues i els equipaments del barri són espais de pas, de consum, de participació i també, sobretot, de trobada. En aquest apartat es tractarà de quantificar la pràctica relacional a Can Sellarès, d'identificar els espais habituals de trobada i de conèixer el discurs de la població, tot plegat per examinar si hi ha marge de millora per ampliar el potencial del barri per al seu ús relacional.

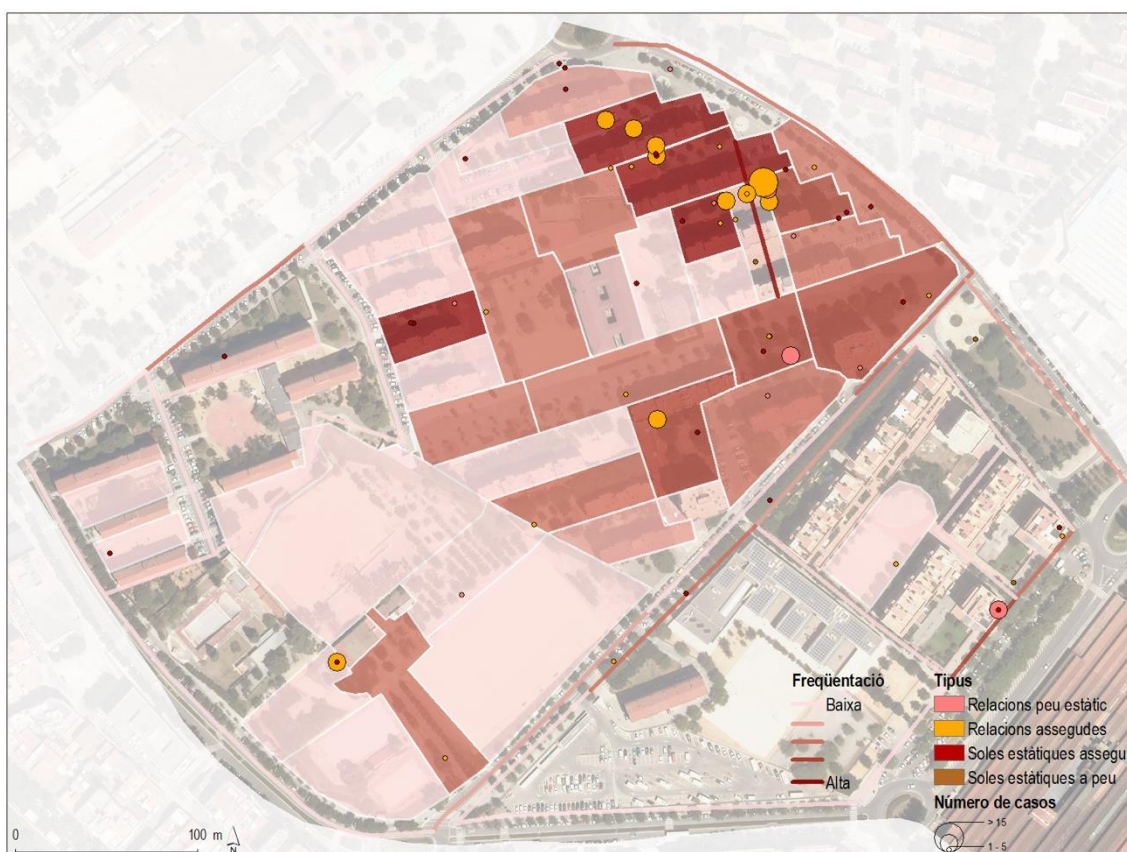
En primer lloc s'examinaran les pràctiques relacionals al barri, examinant quins són els patrons d'interacció més habituals. En aquest cas, la font d'informació principal són els resultats de les observacions socials sistemàtiques i l'indicador principal el recompte de persones que en el moment de l'observació estaven en companyia de com a mínim una altra persona. En segon lloc, s'examinarà l'opinió de la població resident sobre quins consideren que són els millors i els pitjors espais per a trobar-se amb les amistats o amb el veïnat i una exploració dels motius que els han portat a definir-los com un bon o com un mal espai de relació.

Les pràctiques relacionals observades a Can Sellarès

De les 499 persones que estaven utilitzant el barri en el moment de l'observació, el 77,6% estaven en companyia de, com a mínim, una altra persona. Així, permet afirmar la gran rellevància que tenen les relacions quotidianes en la vida de les persones, així com la necessitat de dotar els barris amb espais adequats on es puguin desenvolupar aquestes pràctiques de sociabilitat.

En el mapa que representa gràficament com es distribueixen territorialment les pràctiques relacionals dins els límits administratius del barri. Atès que és tracta d'una pràctica social molt estesa, es pot apreciar com el mapa relacional de Can Sellarès coincideix en gran part amb el mapa de la freqüentació. En conseqüència, les zones on s'han observat més persones interactuant són l'Avinguda del Dr. Fleming, Av. del Mil·lenari, l'Avinguda de la Generalitat de Catalunya i l'Avinguda de Gavà.

Les places i els parcs urbans són importants punts de trobada i de reunió. En el cas de Can Sellarès, la freqüència de persones relacionant-se també és sobretot elevada al Parc de Can Sellarès. Altres places i parcs urbans tenen, en canvi, un menor ús relacional.



Distribució de les persones en situació d'interacció a Can Sellarès segons la seva mobilitat. Font: IERMB, a partir d'Observació Social Sistemàtica

A Can Sellarès les pautes d'interacció en públic s'han observat en els límits del barri es caracteritzen, d'una banda perquè el major volum de situacions d'interacció que han passat als carrers (el 88,4%) i que només el 8,3% han tingut per escenari un lloc d'estada. I d'altra banda perquè, en aquest barri, les pràctiques relacionals són més freqüents en les activitats estàtiques (86,4%) que en els usos dinàmics del carrer (66,8%).

De la informació anterior es desprèn que les interaccions socials que es produeixen a Can Sellarès són majoritàriament estàtiques. En efecte, l'observació ha permès constatar que la majoria de les pràctiques relacionals del barri s'articulen on les persones interaccionen assegudes durant una estona de temps.

a) *Seure en públic*

Les pròpies vicissituds i la història del barri van condicionar-ne les prioritats urbanístiques al voltant de l'edificació d'habitatges salubres i una dotació adequada de serveis. L'objectiu era que la pròpia edificació modulés i configurés els espais lliures resultants i esperant aconseguir una adequada intensitat d'ús urbà. Així doncs, malgrat en l'actualitat el barri compta amb diverses places i altres espais prou amples com per a facilitar-ne la reunió i la trobada col·lectiva, aquests espais no s'acompanyen d'activitats de suport o d'elements de centralitat que atreguin a la gent.

L'observació ha permès constatar que la majoria de les pràctiques relacionals al barri es duen a terme mentre les persones interaccionen en les terrasses dels bars, especialment les ubicades als carrers de l'Avinguda Dr. Fleming, en concret als voltants dels bars que s'ubiquen en les parts que s'endinsen al barri. L'ús dels parcs i places del parc del barri per la pràctica relacional es delimita sobretot al Parc de Can Sellarès.

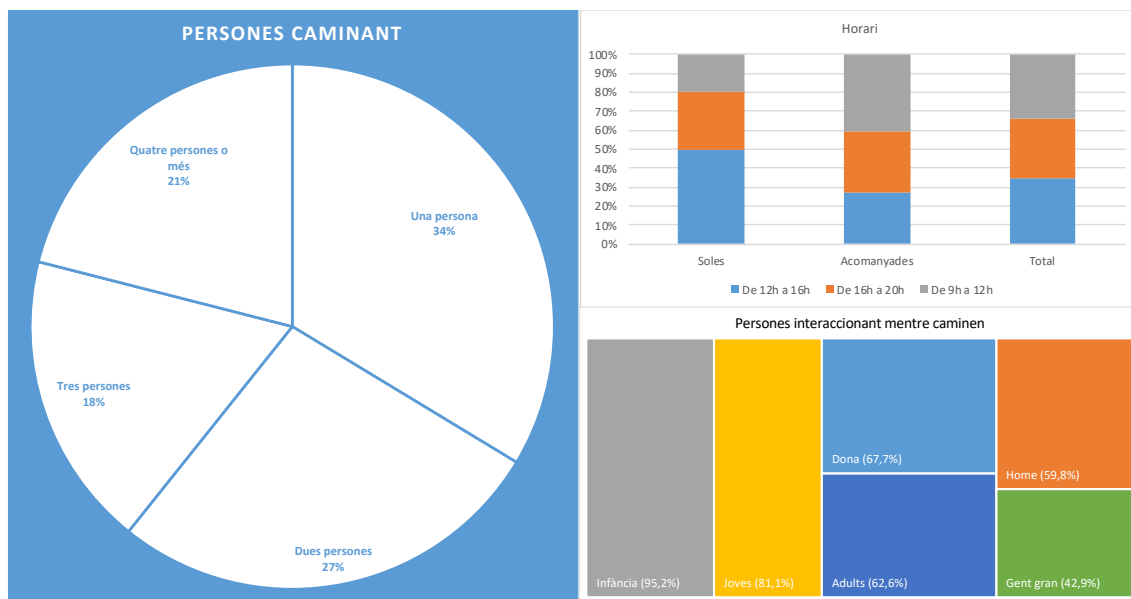
b) *Caminar és una pràctica relacional*

Ara bé, com ja hem dit anteriorment, encara que en menor mesura, també es produeixen usos del carrer dinàmics que es caracteritzen també per ser una pràctica eminentment relacional, motiu pel qual, el mapa de les interaccions que conversa mentre camina coincideix necessàriament amb el dels fluxos de la mobilitat a peu. Així doncs, l'Avinguda del Mil·lenari, l'Avinguda del Doctor Fleming i l'Avinguda de Gavà són els carrers més transitats: i també són els llocs on són més freqüents les relacions interpersonals entre les persones que estan de pas.

Més enllà de l'interès geogràfic que tenen aquestes informacions, resulta rellevant és que de totes les persones que s'han vist caminant per Can Sellarès, tan sols el 34% caminaven soles mentre que la gran majoria ho feien acompanyades (66%). Concretament, el 27% del total de persones que s'han vist caminant ho feien en companyia d'una altra persona, el 18% eren grups de 3 persones i el 21% en grups de 4 persones o més. La quantitat, però sobretot la grandària d'aquests grups és un altre indicador que se suma per informar de la densa xarxa relacional existent al barri.

L'horari també és en aquest cas rellevant, perquè és durant el matí i el migdia que s'han vist més persones soles caminant. En canvi la tarda és moment de relació, doncs és quan els carrers de Can Sellarès s'omplen i esdevenen lloc de trobada per als seus habitants.

Pel que fa al perfil d'aquestes persones, aquesta pauta de relacions és la que caracteritza de manera típica els desplaçaments a peu durant la infància (totes les nenes i els nens que es van veure caminant pel barri estaven acompanyats). Allà també es pot veure com la propensió a desplaçar-se en grup és major entre els perfils de població jove (81,1%) que entre la població adulta (62,6%) i, sobretot, que entre la gent de més edat (42,9%). També el gènere influeix, sent més probable que les dones caminin acompanyades (67,7%) que no pas els homes (59,8%).



Horari i localització. Font: IERMB, a partir d'Observació Social Sistemàtica

Els espais per relacionar-se Can Sellarès en l'experiència de les persones residents

L'observació de les pràctiques relacionals es complementa en aquest estudi a través d'entrevistes estructurades a la població. S'ha parlat amb 29 persones de diferents sexes i edats, tot demanant-les quins són al seu parer el millor i el pitjor espai del barri per a trobar-se i per passar temps en companyia.

El 50% de les persones que han ubicat els millors espais per trobar-se i per relacionar-se són llocs concrets del barri com, per exemple, la zona de l'Ateneu de les Arts (4 referències); l'Avinguda del Dr. Fleming (3 referències) i Can Sellarès (2 referències). Els aspectes que es destaquen de cadascun d'aquests es aspectes es concreten a continuació:

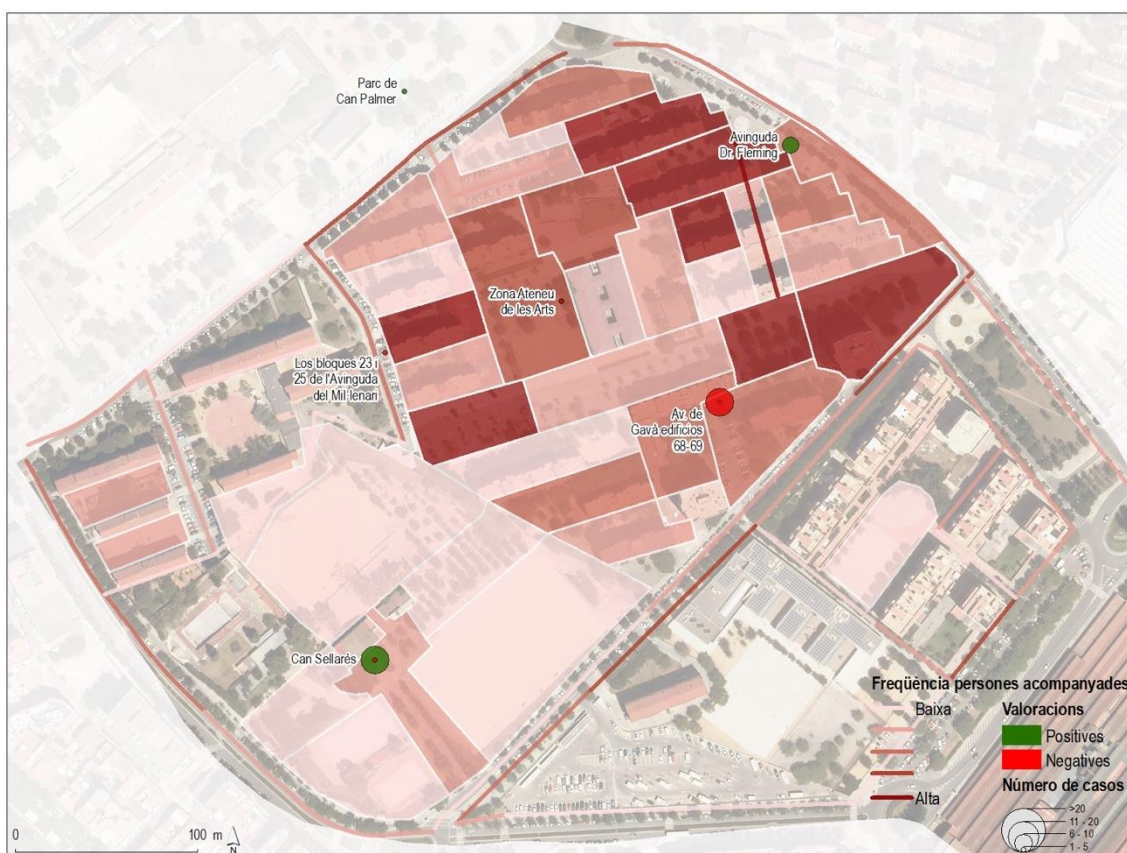
- Pel que fa a la zona de l'Ateneu de les Arts és sobretot per l'adequació de l'espai i dels seus elements per dur les activitats que s'hi duen a terme, i alhora, perquè és un espai que possibilita i fomenta les relacions interpersonals en les activitats que es duen a terme.
- L'Avinguda del Dr. Fleming també està entre els que es consideren els millors espais de trobada i relació del barri. Els motius que fan que es consideri aquest espai com un bon lloc de trobada és degut a que es valora l'indret per les seves dimensions i per la seva quantitat d'espai i alhora que disposa de mobiliari urbà com són els bancs que fan d'aquest espai un lloc amable per estar i també còmode.
- Can Sellarès també apareix com un dels indrets més ben considerats per la relació i la trobada del barri. Aquesta opinió es sustenta per tres elements: d'una banda per l'adequació de l'espai i dels elements, en concret per la disponibilitat de mobiliari, i en concret, de llocs per seure. La tranquil·litat i l'ambient de serenitat de Can Sellarès també fa que sigui un dels aspectes que defineix aquest indret com un bon lloc de trobada i relació. Per últim, també es valora positivament aquest indret pel grau de satisfacció i d'emocions individuals que proporciona.

Pel que fa als que es consideren pitjors espais destaca que el 40% de les persones entrevistades ha citat un lloc concret al barri, vers el 40% de les persones que no ha volgut o no ha sabut especificar-ne cap. Entre les persones que han concretat algun espai, la majoria d'elles han citat la zona de l'Av. Gavà com a pitjor espai de trobada i de relació, bàsicament per tres motius; en primer lloc, pel seu mal estat de neteja i

manteniment, en segon lloc per la presència de persones que es consideren problemàtiques, molestes i/o perilloses i en tercer lloc perquè ningú del barri hi va. De fet, algunes de les persones entrevistades han concretat que les persones es troben als números 68 i 69 d'aquesta mateixa avinguda són problemàtiques, molestes i/o perilloses. La zona Ateneu de les Arts també apareix com un dels pitjors llocs de trobada, degut a que es percebut com un indret en el que hi ha persones problemàtiques i/o perilloses que molesten.

Quant al lloc que es considera que ocupen aquests espais en la vida del barri es pot apreciar com la majoria de persones al barri estimen que els millors espais del barri són espais animats (94,1%) i coneguts per tothom al barri (81,3%), estan ben comunicats (76,5%) i són confortables (73,3%). Tanmateix només el 50% els considera prou segurs.

La problematització d'usos dels espais es troba com un dels principals motius que han aportat a definir alguns llocs com a mals llocs per relacionar-se. Aquests són força coneguts (63,6%) i estan ben comunicats (75,0%). Ara bé, aquests espais no es consideren ni confortables (27,3%) ni animats (25%). Es constata que cap persona considera que aquests espais són segurs.



Distribució de les persones relacionant-se a Can Sellarès i identificació dels que es consideren els millors i els pitjors espais de trobada. Font: IERMB, a partir d'Observació Social Sistemàtica i entrevistes a la població resident.

	Millor	Pitjor
Conegut	81,3%	63,6%
Ben comunicat	76,5%	75,0%
Animat	94,1%	25,0%
Confortable	73,3%	27,3%
Segur	50,0%	0,0%
Gent de totes les edats	66,7%	50,0%
Sobretot nens i nenes	0,0%	0,0%
Sobretot la gent jove	14,3%	41,7%
Sobretot la gent gran	19,0%	8,3%
Gent que viu allà o a prop d'allà	21,1%	38,5%
Gent de tot el barri	36,8%	7,7%
Tant gent del barri com de fora	42,1%	53,8%
Gent de fora del barri	0,0%	0,0%

Opinió sobre l'encaix dels millors i dels pitjors espais de relació a Can Sellarès Font: IERMB, a partir d'entrevistes a la població resident

El barri com espai de joc

Es sabut que els infants donen vida als barris, a les ciutats i als pobles. Dit això, cal recordar que viure el carrer i jugar solen ser les activitats més habituals que practiquen els infants fora de l'escola, i poder-ho fer a l'aire lliure i de manera espontània suposa, per tant, un indicador de riquesa i de vitalitat de l'espai urbà. Com en els casos anteriors, l'estudi d'aquesta pràctica social es realitzarà examinant les informacions obtingudes a partir de l'observació sistemàtica del barri i de les entrevistes estructurades a la població.

El barri i el joc infantil a Can Sellarès

Mentre que caminar i trobar-se amb altres persones són pràctiques habituals que atenyen a la majoria de la població, en canvi jugar en públic és una pràctica que ateny a un segment demogràfic menys nombrós. En efecte, durant el període d'observació únicament s'han comptabilitzat 22 nenes i nenes a Can Sellarès, el que suposa el 4,6% de totes les persones que s'han vist utilitzant el barri jugant. Aquests s'ubiquen majoritàriament a davant de l'edifici Ebre (Av. Dr. Fleming, número 5), en els carrers habilitats per vianants i entre els espais habilitats dels edificis de manera genèrica.



Entorn i espais amb on el joc és present al barri. Font: IERMB

Els espais per jugar de Can Sellarès en l'experiència de les persones residents

En opinió de les persones entrevistades el millor lloc per jugar és un lloc concret al barri (40%) seguit d'un espai genèric (20%) i dels llocs que s'ubiquen fora del barri (40%).

Quan han fet referència a un lloc concret al barri, no han cap indret en especial, sinó que fan referència als espais genèrics al·ludeixen als parcs de manera indeterminada que hi ha al barri i als espais que estan destinats al joc infantil i que es situen entre els espais entre edificis i en carrers pocs transitats.

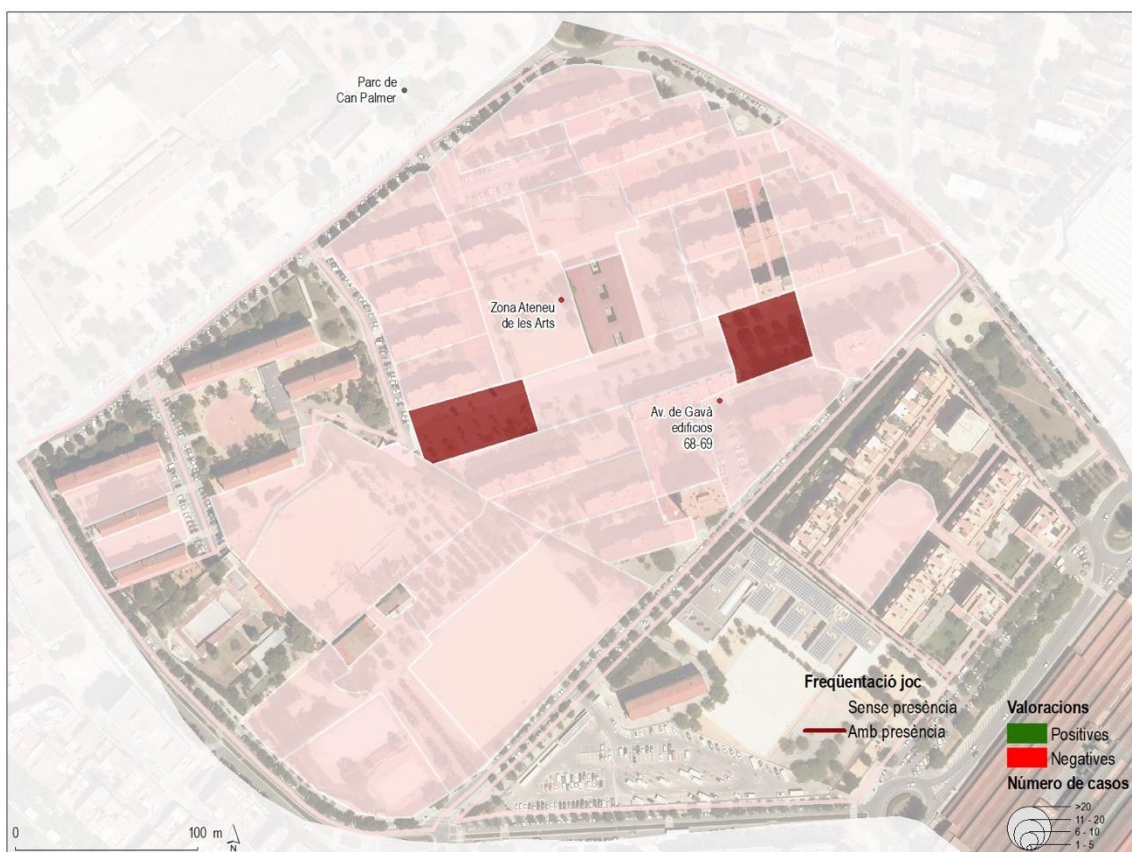
En relació al lloc fora del barri, apareix el Parc de Can Palmer (59,1%) com l'indret adequat pel joc dels infants. Val a dir que hi ha un procés d'apropiació en els imaginaris d'aquest espai, doncs el contemplen com un espai propi del barri. En quant els elements que han motivat la consideració d'aquest espai:

- Es valoren sobretot la disponibilitat i l'adequació del mobiliari (5), el qual no només inclou àrees específiques per al joc infantil, sinó també altres elements que permeten fer esport (bicicleta, futbol, ...). Les dimensions i la grandària del parc (1) així com la possibilitat de fer diverses activitats sense que aquestes interfereixin entre sí en el mateix recinte afegeixen valor a aquest espai, (1).

El caràcter conflictiu i la inseguretat són els motius principals pels quals les persones consideren que determinats espais són els pitjors i els indrets menys adequats per jugar. De fet, destaca que el 40% de les persones entrevistades al·ludeixen a que tot el barri no és un bon lloc per al joc (40%), el segueixen el 26% que no sap què respondre, i en la mateixa proporció determinen un lloc concret al barri o entenen que al barri no hi ha cap lloc que no sigui apte per al joc (16,7%). Per tant, es dedueix que el Can Sellarès apareix com un barri on les oportunitats de joc pels infants semblaria que no són les més adients.

Els tres espais concrets del barri que s'han citat com a pitjors llocs del barri per jugar són, en concret els edificis 68-69 de l'Avinguda de Gavà, la Plaça dels Països catalans i la Zona de l'Ateneu de les Arts. Els elements que fan que aquests espais tenen relació amb la presència de persones que es consideren problemàtiques, molestes o perilloses o perquè hi ha consum de drogues i alcohol o per la presència d'activitats que no es consideren pertinents ni compatibles amb el joc dels infants. Aquest és el cas, per exemple a la Zona de l'Ateneu de les Arts, on hi ha joves que passen amb moto a grans velocitats malgrat sigui una zona que està tancada al trànsit.

De manera més genèrica i sense determinar espais o indrets concrets dels barri, s'han citat espais del barri al·ludint que hi ha zones que no són adients pel joc dels infants perquè hi ha persones conflictives o problemàtiques o en fan ús dels indrets de manera incívica o poc respectuosa. Expressions com "donde està el grupo de chavales que la lían por el barrio y se colocan" y "los lugares son todos buenos si no pasan las motos" esbossen un barri on semblaria que el joc als carrers es conjuga amb aquesta mena d'activitats.



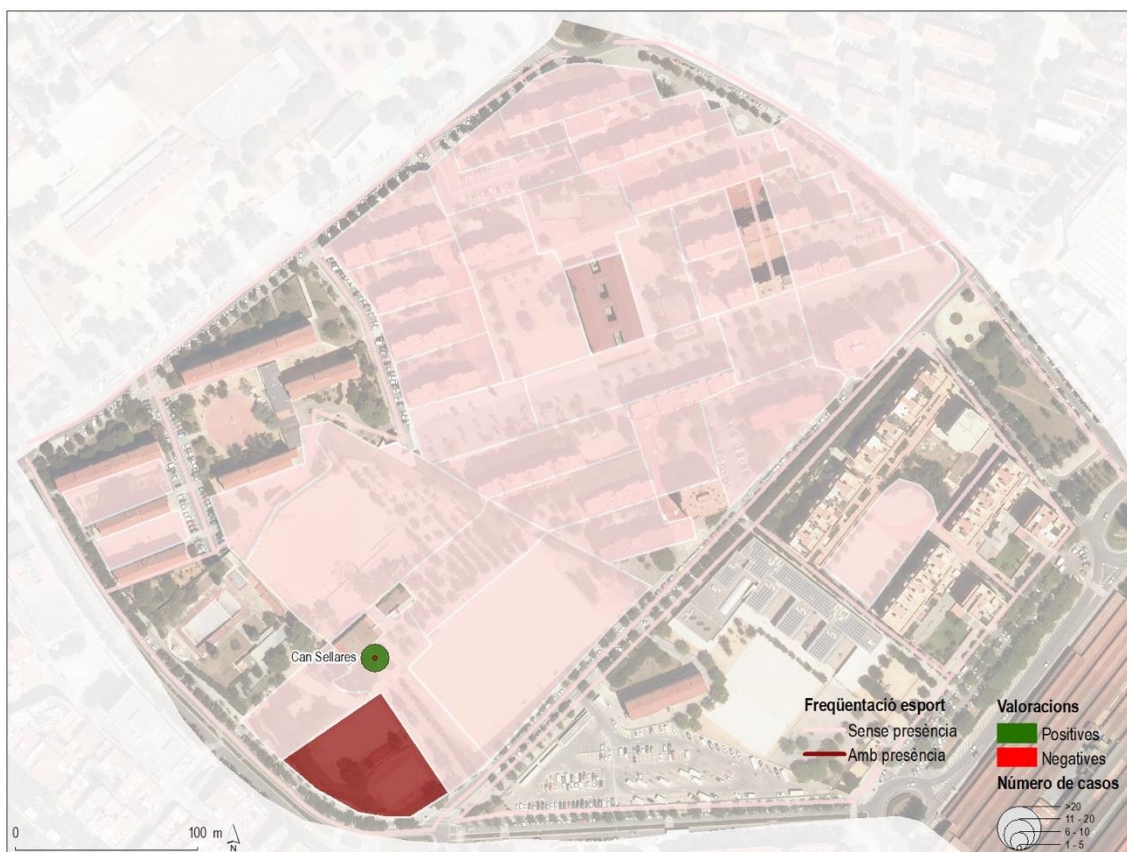
Localització principal dels espais de joc i identificació dels que es consideren millors i els pitjors espais. Font: IERMB, a partir d'Observació Social Sistemàtica i entrevistes a la població resident

En relació als que es consideren els millors espais del barri, l'opinió majoritària és que aquests són espais coneguts animats (86,7%), ben comunicats (73,3%) i confortables (71,4%). Quant als atributs dels pitjors espais aquests són coneguts (66,7%) i ben comunicats (65,2%), difícilment es consideren confortables o segurs. I són coneguts per totes les edats i per la gent que viu allà o a prop d'allà.

	Millor	Pitjor
Conegut	70,6%	66,7%
Confortable	71,4%	18,8%
Animat	86,7%	33,3%
Ben comunicat	73,3%	62,5%
Segur	35,7%	0,0%
Gent de totes les edats	47,1%	66,7%
Sobretot nens i nenes	35,3%	6,7%
Sobretot la gent jove	17,6%	26,7%
Sobretot la gent gran	0,0%	0,0%
Gent que viu allà o a prop d'allà	56,3%	66,7%
Gent de tot el barri	12,5%	13,3%
Tant gent del barri com de fora	25,0%	20,0%
Gent de fora del barri	6,3%	0,0%

El barri per fer esport

En relació el barri per fer esport els 40% de les persones entrevistades han citat un lloc concret per fer esport, Can Sellarès es situa com l'espai predilecte per fer aquesta activitat, degut a l'adequació del mobiliari així com pel seu valor natural. Destaca que el 23,3% de les persones entrevistades considera que el barri no és un bon lloc per fer esport i un 33,3% no sap o no contesta sobre aquesta qüestió al barri.



Localització principal dels espais per fer esport i identificació dels que es consideren millors i els pitjors espais. Font: IERMB, a partir d'Observació Social Sistemàtica i entrevistes a la població resident

Quan s'ha preguntat sobre els pitjors espais per fer esport al barri, el 20% de les persones ha dit que no hi ha cap espai adient, i el 60% de les persones no ha sabut o no ha volgut contestar. El 16,7% ha citat indrets genèrics del barri. Semblaria doncs que Can Sellarès continua sent l'espai de referència d'oci del barri per totes les activitats de trobada i de lleure.

	Millor	Pitjor
Conegut	100,0%	85,7%
Confortable	83,3%	25,0%
Animat	90,0%	37,5%
Ben comunicat	75,0%	75,0%
Segur	75,0%	37,5%
Gent de totes les edats	85,7%	75,0%
Sobretot nens i nenes	0,0%	0,0%
Sobretot la gent jove	14,3%	25,0%
Sobretot la gent gran	0,0%	7,4%
Gent que viu allà o a prop d'allà	46,2%	40,0%
Gent de tot el barri	23,1%	40,0%
Tant gent del barri com de fora	23,1%	20,0%
Gent de fora el barri	7,7%	0,0%

Opinió sobre l'encaix dels millors i dels pitjors espais per fer esport a Can Sellarès Font: IERMB, a partir d'entrevistes a la població resident.

Elements de balanç i diagnosi

Abans de res, cal assenyalar que els elements de balanç i diagnosi que es s'anomenin en aquest apartat han d'estar subjectes a revisió i a reflexió degut a les modificacions urbanístiques que es troben pendents des de l'any 2015, que com ja s'ha assenyalat implica canvis en àmbits relatius a la configuració dels espais de la vida quotidiana del barri i, per tant, són un factor important a tenir en compte a l'hora d'elaborar propostes d'intervenció en l'espai públic. Per tant, els elements de balanç i diagnosi d'aquest document s'han de considerar i emmarcar tenint en compte la data d'elaboració del mateix.

Així, les condicions actuals del barri que s'han fet referència han permès constatar que Can Sellarès és un barri que té vida relacional i una sociabilitat que es manifesta als espais urbans, sobretot vinculada a les mobilitats. Al barri els mapes de mobilitat a peu i relacional coincideixen, doncs gairebé el 80% de les persones que transiten pel barri anaven acompanyades, en la majoria d'ocasions en grups que superen les tres o quatre persones.

Ara bé, en considerar el barri en el seu conjunt, el que s'aprecia a Can Sellarès és que els usos estàtics són més freqüents que els dinàmics. En efecte, en el període d'observació el 54,7% de les persones estaven dempeus quietes o assegudes i només el 45,3% estaven en moviment. A més, cal destacar que a mesura que passen les hores del dia, en concret en els usos dels carrers, els usos estàtics són més presents al barri i els usos dinàmics van perdent la seva presència. Paral·lelament s'ha constatat una major presència dels homes als carrers i places que no pas de les dones, encara que els usos dels mateixos no són segregats.

Tanmateix, si les pràctiques relacionals acompanyen els usos dinàmics dels espais, els usos estàtics associats a l'estada i a la relació són presents al barri però sobretot per la població adulta. En canvi, per la infància i per les més avançades:

- L'observació de les pautes d'utilització del barri per part de la gent gran ha permès constatar una significativa disminució de la presència de persones grans cap a les tardes, així com una escassa coincidència en molts espais del barri amb la població jove.
- En relació a la infància, les activitats de joc ofereixen un registre baixos al barri i una altra concentració en un lloc determinat. Aquests s'ubiquen majoritàriament a davant de l'edifici Ebre en els carrers habilitats per vianants i entre els espais habilitats dels edificis de manera genèrica.

A la informació anterior cal afegir que en l'opinió de la població resident, la tendència és a situar els millors llocs per jugar als entorns del barri, amb una especial protagonisme del parc de Can Palmer. En aquest barri, la inseguretat també apareix com un motiu principal pels qual les persones consideren que determinats espais són els pitjors i els indrets menys adequats per jugar, en concret els edificis 68-69 de l'Avinguda de Gavà, la Plaça dels Països catalans i la Zona de l'Ateneu de les Arts. Els elements mencionats tenen relació amb la presència de persones que es consideren problemàtiques, molestes o perilloses o perquè hi ha consum de drogues i alcohol o per la presència d'activitats que no són pertinents ni compatibles amb el joc. Aquest és el cas, per exemple a la Zona de l'Ateneu de les Arts, on hi ha joves que passen amb moto a grans velocitats malgrat sigui una zona que està tancada al trànsit. Per tant, semblaria rellevant reflexionar en el planejament, el disseny i també la gestió que es formula d'aquesta àrea.

Àrea propera a la zona de la l'Ateneu de les Arts per on circulen motocicletes, malgrat està prohibit el pas al trànsit rodat. Font: IERMB



Espai per jugar

L'Avinguda Doctor Fleming

L'Avinguda del Doctor Fleming és una de les avingudes perimetrals que abrigalla una part del barri, en concret la part més oriental, però, donada la pròpia estructura del barri, presenta les seves particularitats, doncs alhora és una avinguda que s'endinsa al barri de manera horitzontal, pràcticament, de punta a punta. Aquesta particularitat l'han convertit en un dels eixos del barri, doncs es tracta d'una via tancada al trànsit, però amb una entrada cap els indrets on es concentren certes activitats sigui de caire institucional com de tipus informal, així com per ser un dels carrers més freqüentats.

La via, en la part que s'endinsa al barri, no està oberta a la circulació i si encabeixen a més, equipaments emblemàtics en la vida del barri, com són el Casal de les entitats i l'Ateneu de les Arts, però alhora concentra els espais de joc més freqüentats al barri i també en opinió de la població resident està entre els millors llocs del barri i un dels més freqüentats per passejar.

Tanmateix és en aquest mateix espai on es troben les àrees de joc més freqüentades per la població infantil, situades en els extrems d'aquesta part central.

Però alhora en aquest tram en concret, es conviu certa sensació d'inseguretat i/o molèstia degut en concret, a la tarda, circulen motocicletes a gran velocitat, fet que motiven una certa perillositat en aquest tram, per aquest motiu caldria, segons el nostre parer, alguna intervenció de millora.

Espais per l'esport i per l'estada

L'esport al barri

Una de les característiques que defineix el barri Can Sellarés, a diferència d'altres barris analitzats, és que hi ha un predomini dels usos estàtics al barri sobre el dinàmics i que a més, aquests, a mesura que transcorre el dia, augmenten. Paral·lelament, al llarg, d'aquest informe també s'ha vist com les persones d'edats més avançades, a mesura que passa el dia, van disminuint la seva presència al barri.

Aquesta qüestió, juntament amb que la majoria de persones entrevistades consideren que l'únic indret per fer esport és Can Sellarés, obren una possibilitat, segons els nostre parer per habilitar una àrea d'esports així com per la creació de rutes saludables al barri.

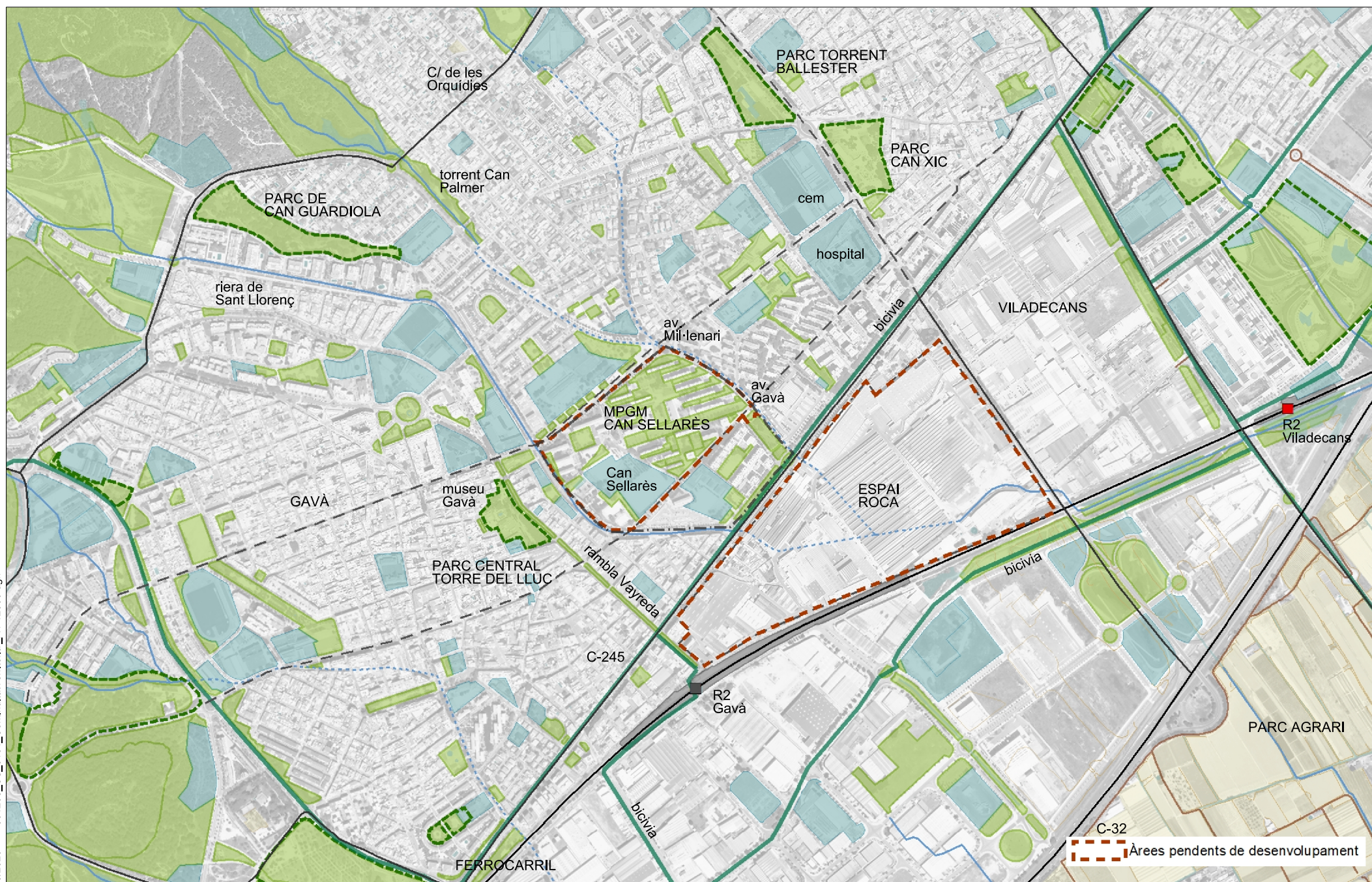
Carrers per vianants i espais entre edificis

L'edificació del barri forma agrupacions en illes de blocs, als centres de les quals hi ha un espai lliure i, que permet la circulació a peu, i en alguns casos, conviu amb una entrada de vial que acaba en cul de sac. A més, part d'aquestes vies i trams de carrers, estan sotmeses, en general, a una alta freqüentació sobretot pel que fa els usos estàtics, donat que com s'ha vist en els mapes per l'estada, en algunes àrees de la part oriental del barri situades a l'Avinguda Dr. Fleming hi ha presència de bars i terrasses, que donat a la proximitat als habitatges, el soroll i l'activitat per part de les persones que s'hi genera, fa que aquest, degut a la pròpia construcció dels habitatges reboti. Caldria alguna mena d'intervenció per millorar-ne o reduir el soroll derivat dels usos que en fan les persones.

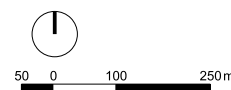
Entrades de vials que acaben en cul de sac, properes a l'Avinguda del Dr. Fleming, amb presència de terrasses pròximes als habitatges. Font: IERMB



Annex de mapes



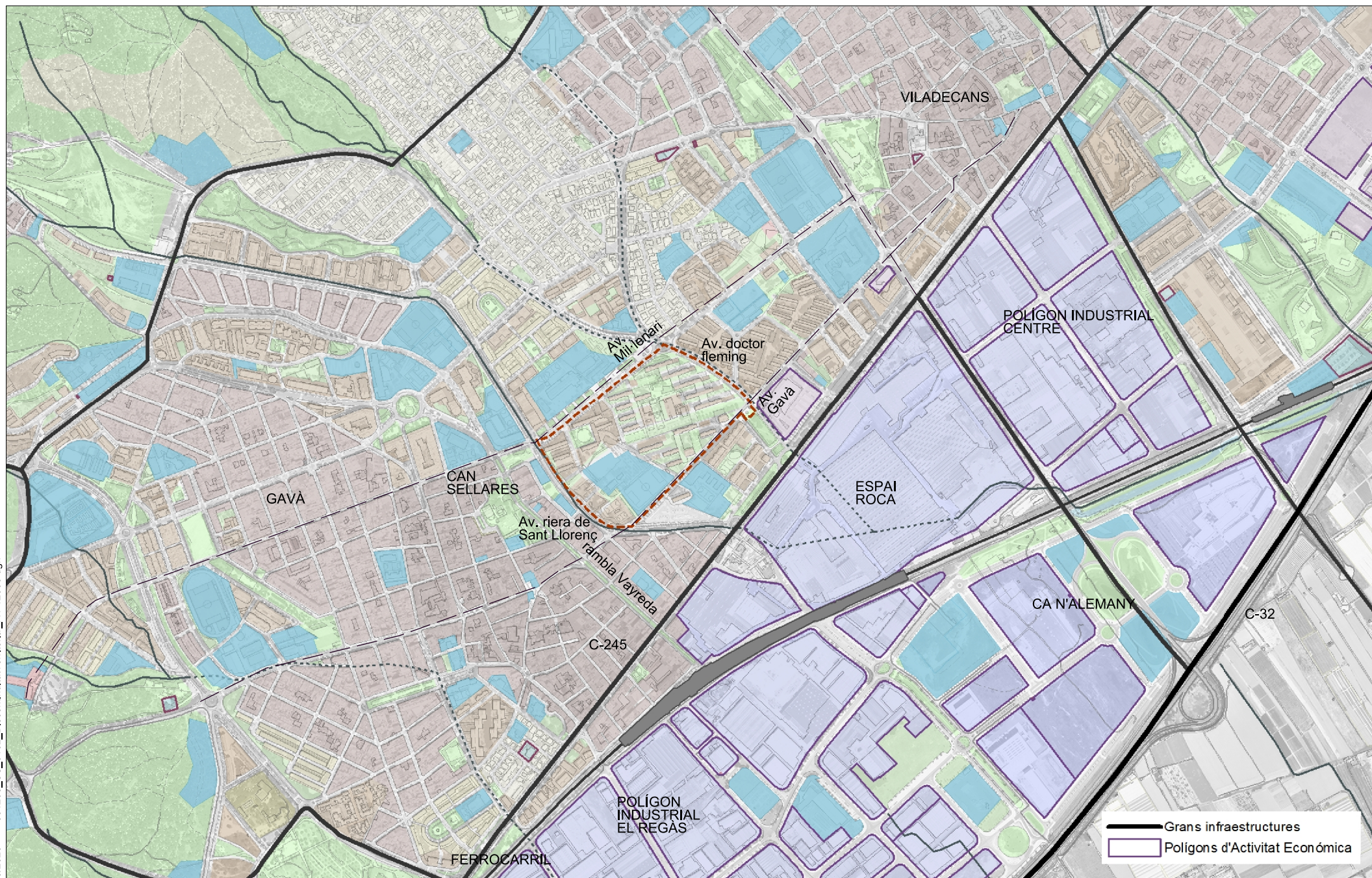
INFORME VIDA PÚBLICA _ CAN SELLARÈS



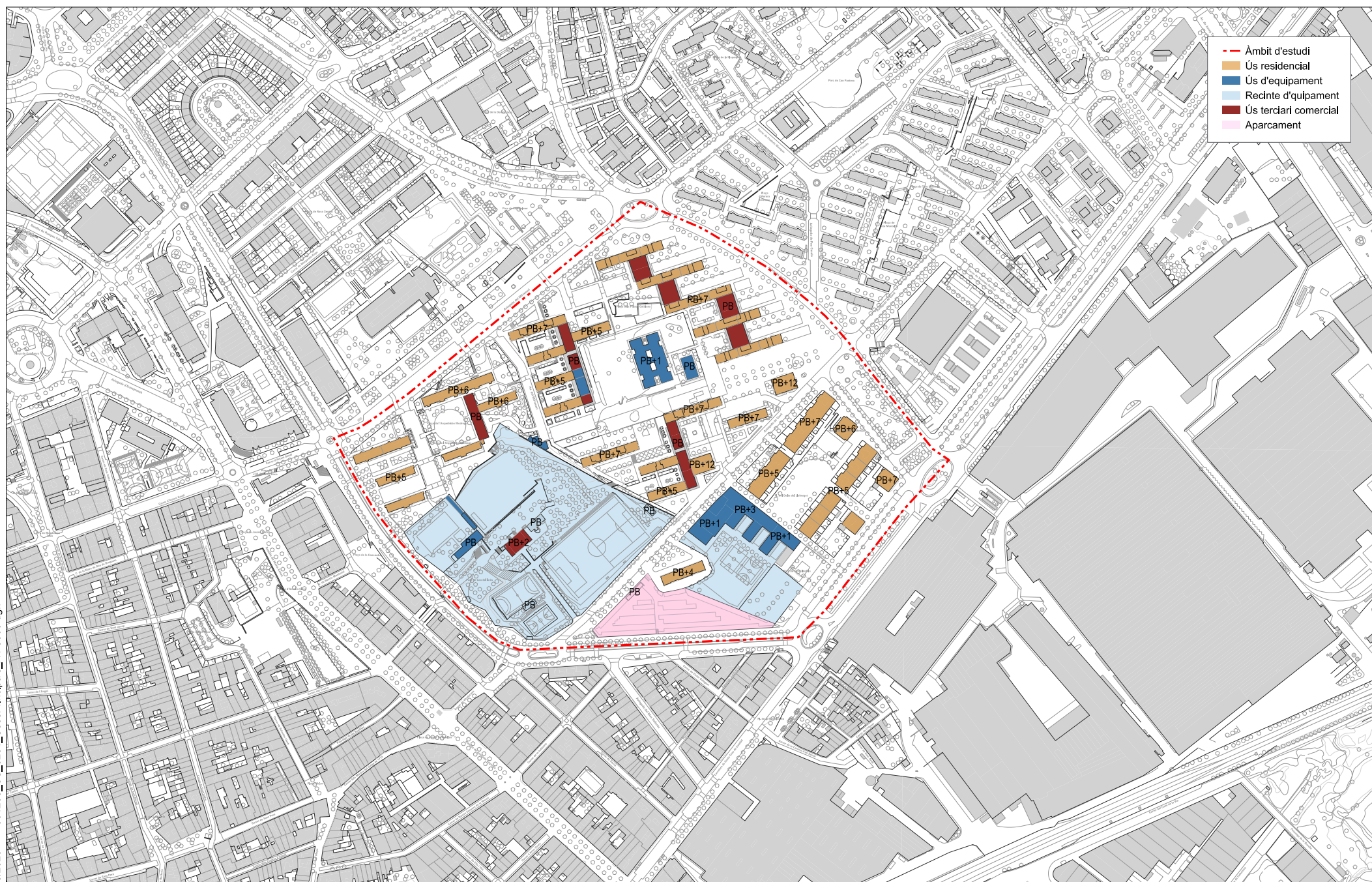
DIN A4
1:12.000

Encaix territorial
Valors naturals i paisatgístics

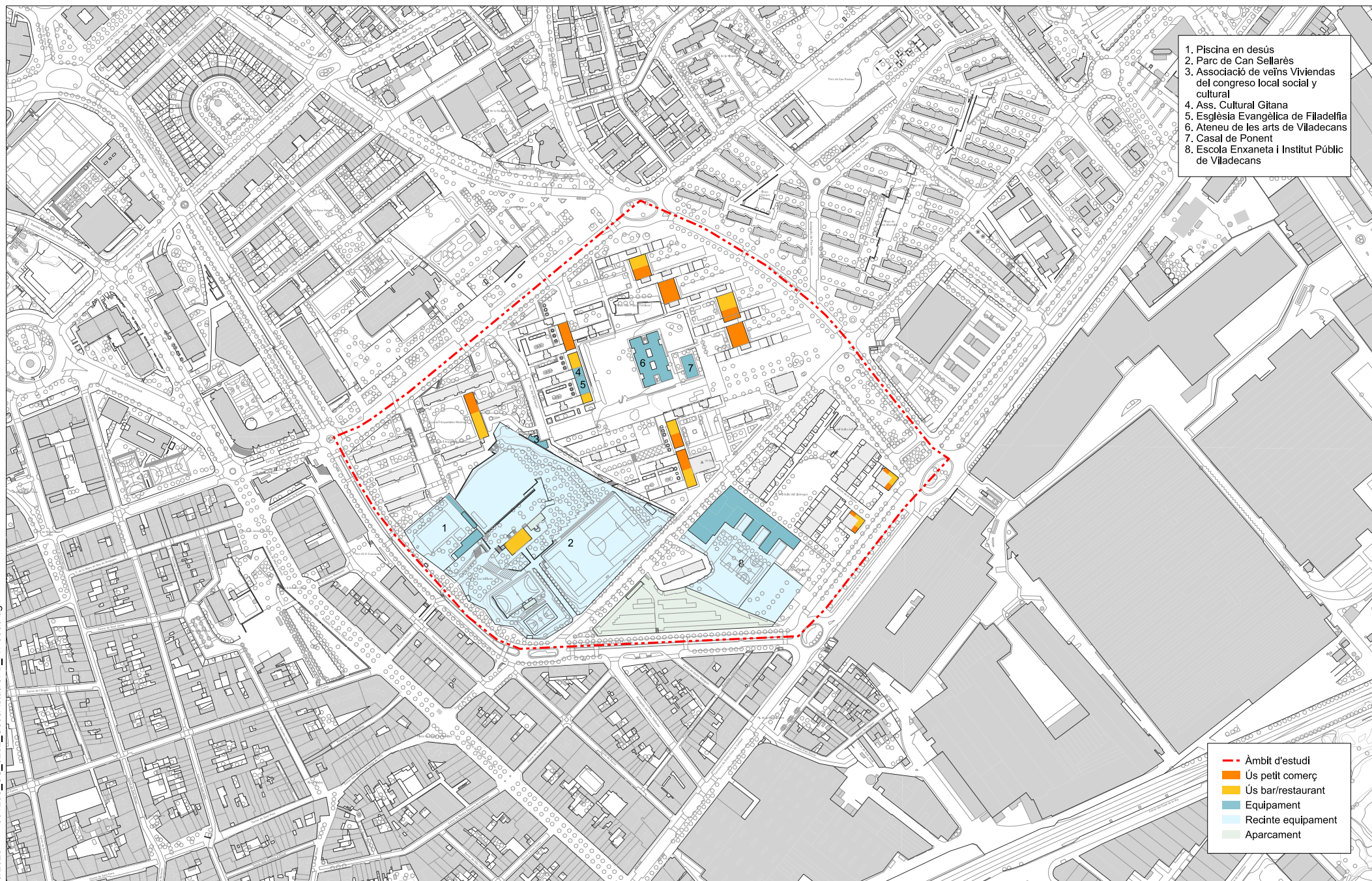
1.01



INFORME VIDA PÚBLICA _ CAN SELLARÈS



INFORME VIDA PÚBLICA _ CAN SELLARÈS



1. Piscina en desús
2. Parc de Can Sellarès
3. Associació de veïns Viviendas del congreso local social y cultural
4. Ass. Cultural Gitana
5. Església Evangèlica de Filadèlfia
6. Ateneu de les arts de Viladecans
7. Casal de Ponent
8. Escola Enxaneta i Institut Públic de Viladecans

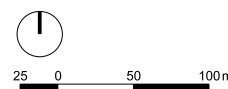
- Àmbit d'estudi
- Ús petit comerç
- Ús bar/restaurant
- Equipament
- Recinte equipament
- Aparcament

INFORME VIDA PÚBLICA _ CAN SELLARÈS



--- Àmbit d'estudi
 --- Sector de planejament
Sistemes
 5 Viari
 6a Parcs i jardins de nova creació
 6b Parcs i jardins urbans nova creació
 7b Equipaments comunitaris
Zones
 18 Ordenació en volumetria específica

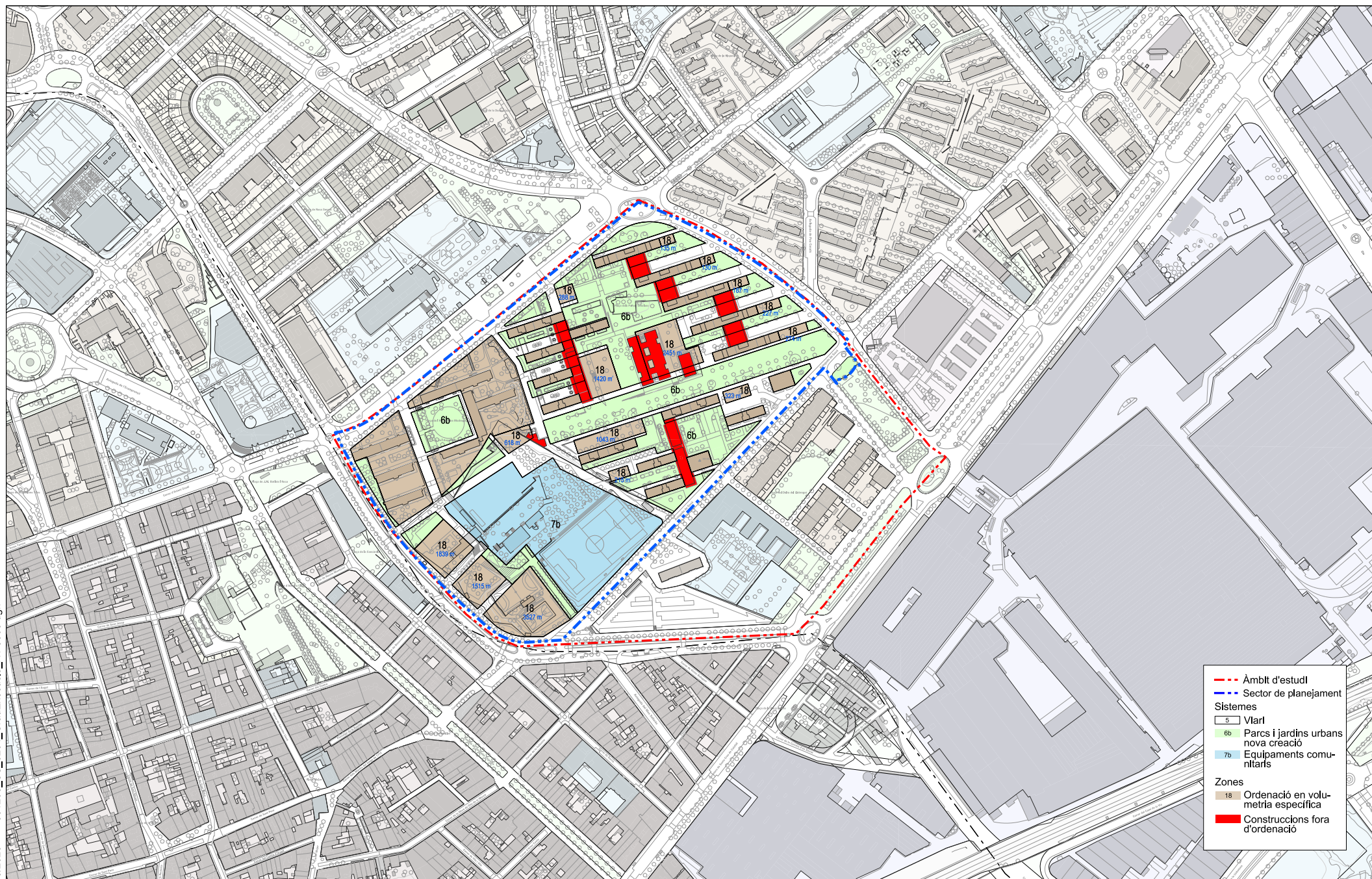
INFORME VIDA PÚBLICA _ CAN SELLARÈS



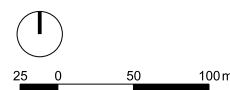
DIN A4
1:5.000

Usos existents i planificats:
 Planejament urbanístic vigent

2.03



INFORME VIDA PÚBLICA _ CAN SELLARÈS



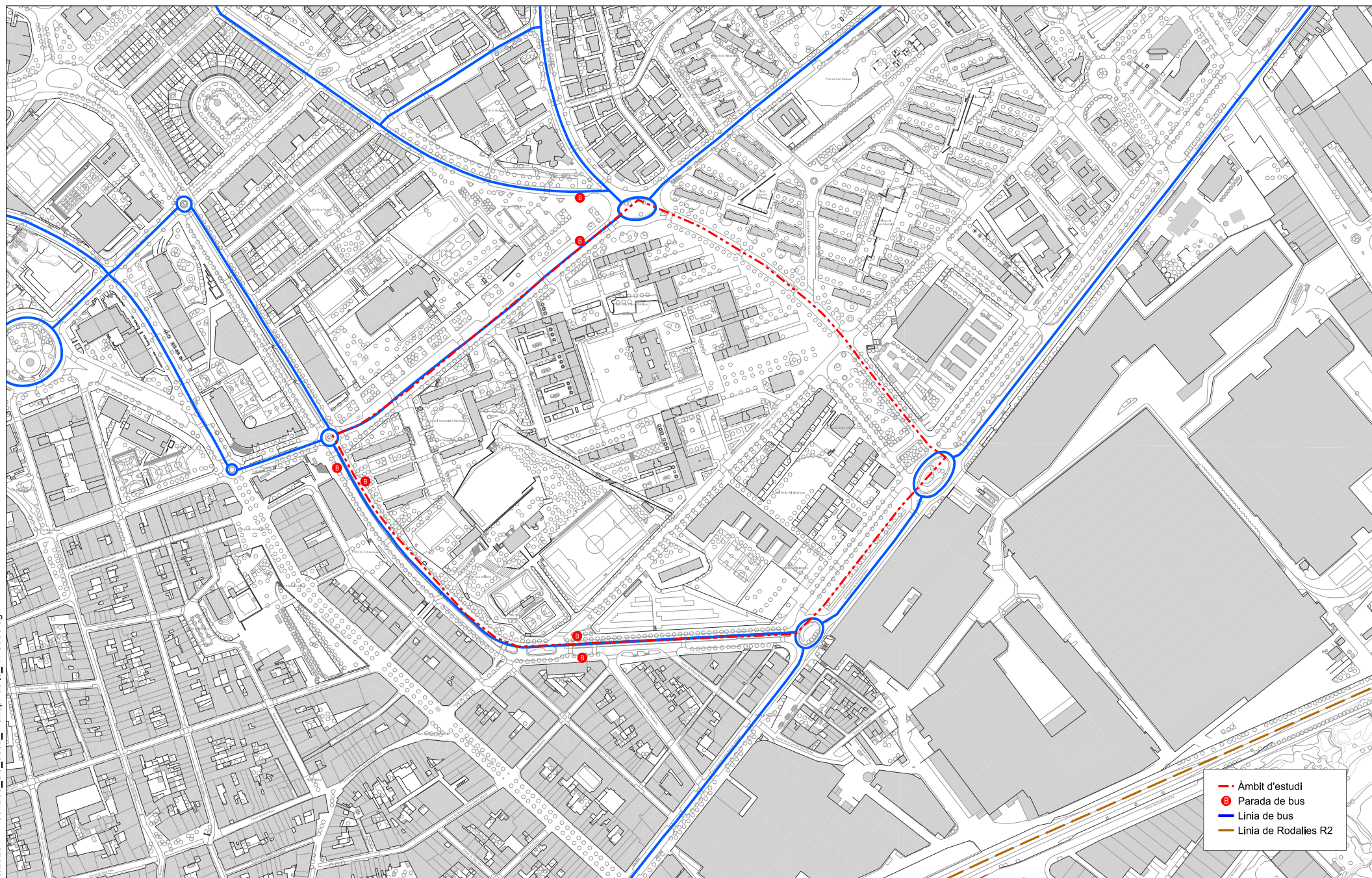
DIN A4
1:5.000

Usos existents i planificats:
Grau d'execució del planejament

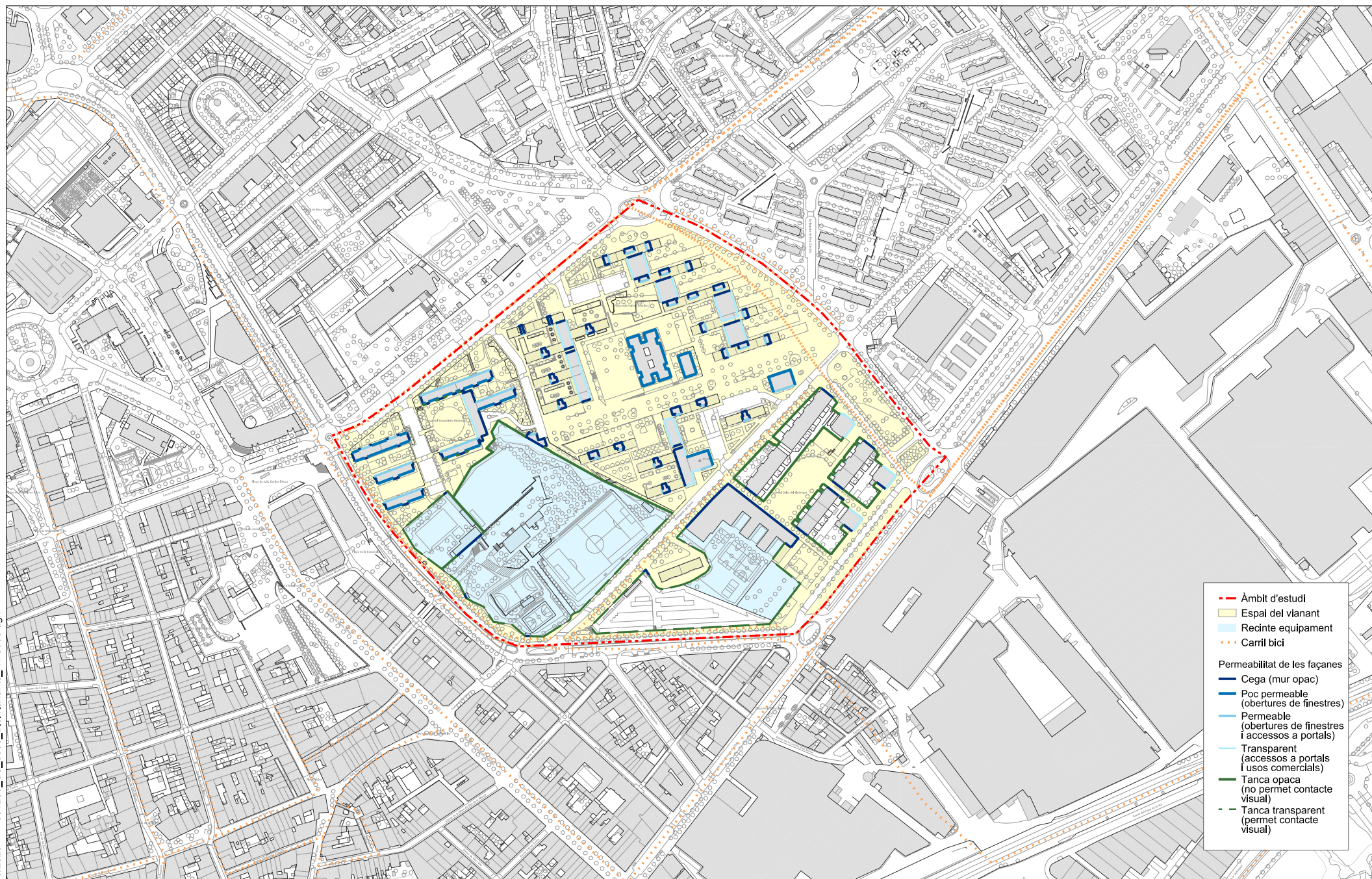
2.04



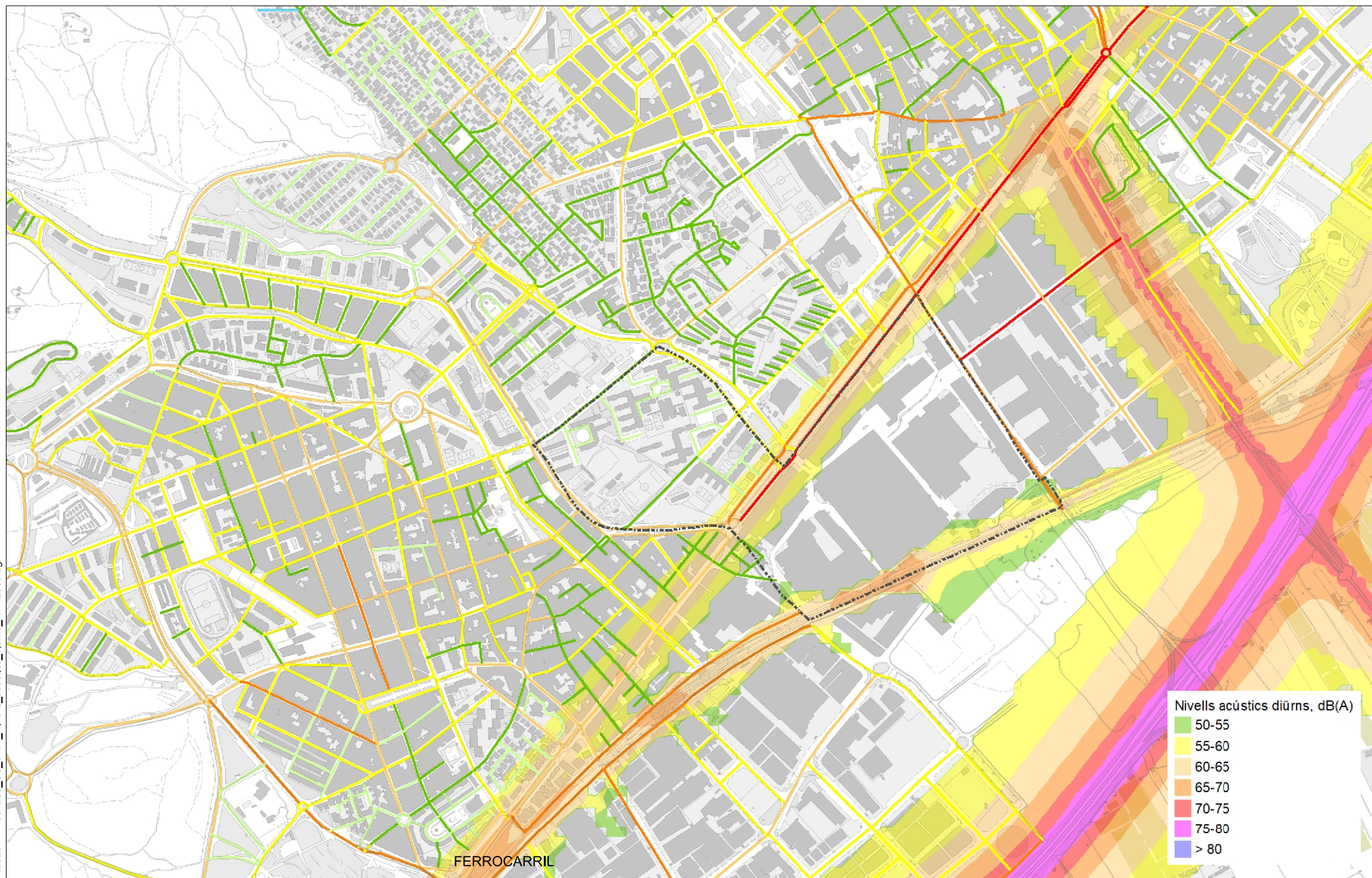
INFORME VIDA PÚBLICA _ CAN SELLARÈS

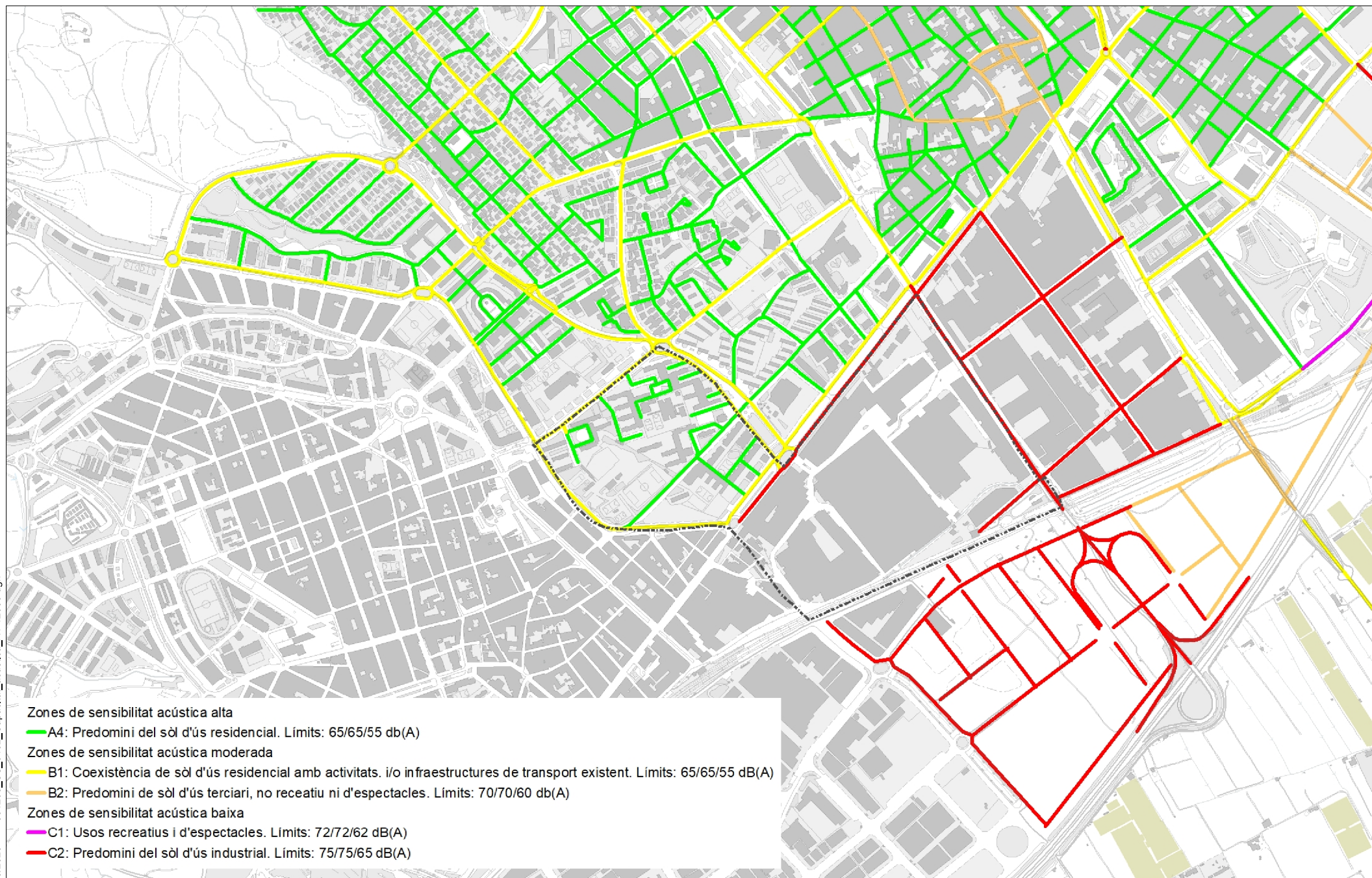


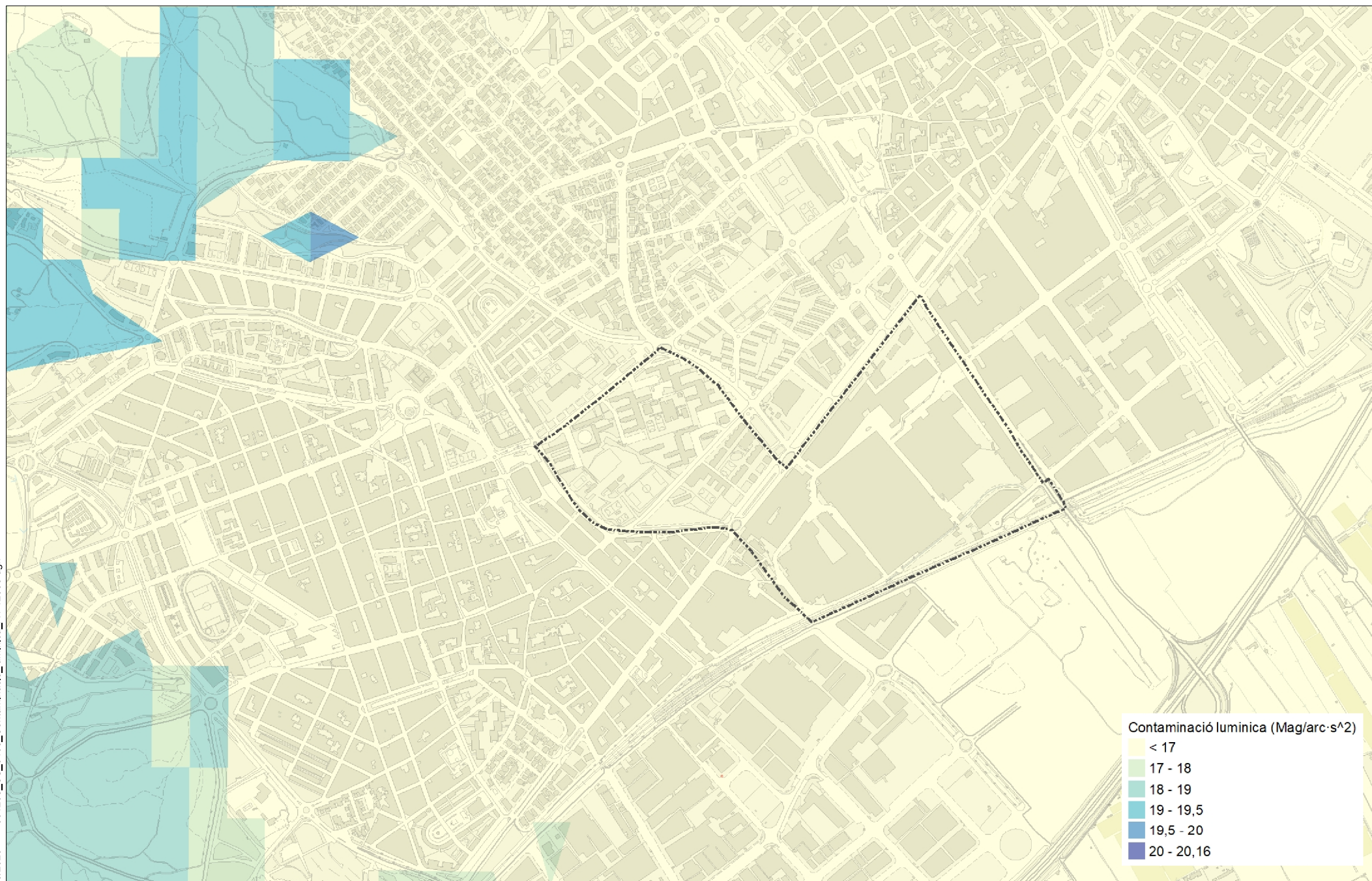
INFORME VIDA PÚBLICA _ CAN SELLARÈS

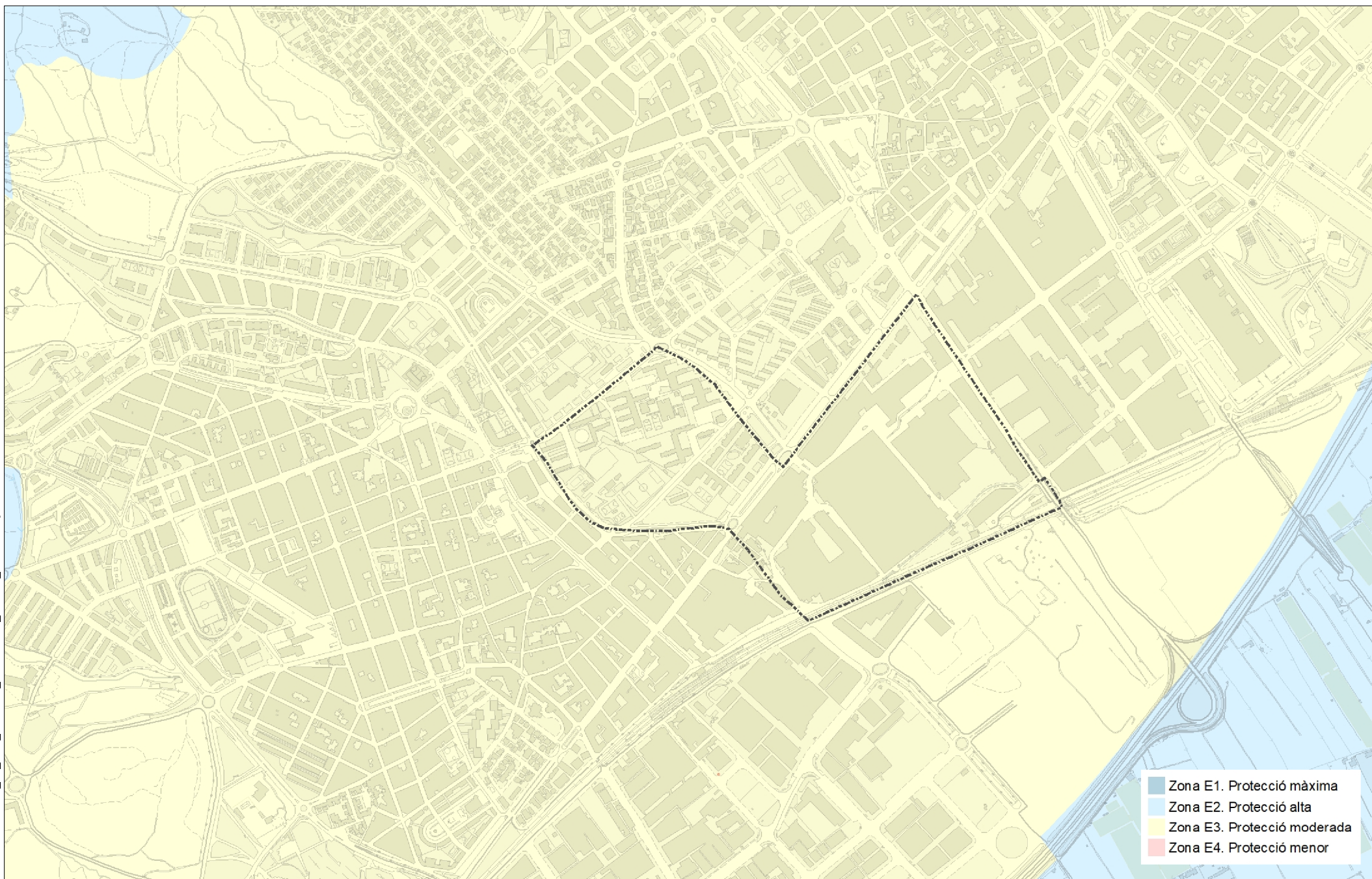


INFORME VIDA PÚBLICA _ CAN SELLARÈS









- Zona E1. Protecció màxima
- Zona E2. Protecció alta
- Zona E3. Protecció moderada
- Zona E4. Protecció menor

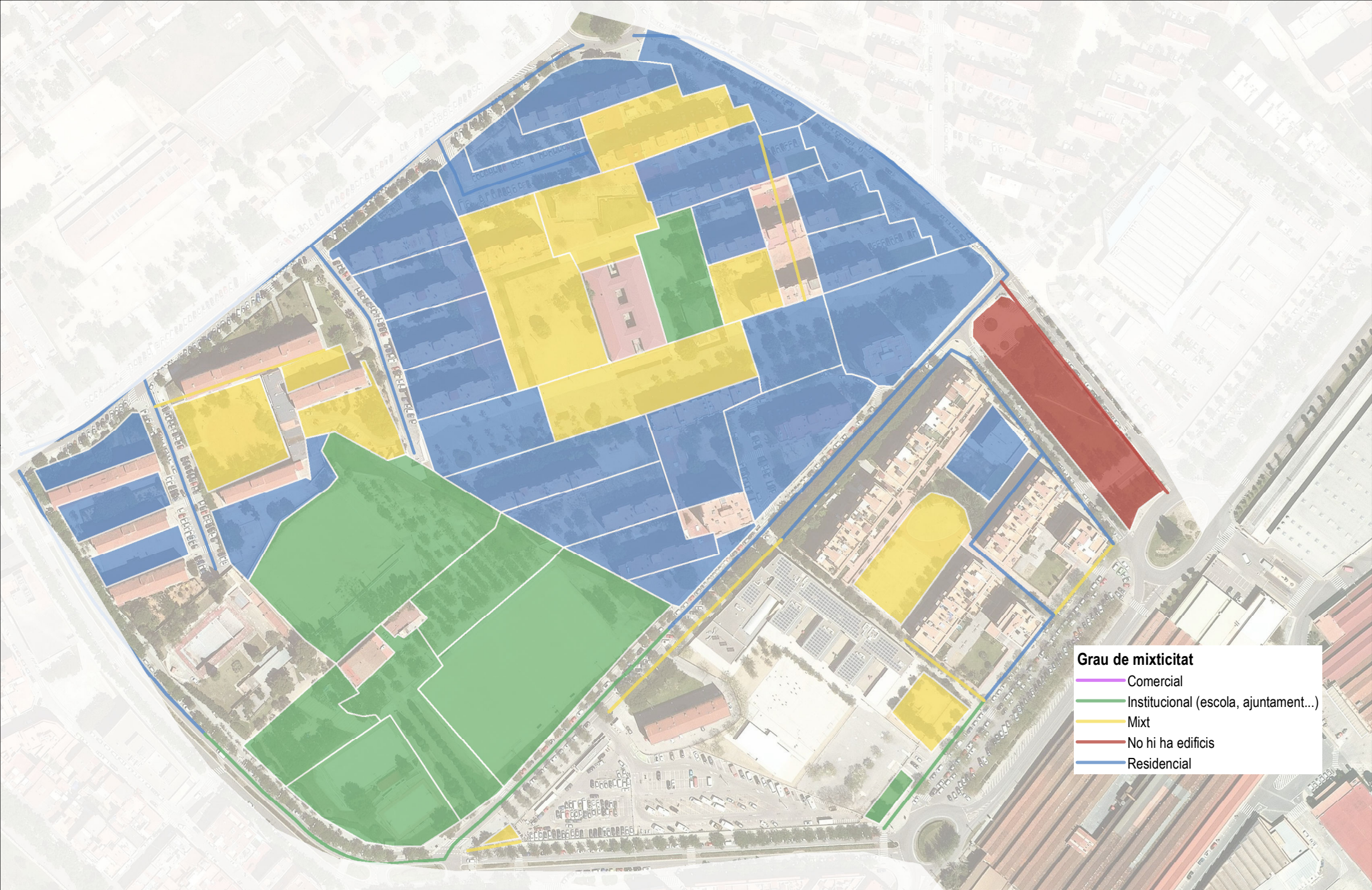
INFORME VIDA PÚBLICA _ CAN SELLERÈS



DIN A4
1:12.000

Qualitat ambiental
Prevençió de la contaminació lumínica

4.04



Grau de mixicitat

- Comercial
- Institucional (escola, ajuntament...)
- Mixt
- No hi ha edificis
- Residencial

